

انجیل عیسیٰ مسیح دَ مُطابِقِ متی

پُشت نامِه عیسیٰ مسیح

۱ پُشت نامِه عیسیٰ مسیح، اولادِه داوود، اولادِه ابراهیم:
۲ ابراهیم آتِه اسحاق، اسحاق آتِه یعقوب و یعقوب آتِه یهودا و برارون ازو بُود؛
۳ یهودا آتِه فارص و زارح از تامار شُد. فارص آتِه حصرون، حصرون آتِه ارام، ۴ ارام آتِه
عمیناداب، عمیناداب آتِه نحشون، نحشون آتِه سلمون، ۵ و سلمون آتِه بوغز از راحاب
شُد. بوغز آتِه عوبید از روت شُد. عوبید آتِه یسی ۶ و یسی آتِه داوود پادشاه بُود.
داوود آتِه سلیمان از خاتونِ اوریا شُد. ۷ سلیمان آتِه رُبعام، رُبعام آتِه ابیا، ابیا
آتِه آسا، ۸^a آسا آتِه یهوشافاط، یهوشافاط آتِه یورام، یورام آتِه عزبا، ۹ عزبا آتِه یوتام،
یوتام آتِه آحاز، آحاز آتِه حزقیا، ۱۰ حزقیا آتِه منسی، منسی آتِه آمون و آمون آتِه یوشیا
بُود. ۱۱ یوشیا آتِه یکنیا و برارون ازو شُد دَ زمانی که یهودیا دَ بابل بُرده شُد.
۱۲ بعد از اسیر شُدو دَ بابل: یکنیا آتِه شلتیعیل و شلتیعیل آتِه زروباہل ۱۳ و زروباہل
آتِه ابیهود و ابیهود آتِه ایلیاقیم و ایلیاقیم آتِه عازور ۱۴ و عازور آتِه صادوق و صادوق
آتِه یاکیم و یاکیم آتِه ایلیهود ۱۵ و ایلیهود آتِه العازار و العازار آتِه متان و متان آتِه
یعقوب ۱۶ و یعقوب آتِه یوسف شُد و یوسف شوی مریم بُود و مریم عیسیٰ ره که لَقَب
شی «مسیح»^b بُود، دَ دنیا اُورد.

^a ۷:۱ دَ بعضی نُسخه های قدیمی «آساف» نوشته یه. ^b ۱:۱۶ بلده معنای «مسیح» دَ فهرست

لغاتِ مُشکِل رُجوع کنید.

۱۷ پس تمام نسل ها از ابراهیم تا داوود چارده نسل و از داوود تا برده شدن یهودیا
د بابل چارده نسل و از برده شدن د بابل تا مسیح چارده نسل آسته.

تَوَلَّدَ عِيسَىٰ مَسِيح

۱۸ تَوَلَّدَ عِيسَىٰ مَسِيح ايني رقم واقع شد: وختیکه مریم آبه عیسیٰ خوسته یوسف بود،
پیش ازی که هر دوی شی یگجای شنه، او د وسیله روح القدس حامله شد. ۱۹ خوسته
شی یوسف، ازی که آدم درستکار بود و نمیخاست او ره رسوا کنه، قصد کد که او ره
خپ-و-چپ ایله بدیه. ۲۰ وختیکه او هنوز دزی باره فکر موکد، ملایکه خداوند د عالم
خاو دزو ظاهر شده گفت: "آی یوسف اولاده داوود، از گرفتون مریم بحیث خاتون خو
ترس نخور، چون نلغه که د کوره شی د وجود آمده از روح القدس آسته. ۲۱ او یگ
باچه د دنیا میره و تو نام شی ره عیسی^a بیل، چون او قوم خو ره از گناه های شی
نجات میدیه." ۲۲ یگ امزی چیزا واقع شد تا توره که خداوند د وسیله پیغمبر گفتد،
پوره شنه:

۲۳ "اینه، یگ دختر خانه حامله موشه و یگ باچه د دنیا میره

و نام شی ره «عمانوئیل» میله،"

که معنای شی «خدا قد از مو» آسته. ۲۴ وختیکه یوسف از خاو بیدار شد، او امو رقم
کد که ملایکه خداوند دزو امر کدد: او مریم ره بحیث خاتون خو گرفت. ۲۵ مگم او
قد شی یگجای نشد تا وختیکه مریم باچه خو ره د دنیا آورد؛ و یوسف نام ازو ره
عیسی ایشت.

^a ۱:۲۱ «عیسی» د زیون عبرانی «یشوع» تلفظ موشه و «نجات دهنده» معنی میدیه.

ستاره-شناسا عیسیٰ ره موباله

۲

۱ بعد از تولدِ عیسیٰ دَ بَیت-لَحَمِ یهوویه، دَ زمانِ هیرودیس پادشاه، چند ستاره-شناس از سرزمینای مشرقِ دَ شارِ اورشلیم آمد^۲ و پُرسان کده گُفت: ”کُجا یه امو نوزیده شده که پادشاهِ یهوویا آسته؟ چون مو ستاره شی ره دَ سرزمینای مشرق دیدی و آمدے که او ره پرستش کنی.“^۳ وختیکه هیرودیس پادشاه ای توره ره شنید، او و پگِ مردُم اورشلیم قد ازو و رخطا شد^۴ و او تمام پیشوایونِ عالی مقام و عالِمای دین ره از قومِ اسرائیل جم کد و از او پُرسان کد که مسیح دَ کُجا باید تولد شنه. ^۵ اونا دَزو گُفت: ”دَ بَیت-لَحَمِ یهوویه؛ چون دَ وسیله پیغمبر اینی رقم نوشته شده:

۶ و تو، ای بَیت-لَحَم، دَ سرزمینِ یهوویه

دَ مینکل حکمرانای یهوودا از هیچ نگاه کمتر نیستی،

چراکه از تو یگ حکمران ظهور مونه

که قوم مه اسرائیل ره رهبری مَوکنه.“

۷ اوخته هیرودیس، ستاره-شناسا ره تاشکی کوی کد و دَ باره وختِ ظهورِ ستاره، ازوا تحقیق کد. ^۸ بعد ازو اونا ره دَ بَیت-لَحَمِ رَبی کده گُفت: ”بورید و امو نلغه ره خوب اوگل کنید؛ عَیتیکه او ره پیدا کدید دَز مه خبر بدید تا ما ام بییم و او ره پرستش کنم.“^۹ بعد از شنیدونِ توره پادشاه، ستاره-شناسا دَ راهِ خُو رَبی شد و ستاره ره که اونا دَ مشرق هوش کدُد پیش پیش ازوا مورفت تا دَ بله سر امزو جای رسیده ایسته شد که نلغه دَ اونجی بود. ^{۱۰} وختیکه اونا ستاره ره دید، اونا قد خوشی کلو خوشحالی کد. ^{۱۱} امی که اونا دَ داخلِ خانه رفت و نلغه ره قد آبه شی مریم دید، رُوی دَ خاک افتده امو نلغه ره پرستش کد و صندوقای خزانِه خُو ره واز کده سوغات ها، یعنی طلا، کندر

^a ۲:۶ دَ جای «رهبری» دَ زبون یونانی «چوپونی» نوشته یه.

و مُر^a دَزُو تَقْدِيمِ كَد. ۱۲ و ازی که دَ خاو دَزوا اَخْطار دَدَه شُد که دُوباره پِیشِ هِیرودیس نَرَوَه، اونا از راهِ دِیگه پس سُونِ وطن خُو رفت.

دوتا کدو دَ مصر

۱۳ بعد از رفتونِ سِتاره-شِناسا، ملایکَه خُداوند دَ خاو دَ یوسُف ظاهر شُدَه گُفت: ”باله شو، نِلغَه و آبه شی ره گِرِفْتَه دَ مِصر دُوتا کُو و دَ اُمونجی بِشی تا غَیْتیکَه تُو ره خبر بَدَم، چَراکه هِیرودیس دَ زُودی نِلغَه ره مَویاله تا اُو ره نَابُود کُنه.“ ۱۴ اوخته یوسُف باله شُد و نِلغَه و آبه شی ره گِرِفْتَه دَ وختِ شاو سُونِ مِصر رِی شُد ۱۵ و تا مرگِ هِیرودیس دَ اُمونجی مَند. دَ امزی رقم توره که خُداوند دَ وِسیله پِیغمبر گُفته بُود پُوره شُد: ”باچَه خُو ره از مِصر کُوی کَدَم.“

۱۶ وختی هِیرودیس دِید که سِتاره-شِناسا اُو ره بازی دَدَه، اُو کَلو قار شُد و نفرا ره رِی کد و تمامِ بچکِیچا ره دَ بَیت-لَحَم و اطراف شی که دُو ساله و کَمتر از دُو ساله بُود دَ قتل رَسَند، مُطابِق دَ زمانی که اُو از سِتاره-شِناسا تحقیق کُدد. ۱۷ اوخته توره های که دَ وِسیله اِرمیا پِیغمبر گُفته شُد، پُوره شُد:

۱۸ ”یگ آواز دَ رامه شَنِیدَه شُد،

آوازِ مَخْتَه-و-چَخرا و ماتمِ کُنه،

راحیل^b بلده بچکِیچای خُو چَخرا مُونَه و آرام نَمُوشَه،

چَراکه اونا دِیگه وِجُود نَدَرَه.“

^a ۲:۱۱ «کُنْدُر و مُر» مَوادِهای خوشبُوی از شِلیمِ درخت آستَه. ^b ۲:۱۸ مَرْدُمِ بَیتِ اَللَحَم و اطراف

شی اَوْلادَه راحیل و یَعقُوب بُود.

پس آمدو دَ وطن

۱۹ پس از مرگِ هیرودیس، ملایکه خُداوند دَ مصر دَ خاو دَ یوسف ظاهر شده ۲۰ گفت: ”باله شو، باچه و آبه شی ره گرفته پس دَ سرزمینِ اسرائیل بورو، چون کسای که قصدِ جانِ نلغه ره کُدد، مُرده.“ ۲۱ اوخته یوسف باله شده باچه و آبه شی ره گرفت و پس دَ سرزمینِ اسرائیل رفت.

۲۲ مگم وختی شنید که آرخلاوس دَ جای آته خُو هیرودیس دَ بله یهودیه حُکمرانی مونه، او از رفتو دَ اُنجی ترس خورد و بعد ازُو که دَ خاو دَ زُو اخطار دده شد، او دَ منطقه جلیلیه رفت ۲۳ و دَ اُنجی رسیده دَ یگ شار دَ نامِ ناصره جای-د-جای شد. دَمزی رقمِ توره که دَ وسیله پیغمبرا گفته شدد ”او ناصرِی گفته موشه،“ پوره شد.

یحیای تعمیرِ دهنده

۱ دَ امزو روزها یحیای تعمیرِ دهنده دَ بیابون یهودیه ظاهر شد. او اعلان کده مَوگفت: ۲ ”از گناه های خُو توبه کنید، چراکه آمدونِ پادشاهی آسمو^۳ نزدیک شده.“ ۳ یحیی امو کس آسته که اشعیای نبی دَ باره شی خبر دده مَوگیه: ”آوازِ کسی که دَ بیابو چیغ-و-فریاد مونه: راه ره بلده خُداوند آماده کُنید و راه روی شی ره راست-و-سیده کُنید.“

۴ یحیی کالای ره که از پاشم اُشتر بُود موبوشید و دَ گردِ کمر خُو یگ کمر بندِ چرمی دشت و خوراک شی مَلخ و عسلِ صحرايي بُود. ۵ مردم از اورشَلیم و تمام یهودیه و از

۳:۲^ا دَ جای «پادشاهی خُدا» یهودیای پرهیزگار «پادشاهی آسمو» مَوگفت. دَ کتابِ خُروج (تورات) فصل ۲۰ آیه ۷ رُجوع کُنید.

پگِ منطقه‌های گردویرِ دریای اَرْدُن دَ پیشِ اَزُو میمَد^۶ و گُناه‌های خُو ره اِقرار کده از دِسْتِ اَزُو دَ دریای اَرْدُن غُسْلِ تَعْمِیدِ مِیگِرِفَت.

^۷ مگم وختی یحییٰ دید که عَدْرِ فَرِیسیا و صَدُوقِیا^۸ بِلدِه غُسْلِ تَعْمِیدِ دَ پیشِ اَزُو مییه، دَزُوا گُفَت: «او اولادای تیرمار! کی دَز شُمُو اَخْطَارِ دَد که از غَضَبِی که اَمَدَنی یِه دُوتا کُنِید؟^۹ پس ثَمری بَدِید^{۱۰} که لایقِ توبه بَشه^۹ و ای توره ره دَ فِکْرِ خُو جای نَدِید که بَگِید: اِبْرَاهِیمِ بابِه کَلون مویه،^{۱۱} چُون ما دَز شُمُو مُوگَم که خُدا مِیْتَنه امزی سَنگا بِلدِه اِبْرَاهِیمِ اولاده پِیدا کَنه. ^{۱۰} و آلی تیشه دَ رِیشِه دِرختا ایشته شُدِه؛ پس هر دِرختِ که ثَمرِ خُوبِ نَدِیه، قَطعِ شُدِه دَ آتَشِ پورته مُوشه.

^{۱۱} ما شُمُو ره بِلدِه توبه شُمُو قَدِ آو غُسْلِ تَعْمِیدِ مِیْدَم، ولے کسی که بعد از مه مییه از مه کده قُدْرَتَمَدِ اَسْتِه؛ ما حتّی لایقِ باله کدوِنِ چِیلی‌های شی ره اَم نَدَرَم. اُو شُمُو ره قَدِ رُوحِ اَلْقُدُسِ و آتَشِ غُسْلِ تَعْمِیدِ مِیْدِیه. ^{۱۲} شاخی اَزُو دَ دِسْتِ شی اَسْتِه و اُو خرمونجوی خُو ره پاک کده گَنَدَم خُو ره دَ دِی خَاَنِه خُو دَخِیره مُوکنه، ولے کاه ره دَ آتَشِ کُلِ نَاشُدَنی دَر مِیْدِیه.»

غُسْلِ تَعْمِیدِ عِیْسَى اَز دِسْتِ یَحِیْیِ

^{۱۳} دَ امزُو زمانِ عِیْسَى اَز جِلِیلِیه دَ دریای اَرْدُنِ پیشِ یَحِیْیِ اَمَد تا از دِسْتِ اَزُو غُسْلِ تَعْمِیدِ بَگِیره. ^{۱۴} مگم یحییٰ اُو ره مَنع کده گُفَت: «ما ضُرُورَتِ دَرَم که از دِسْتِ اَزُو غُسْلِ تَعْمِیدِ بَگِیرَم و تُو پیشِ ازمه مییی که غُسْلِ تَعْمِیدِ بَگِیری؟» ^{۱۵} عِیْسَى دَ جِوابِ اَزُو گُفَت: «آلی بیل که امی رَقم شَنه، چُون بِلدِه ازمو مُناسِبِ اَسْتِه که دَ امزی رَقم تمامِ عَدالَتِ ره پُوره کُنِی.» اوخته یحییٰ راضی شُد. ^{۱۶} وختیکه عِیْسَى غُسْلِ تَعْمِیدِ گِرِفَت، فُوری از اُو بَر شُد؛ دَمزُو لِحْظِه اَسْمُو بِلدِه شی واز شُد و اُو رُوحِ خُدا ره دِید که

^a ۳:۷ دَ باره «فَرِیسیا و صَدُوقِیا» دَ فِهْرَسْتِ لُغَاتِ مُشْکِلِ رُجُوعِ کُنِید. ^b ۳:۸ «ثَمری بَدِید» یعنی

«عملی ره انجام بَدِید.»

رقمِ کَوتر اَلّی نازلِ شُدّه دَ بِلّه شی میبیه. ۱۷ دَ امزُو عَیت یِگ آواز از آسمو آمده گُفت:
"اینمی باچه دوست-دَشتننی مه یه که ما از شی خوش-و-راضی آسْتُم."

آزمایشِ عیسیٰ دَ بیابو

۲ اوخته عیسیٰ دَ وسیله روحِ اَلْقُدس دَ بیابو هِدایتِ شُد تا اِبلیس اُو ره و سَوَسه کنه. ۲ اُو چل شاو-و-روز روزّه گِرِفت و بعد ازُو گُشنه شُد. ۳ اوخته و سَوَسه گِر دَ دِیرِ ازُو آمده گُفت: "اگه تُو باچه خُدا آستی، دَ امزی سِنگا بُگی که نان جور شُنه."
۴ عیسیٰ دَ جوابِ ازُو گُفت: "دَ کلامِ خُدا نَوِشته شُدّه که،
اِنسان تنها دَ وسیله نان زنده نیبیه،

بلکه دَ وسیله هر توره که از دانِ خُدا بَر مُوشه."

۵ اوخته اِبلیس عیسیٰ ره دَ شارِ مُفَدَس بُرد و دَ بلندی خایه خُدا ایستلجی کد ۶ و دَزُو گُفت: "اگه تُو باچه خُدا آستی خود ره تا پورته کُو، چُون نَوِشته شُدّه که،
اُو دَ باره ازتُو دَ ملایکه های خُو حُکم مونه
و اونا تُو ره دَ بِلّه دِستای خُو میگیره،
نَشْنه که پای تُو دَ کَدَم سِنگ دَ که کنه."

۷ عیسیٰ دَزُو گُفت: "بسم نَوِشته شُدّه که،

'خُداوند، خُدای خُو ره آزمایش نَکُو!'"

۸ بعد ازُو اِبلیس اُو ره دَ بِلّه یِگ کوه غَدَر قیل بُرده تمام مَمَلکتای دُنیا و شان-و-شوکت شی ره دَزُو نشو دَد ۹ و دَ زشی گُفت: "اگه رُوی دَ خاک اُفتَدّه مَره سَجده کنی، پَگِ امزیا ره دَز تُو میدَم." ۱۰ اوخته عیسیٰ دَز شی گُفت: "دُور شو، آی شیطو! چُون نَوِشته شُدّه:

'خُداوند، خُدای خُو ره سَجده کُو

و تنها اُو ره عِبادت کُو."

۱۱ بعد از و ایلیس او ره ایله کد و ملایکه ها آمده او ره خدمت کد.

شروع کار عیسی د جلیلیه

۱۲ وختی عیسی شنید که یحیی دستگیر شده، او پس د جلیلیه رفت ۱۳ و ناصره ره ایله کده د شار کفرناحوم جای-د-جای شد که د بغل دریای جلیلیه، د منطقه های زبولون و نفتالی بود، ۱۴ تا چیزی که د وسیله اشعیای نبی گفته شد، پوره شه:

۱۵ "سرزمین زبولون و سرزمین نفتالی

د راه دریا، د او طرف دریاچه اردن،

جلیلیه ملت های غیر یهود،

۱۶ قومی که د تربکی زندگی موکته

نور بزرگ ره مینگره

و د یله کسای که د سرزمین مرگ و سایه شی زندگی مونه،

یگ نور روشنی مونه."

۱۷ امرو زمان عیسی د اعلان پیغام خو شروع کده گفت: "توبه کنید، چراکه آمدون

پادشاهی آسمو نزدیک شده."

چار ماهی گیر یار عیسی موشه

۱۸ وختی عیسی د لب دریای جلیلیه قدم میزد، دو برار یعنی شمعون مشهور د پترس

و برار شی اندریاس ره دید که تور ماهی گیری ره د دریا میندزه، چون اونا ماهی گیر بود.

۱۹ او دزوا گفت: "از پشت ازمه بیید تا شمو ره شکارچی مردم جور کنم." ۲۰ اونا

فوری تور های ماهی گیری خو ره ایله کد و از پشت ازو ری شد. ۲۱ عیسی د حالیکه

ازونجی مورفت، دو برار دیگه یعنی یعقوب باچه زیدی و برار شی یوحنا ره دید که قد

^a ۴:۱۲ یعنی د شار ناصره جلیلیه رفت، د جایی که کته شد.

آته خُو زیدی دَ کِشتی شِشته و تور های ماهی گیری خُو ره آماده مونه. اوخته او اونا ره کوی کد ۲۲ و اونا فوری کِشتی و آته خُو ره ایله کده از پُشتِ ازو رَبی شد.

تعلیم و خدمت های عیسیٰ

۲۳ عیسیٰ دَ سراسرِ جلیلیه میگذشت و دَ عبادت خانه های ازوا تعلیم میدد و خوشخبری پادشاهی خُدا ره اعلان مَوکد و هر رقم مَرَض و ناجوری مردم ره شفا میدد. ۲۴ پس نامِ ازو دَ تمامِ سوره مشهور شد و اونا تمامِ ناجورای ره که دَ مَرَض های رقم رقم و دردها گرفتار بود و ام جندیا و مرگی ها و شل ها ره دَ پیشِ ازو میورد و او اونا ره شفا میدد. ۲۵ و جمعیت های کنه از جلیلیه، دیکاپولیس، اورشلیم، یهودیه و از او طرفِ دریای اَرْدُن از پُشتِ ازو رَبی شد.

موعظه سر کوه

۱ وختی عیسیٰ جمعیت کنه ره دید، او دَ بله کوه رفت و امی که شِشت، یارای شی ام دَ پیشِ ازو آمد. ۲ اوخته او دان خُو ره واز کد و اونا ره تعلیم دده گفت: ۳ "نیک دَ بختِ کسای که دَ روح فروتن آسته، چراکه پادشاهی آسمو ازوا یه. ۴ نیک دَ بختِ کسای که ماتم مونه، چراکه اونا تسلی پیدا مکنه. ۵ نیک دَ بختِ کسای که حلیم-و-شکسته نفس آسته، چراکه اونا وارثِ زمی موشه. ۶ نیک دَ بختِ کسای که گُشنه و تَشنه عدالت آسته، چراکه اونا سیر موشه. ۷ نیک دَ بختِ کسای که رحم مونه،

چراکه دَزوا رَحَم مُوشه.

۸ نیک دَ بَخْتِ کَسای که دِل های ازوا پاک آسته،

چراکه اونا خُدا ره مینگره.

۹ نیک دَ بَخْتِ کَسای که صلح مُوکنه،

چراکه اونا بچکیچای خُدا گُفته مُوشه.

۱۰ نیک دَ بَخْتِ کَسای که بخاطرِ عدالت آزار-و-اَذیتِ مُوشه،

چراکه پادشاهی آسمو ازوا آسته.

۱۱ نیک دَ بَخْتِ شُمو وختیکه مردُم شُمو ره از خاطرِ ازمه دَو-و-دشنام میدیه و

آزار-و-اَذیتِ مونه و هر رقم توره بد ره دَ ضِد شُمو بطُورِ دروغ مُوگیه.

۱۲ خوشی کُنید و خوشحال بشید، چُون اجر شُمو دَ عالمِ باله غَدَر بزرگ آسته،

چراکه دَ امزی طریقِ اونا پیغمبرای ره که پیش از شُمو بُود ام آزار-و-اَذیتِ کد.

دَ باره نُور و نَمَک

۱۳ شُمو نَمَکِ دُنیا آستید! لیکن اگه نَمَکِ مَزِه خُو ره از دِسْتِ بَدیه، چَطور میتنه که

شوری شی پس بییه؟ اُو دِیگه دَ هیچ چیز کار نَمییه بَعیرِ که پورته شُدّه زِبِرِ پایِ مردُم پایمال شنه.

۱۴ شُمو نُورِ دُنیا آستید. شاری که دَ سِرِ یگ تپه آباد شُدّه بَشه، اُو تاشه شُدّه نَمیتنه.

۱۵ هیچ کس چراغ ره روشو نَمونه که اُو ره دَ زِبِرِ یگ کاسه بیله، بلکه دَ بِلّه چراغدان

میله تا روشنی شی بلده پگِ کَسای که دَ خانه آسته بَرَسه. ۱۶ دَمزی رقم بیلید که نُور

از شُمو ام دَ مردُمِ روشنی بَدیه تا اونا کارای نیک شُمو ره دیده آتِه شُمو ره که دَ آسمو

آسته، ستایش کُنه.

دَ بَارِه پُورِه کدُونِ شَرِيعَت

۱۷ فِکَر نَکَنِيد که اَمَدِيم تا تورات یا نِوِشْتِه های پِیغمبرا ره باطِل کُنْم. ما نَمَدِيم که باطِل کُنْم، بَلْکِه اَمَدِيم تا اونا ره پُورِه کُنْم. ۱۸ ما حَقِيقَت ره دَز شُمُو مُوگُم: تا اَسْمُو و زمی از بِيِن نَرَفْتِه، رِيزه تَرِيِن حرف یا نَقْطِه تورات هر گَز از بِيِن نَموره تا ای که پگ شی پُورِه شُنِه. ۱۹ پس هر کسی که یکی از رِيزه تَرِيِن امزی احکام ره مِیدِه کُنِه و دَ مَرْدُم ام تَعْلِيم بَدِيه که اَمُو رَقْم کُنِه، اُو دَ پادشاهی اَسْمُو کَم تَرِيِن شَخْص حِساب مُوشِه.

۲۰ چُون ما دَز شُمُو مُوگِيم: تا عدالتِ شُمُو از عدالتِ عالِمای دِین و فَرِيسیا کده کَلُو نَشُنِه، شُمُو هر گَز دَ پادشاهی اَسْمُو داخِل نَمُوشِيد.

دَ بَارِه قَتْل

۲۱ شُمُو شِنِيدِيد که دَ مَرْدُمای زَمَانِ قَدِيم گُفْتِه شُدُد، 'قَتْل نَکُو! و هر کسی که قتل کُنِه سزاوارِ قِضاوَت اَسْتِه.' ۲۲ مَگَم ما دَز شُمُو مُوگُم، هر کس که بَدُونِ کُدَم دَلِيل دَ سِرِ بَرار خُو قار شُنِه، سزاوارِ قِضاوَت اَسْتِه و هر کس که دَ بَرار خُو بَگِيه 'اُو لَوْدَه!' اُو سزاوارِ مَحاکِمِه دَ شورا اَسْتِه؛ و هر کس که بَگِيه 'اُو اَحْمَق!' اُو سزاوارِ اَتِشِ دَوَزَخِ اَسْتِه. ۲۳ پس وختیکه هَدِيه خُو ره دَ قُرْبانگاه مَورِي و دَ اُونجی دَ ياد تُو مِيبِه که بَرار تُو دَ ضِد تُو کُدَم شِکايَت دَرِه، ۲۴ هَدِيه خُو ره دَ اَمُونجی دَ پِيشِ قُرْبانگاه اِيلِه بَدِي و رَفْتِه اَوَّلِ قَدِ بَرار خُو اَشْتِي کُو و بَعْدِ اَزُو اَمَدِه هَدِيه خُو ره تَقْدِيم کُو. ۲۵ دَ حَالِيکِه قَدِ مَدْعِي خُو سُونِ مَحکِمِه مَورِي، دَ رَاهِ قَدِ اَزُو صُلْحِ کُو؛ اگِه نِه، مَدْعِي تُو، تُو رِه دَ دِستِ قاضِي تَسْلِيمِ مُونِه و قاضِي تُو رِه دَ دِستِ عَسْکَرِ مِیدِيه و تُو دَ بَنَدِي خَانِه اَنَدَخْتِه مُوشِي.

۲۶ ما حَقِيقَت ره دَز تُو مُوگُم، تا که اَخْرِيِن پِيسِه ره نَدِي، اَزُونجی بُر شُدِه نَمِيتَنِي.

دَ بَارِهَ زِنَا

۲۷ شُمُو شَنِیدِیدِ که گفته شده، 'زِنَا نَكُو'. ۲۸ لیکن ما دَز شُمُو مُوگَم، هر کس که سُون یِگ خاتُو قد نِگاہِ شَهَوَتِ آمِیزِ تُوخِ کُنِه، اُو اَمُو لِحْظَه دَ دِلِ خُو قد اَزُو زِنَا کَدِه. ۲۹ پس اگِه چِیمِ رَاسْتِ تُو باعِثِ مُوشِه که تُو گُمراهِ شُنِی، اُو رِه بُر کَدِه دُورِ پورْتِه کُو؛ چُون بِلْدِه تُو خُو بَترِ آسْتِه که یِکِی از اَعْضایِ جِسمِ خُو رِه از دِستِ بَدِی تا ای که تَمَامِ جِسمِ تُو دَ دُوْرَخِ اَنْدَخْتِه شُنِه. ۳۰ اگِه دِستِ رَاسْتِ تُو باعِثِ مُوشِه که تُو گُمراهِ شُنِی، اُو رِه قَطْعِ کَدِه دُورِ پورْتِه کُو؛ چُون بِلْدِه تُو خُو بَترِ آسْتِه که یِکِی از اَعْضایِ جِسمِ خُو رِه از دِستِ بَدِی تا ای که قد تَمَامِ جِسمِ خُو دَ دُوْرَخِ بُوْتِی.

دَ بَارِهَ طَلَاق

۳۱ اَمِچَنانِ گُفْتِه شُدِه، 'هر کس که خاتُونِ خُو رِه طَلَاقِ بَدِیِه، باید یِگِ طَلَاقِ نَامِه دَزُو بَدِیِه'. ۳۲ مِگَم ما دَز شُمُو مُوگَم، هر کسِی که خاتُونِ خُو رِه بَعِیْرِ از عِلَّتِ زِنَا طَلَاقِ بَدِیِه، باعِثِ مُوشِه که اُو زِناکاری کُنِه و هر کس که قد خاتُونِ طَلَاقِ شُدِه تُو ی کُنِه، زِنَا مُونِه.

دَ بَارِهَ قَسَم

۳۳ بَسْمِ شُمُو شَنِیدِیدِ که دَ مَرْدَمایِ زَمَانِ قَدِیمِ گُفْتِه شُدُد، 'قَسَمِ دَرُوغِ نَخور، بَلِکِه قَسَمِ هایِ رِه که دَ نَامِ خُدَاوندِ خورْدِه دَزُوا وَفَا کُو'. ۳۴ مِگَم ما دَز شُمُو مُوگَم، هر کِزِ قَسَمِ نَخورِیدِ، نَه دَ آسْمُو چِراکِه تَخْتِ خُدَا آسْتِه ۳۵ و نَه دَ زَمِی، چِراکِه چَوکی تِی پایِ شِی آسْتِه، و نَه دَ اَوْرُشَلِیمِ چِراکِه شَارِ امْرُؤِ پادشاهِ بَزْرگِ آسْتِه، ۳۶ و نَه اَم دَ سَرِ خُو قَسَمِ بُوخور، چِراکِه تُو حَتِی یِگِ تَارِ مُویِ رِه سِیاهِ یا سَفِیدِ کَدِه نَمِیْتِنِی. ۳۷ بَلِکِه توره شُمُو که «اَرِه» آسْتِه، «اَرِه» بَشِه و «نَه» شُمُو «نَه»، چِراکِه کَلوْتَرِ اَزِی از شِیطُو آسْتِه.

دَ بَارِهٖ اِنْتِقَامِ

۳۸ شُمُو شَنِیْدِیدِ که گُفْتِه شُدِه، 'چِیم دَ عِوَضِ چِیم و دَنَدُو دَ عِوَضِ دَنَدُو.' ۳۹ مِگَم ما دَز شُمُو مُوگُم، دَ بَرابَرِ شَخْصِ شَرِیْرِ اِیْسْتِه نَشَنِیْدِ؛ بَلِکِه اِگِه یَگُو کَس دَ کُومِه رَاسْت تُو قَد چِپَات مِیْرَنِه کُومِه دِیْگِه خُو رِه اَم سُون اَزُو دُور بَدِی. ۴۰ و اِگِه یَگُو کَس بِخَایِه کِه تُو رِه دَ مَحْکَمِه بُرْدِه پِیْرُون تُو رِه بِگِیْرِه، چَپَن خُو رِه اَم دَزُو اِیْلِه بَدِی. ۴۱ و اِگِه یَگُو کَس تُو رِه مَجْبُور مُونِه کِه یِگ کَجِی^a رَاه بُورِی، دُو کَجِی قَد شِی بُورُو. ۴۲ هَر کَس کِه اَز تُو یَگُو چِیْز طَلَب مُونِه، دَزُو بَدِی و کَسِی کِه اَز تُو قَرَضِ طَلَب مُونِه، رُوی خُو رِه اَزُو دُور نَدِی.

دَ بَارِهٖ دُوسْتِ دَشْتُونِ دُشْمَنَا

۴۳ شُمُو شَنِیْدِیدِ که گُفْتِه شُدِه، 'هَمْسَایِه خُو رِه دُوسْتِ دَشْتِه بَش' و 'قَد دُشْمُونِ خُو دُشْمَنِی کُو.' ۴۴ مِگَم ما دَز شُمُو مُوگُم، دُشْمَنَایِ خُو رِه دُوسْتِ دَشْتِه بَشِیْدِ و بَلْدِه کَسَایِ کِه شُمُو رِه آزار-و-اَدِیْتِ مُونِه دُعا کُنِیْدِ ۴۵ تا شُمُو بَچْکِیچَایِ آتِه خُو کِه دَ عَالَمِ بَالِه اَسْتِه شَنِیْدِ، چِرَاکِه اُو آفْتُو خُو رِه دَ بَلِه مَرْدُمَایِ بَدِ و خُوبِ بَلِنْدِ مُونِه و بَارِشِ خُو رِه دَ بَلِه نِیْکُوکَارَا و بَدْکَارَا مُوبَارَنِه. ۴۶ اِگِه شُمُو تَنَهَا کَسَایِ رِه دُوسْتِ دَشْتِه بَشِیْدِ کِه شُمُو رِه دُوسْتِ دَرِه، شُمُو چِیِ اَجْرِ دَرِیْدِ؟ اِیَا مَالِیْهْ گِیْرَا^b اَم اِمِیِ کَارِ رِه نَمُوکُنِه؟ ۴۷ اِگِه تَنَهَا بَرَارُونِ خُو رِه سَلامِ بَدِیْدِ، شُمُو اَزِ دِیْگَرُو کَدِه چِیِ زَبَادِیِ دَرِیْدِ؟ اِیَا حَتِّیِ مَرْدُمَایِ غَیْرِ یَهُودِ اَم اِمِیِ کَارِ رِه نَمُونِه؟ ۴۸ پَسِ شُمُو کَامِلِ بَشِیْدِ، اَمُو رَقْمِ کِه آتِه اَسْمَانِیِ شُمُو کَامِلِ اَسْتِه.

^a ۵:۴۱ دَ جَایِ «یِگ کَجِی رَاه» دَ زَبُونِ یُونَانِیِ «یِگ مِیْل» نَوِشْتِه یِه کِه دَ اُو زَمَانِ تَقْرِیْباً یِگ هَزَارِ قَدَمِ رَاهِ حِسَابِ مُوشُد. ^b ۵:۴۶ بَلْدِه مَعْنَایِ «مَالِیْهْ گِیْر» دَ فِهْرَسْتِ لُغَاتِ مُشْکِلِ رُجُوعِ کُنِیْد.

دَ بَارِهَ خَيْرَات

۱ احتیاط کنيد که نيکی خُو ره دَ پيشِ رُویِ مردُم انجام نديد تا اونا شُمو ره بِنگره؛ اگه امی رقم کنيد، شُمو دَ پيشِ آتِه خُو که دَ آسمو آسته، کُدَمِ اَجری ندرید. ۲ پس هر وختیکه خیرات میدی، پيشِ رُویِ خُو سُرئی زده اعلان نکو، رقمی که رباکارا دَ عبادت خانه ها و سَرَکِ ها مونه تا مردُم اونا ره تعريف-و-توصيف کنه. ما حقیقت ره دز شُمو مومگم، اونا اجر خُو ره گرفته. ۳ مگم تُو هر وختیکه خیرات میدی، از چیزی که دستِ راستِ تُو مونه، نه ایل که دستِ چپِ تُو خیر شنه ۴ تا خیرات تُو تاشه بُمَنه؛ و آتِه^a تُو که چیزی تاشه ره مینگره، اجر تُو ره میدیه.

دَ بَارِهَ دُعا کدو

۵ و هر وختیکه دُعا مونی، رقمِ رباکارا نَبش، چُون اونا خوش دره که دَ عبادت خانه ها و گوشه-و-کِنارِ سَرَکِ ها ایسته شده دُعا کنه تا مردُم اونا ره بِنگره. ما حقیقت ره دز شُمو مومگم، اونا اجر خُو ره گرفته. ۶ ولے تُو، وختیکه دُعا مونی دَ داخلِ اُتاقِ خُو رفته درگه ره کپ کُو و دَ پيشِ آتِه که دیده نموشه دُعا کُو. اوخته آتِه تُو که چیزی تاشه ره ام مینگره، اجر تُو ره میدیه.

۷ و دَ غیتِ دُعا کدو رقمِ مِلتِ های غیرِ یهودِ حرفای بے معنی ره یکسره گفته نرَويد، چُون اونا فکر مونه که از یکسره گفتو دُعای ازوا قبول موشه. ۸ پس رقمِ ازوا نَبشید، چُون آتِه^b شُمو میدنه که شُمو دَ چیزخیل ضرورتِ درید، پيشِ ازی که از شی درخواست کنيد.

۹ پس شُمو اینی رقمِ دُعا کنيد:

آی آتِه مو که دَ آسمو آستی،

^a ۶:۴ یعنی «آتِه آسمانی». ^b ۶:۸ یعنی «آتِه آسمانی».

نام تو مُقَدَّس باد؛

۱۰ پادشاهی تو بییه؛

اراده تو امو رقم که د آسمو اجرا موشه،

د زمی ام اجرا شنه؛

۱۱ نان روزانه مو ره امروز دز مو بدی؛

۱۲ قرض های^a مو ره ببخش،

امو رقم که مو ام قرضدارای خو ره موبخشی؛

۱۳ مو ره د آزمایش قرار ندی، بلکه مو ره از شریر خلاصی بدی،

[چراکه پادشاهی، قدرت و جلال تا ابد (آباد از تو آسته، آمین. ^b]

۱۴ چون اگه شمو خطاهای مردم ره ببخشید، آته آسمانی شمو ام شمو ره موبخشه.

۱۵ لیکن اگه شمو مردم ره نبخشید، آته آسمانی شمو ام خطاهای شمو ره نموبخشه.

د باره روزه گرفتو

۱۶ وختیکه روزه میگیرید، رقم ریاکارا ترشروی نبشید، چون اونا رنگ-وروی خو ره

تغییر میدیه تا د مردم نشو بدیه که روزه دَره. ما حقیقت ره دز شمو موگم، اونا اجر خو

ره گرفته. ۱۷ مگم تو وختیکه روزه میگیری، سر خو ره چرب کو و روی خو ره بشوی

۱۸ تا د نظر مردم روزه دار معلوم نشنی، بلکه د نظر آته خو که دیده نموشه روزه دار

معلوم شنی؛ و آته تو که چیزای تاشه ره ام مینگره، اجر تو ره میدیه.

^a ۶:۱۲ «قرض ها» د امزی آیه «خطاها» معنی میدیه. د لوقا فصل ۱۱ آیه ۴ رجوع کنید.

^b ۶:۱۳ بعضی نسخه ها متن داخل قوس ره ندره.

دَ بَارِه مَال-و-دَوْلَت

۱۹ مال-و-دَوْلَت دَ زَمی بَلدِه خُو جَم نَكْنِید، دَ جایی که کوبه و زَنگ اُو ره از بَین مُوَبَرِه و دُزَا دَر اَمَدِه دُزِی مُوَكْنِه؛^{۲۰} بَلکِه مَال-و-دَوْلَت دَ عَالَمِ بَالِه بَلدِه خُو جَم کُنِید، دَ جایی که کوبه و زَنگ اُو ره از بَین نُمُوبَرِه و دُزَا دَر نَمِیبه و دُزِی نُمُوَكْنِه.^{۲۱} چُون هر جای که مال-و-دَوْلَت تُو اَسْتِه، دِل تُو ام اُمُونجی یِه.

۲۲ چِیم چَرَاغِ جَان اَسْتِه. پَس اگِه چِیم تُو بَینا بَشِه، تَمَامِ وُجُودِ تُو رُوشُو اَسْتِه.^{۲۳} لَیکن اگِه چِیم تُو فَاسِید بَشِه، تَمَامِ وُجُودِ تُو پُر از تَرِیکِی اَسْتِه. پَس اگِه اُمُو رُوشَنی که دَ وُجُودِ تُو اَسْتِه تَرِیکِی بَشِه، چِی یِگ تَرِیکِی بُّزُرگ اَسْتِه!

۲۴ هِیچ کَس نَمِیْتَنِه که دُو بَادَار رِه خِدْمَت کُنِه، چُون حَتْمًا از یِگ شِی بَد مُوبَرِه و دِیگِه شِی رِه دُوسْت مِیْدَنِه، و یَا دَ یِگ شِی و فَادَار مُومَنَه و دِیگِه شِی رِه خَار-و-حَقِیْر حِساب مُونِه. دَمَزِی رَقْم شُمُو نَمِیْتَنِید که ام بِنَدِه خُدا بَشِید و ام بِنَدِه مَال-و-دَوْلَت.

عَم-و-عُصَّه نَخُورِید

۲۵ اَمَزِی خَاطِر دَز شُمُو مُوگَم: دَ بَارِه زِنْدَگی خُو تَشْوِیش نَكْنِید که چِی بَخُورِید یَا چِی وُچِی کُنِید و نَه دَ بَارِه جِسمِ خُو که چِی بُپُوشِید. آیَا زِنْدَگی از خُورَاک و جِسم از پُوشَاک کَدِه مُهْمَتَر نِیبه؟^{۲۶} مَرْعَاکُوی اَسْمُو رِه تُوخ کُنِید: اُونَا نَه کِشْت مُونِه، نَه دَرُو و نَه ام دَ دِی خَانِه هَا دَخِیرِه مُوَكْنِه، و لِه آتِه اَسْمَانِی شُمُو رُوزِی ازُوا رِه مِیْدِیِه. آیَا اَرَزِشِ از شُمُو ازُوا کَدِه کَلُوتَر نِیبه؟^{۲۷} کُدَم از شُمُو مِیْتَنِید که قَد عَم-و-عُصَّه خُورِدُو یِگ سَاعَتِ عُمَرِ خُو رِه دِرَاز کُنِید؟^{۲۸} و شُمُو چِرَا بَلدِه کَالَا عَم-و-عُصَّه مُوخورِید؟ گُل هَا ی سَوسَنِ دَشْت رِه بِنِگَرِید که چِی رَقْم کُتِه مُوشِه؛ اُونَا نَه زَحْمَت مِیکَشِه و نَه

^a ۶:۲۷ یِگ مَعْنَای دِیگِه شِی دَ زَبُونِ یُونَانِی اِیْنِی اَسْتِه: «کُدَم از شُمُو مِیْتَنِید که یِگ تُوغِی قَد خُو رِه

دِرَاز کُنِید؟»

میریشه. ^{۲۹} ولے ما دز شمو مُوگیم که حتی سلیمان ام قد تمام شان-و-شوکت خُو رقم یکی امزوا کالا نپوشید. ^{۳۰} پس اگه خُدا علفِ دشت ره که امروز آسته و صباح د تندرور آندخته موشه ای رقم مپوشنه، آیا شمو ره غدر کلو خوبتر نمپوشنه، ای کم ایمانا؟ ^{۳۱} پس غم-و-غصه نخورید که بگید، 'چی بخوری؟' یا 'چی وُچی کنی؟' و یا 'چی بپوشی؟' ^{۳۲} چون مردمای غیر یهود د طلبِ پگِ امزی چیزا آسته، مگم آته آسمانی شمو میدنه که شمو د پگِ امزی چیزا ضرورت درید. ^{۳۳} بلکه اول د طلبِ پادشاهی خُدا و عدالتِ ازو بشید؛ اوخته تمامِ امزی چیزا ام دز شمو دده موشه. ^{۳۴} پس غم-و-غصه صباح ره نخورید، چراکه صباحِ غم-و-غصه خود خُو ره دره؛ مشکلاتِ امروز بلده امروز بس آسته.

قضاوت د باره دیگر

۱ د باره دیگر قضاوت نکید تا قضاوت نشید. ^۲ چون هر رقم که شمو د باره دیگر قضاوت کنید، امو رقم د باره شمو قضاوت موشه؛ و قد هر منک که اندازه کنید، قد امزو بلده شمو اندازه موشه. ^۳ چرا پر کاه ره د چیم برار خُو مینگری، ولے از دستک چپوی که د چیم خود تو آسته بے خبری؟ ^۴ یا چطور میتنی که د برار خُو بگی، 'مره بیل که پر کاه ره از چیم تو بر کنم' د حالیکه د چیم خود تو دستک چپو آسته؟ ^۵ او ریاکار، اول دستک چپو ره از چیم خود خُو بر کو، اوخته خوبتر مینگری و میتنی پر کاه ره از چیم برار خُو بر کنی.

۶ چیزای ره که مقدس آسته، د سگا ندید و مرواری های خُو ره د پیشِ خوک ها پورته نکید. نشنه که خوک ها مرواری ها ره پایمال کنه و سگا دور خورده شمو ره پاره پاره کنه.

طلب کنید، بیالید و تَخ تَخ کنید

٧ طلب کنید و دز شمو دده موشه؛ بیالید و شمو پیدا مَونید؛ تَخ تَخ کنید و درگه بلده شمو واز موشه؛^٨ چون هر کسی که طلب کنه، د دست میره و هر کسی که بپاله، پیدا مونه و هر کسی که تَخ تَخ کنه، درگه بلده شی واز موشه.^٩ آیا د مینکل شمو اوطور کسی آسته که اگه باچه شی ازو نان طلب کنه، او دزشی سنگ بدیه؟^{١٠} و یا اگه ماهی طلب کنه، دزو مار بدیه؟^{١١} پس اگه شمو که آدمای شریر آستید، موفامید که چی رقم تحفه های خوب د بچکیچای خو بدید، چیقس کلوتر آته شمو که د آسمو آسته، چیزای خوب ره بلده کسای میدیه که از شی طلب مونه.

١٢ پس هر چیزی که میخاهید مردم دز شمو انجام بدیه، شمو ام امو چیز ره بلده ازوا انجام بدید؛ چون اینمی آسته خلاصه تورات و نوشته های پیغمبرا.

د باره راه آسمو

١٣ از درگه تنگ داخل شنید؛ چون درگه که کته و راهی که پراخ آسته د نابودی آخر موشه و کسای که دزشی داخل موشه کلویه.^{١٤} مگم درگه که تنگ و راهی که مشکل آسته، او د زندگی آخر موشه و کسای که او ره پیدا مونه کم آسته.

درخت میوه

١٥ از پیغمبرای دروغی احتیاط کنید، چراکه د کالای گوسپو د پیش شمو میوه، و له د باطن گرگای درنده آسته.^{١٦} اونا ره از میوه های ازوا مینخشید. آیا انگور از بوته خار و انجیر از بوته جارو چینده موشه؟ نه!^{١٧} د امزی رقم، هر درخت خوب میوه خوب میدیه و هر درخت بد میوه شی بد آسته.^{١٨} درخت خوب نمیتنه میوه بد بدیه و درخت

بد ام نمیتنه که میوه خوب بدیه. ^{۱۹} هر درخت که میوه خوب ندیه، قطع شده د آتش اندخته موشه. ^{۲۰} پس د امزی طریقه، شمو اونا ره از میوه های ازوا مینخشید.

^{۲۱} نه هر کسی که مره «یا مولا، یا مولا» بگیه د پادشاهی آسمو داخل موشه، بلکه تنها کسی که اراده آته مره که د آسمو آسته، د جای بیره. ^{۲۲} د امزو روز^۳ عدر کسا دز مه مویگه، 'یا مولا، یا مولا، آیا مو د نام ازتو نبوت نکدی و د نام ازتو جنیات ره بر نکدی و د نام ازتو معجزای کلو نکدی؟' ^{۲۳} اوخته ما دزوا واضح موگم که 'ما هرگز شمو ره نشنختم. از پیش مه دور شنید، او بدکارا!'

مَثَل دُو خانه

^{۲۴} پس هر کسی که امی تورای مره بشنوه و دزوا عمل کنه، رقم آدم دانای آسته که خانه خو ره د بله سنگ آباد کده. ^{۲۵} بارش بارید، سیل ها آمد و باد ها پف کده امو خانه ره زد، مگم او چپه نشد، چراکه تادو شی د بله سنگ ایشته شدد. ^{۲۶} و له هر کسی که تورای مره بشنوه و دزوا عمل نکنه، رقم آدم نادانی آسته که خانه خو ره د بله ریگ آباد کده. ^{۲۷} بارش بارید، سیل ها آمد و باد ها پف کده امو خانه ره زد و او چپه شد و خرابی شی عدر کلو بود.

^{۲۸} وختیکه عیسی امی تورا ره خلاص کد، مردم از تعلیم شی خیرو مند، ^{۲۹} چون او رقم کسی که صاحب قدرت-و-اختیار بشه دزوا تعلیم دد، نه رقم عالمای دین.

جور شدون یگ آدم کولی

^۱ وختیکه عیسی از کوه تا آمد، یگ جمعیت کته از پشت ازو ریی شد. ^۲ د امزو لحظه یگ آدم کولی گرفته^b آمد و د پیش ازو زانو زده گفت: "یا مولا، اگه تو

^a ۷:۲۲ مقصد «امزو روز» د اینجی «روز آخرت» آسته. ^b ۸:۲ کلمه که د زبون یونانی بلده

«کولی گرفته» استفاده شده، میتنه دیگه مرض های جلدی ام معنی بدیه.

بخاهی، میتنی مره پاک کنی. ^۳ عیسیٰ دست خوره دراز کد و د بِلِه شی ایشته گُفت: "ما میخایم، پاک شو." فوری مَرَضِ کولی ازو پاک شد. ^۴ اوخته عیسیٰ دَزُو گُفت: "هوش کو که د کس چیز نگی، بلکه رفته خود ره د پیشوا نشو بدی و هدیه ره که موسیٰ امر کده، تقدیم کو تا بلده ازوا یگ شاهدی بشه."

ایمان قومندان رومی

^۵ وختی عیسیٰ د کفرناحوم داخل شد، یگ قومندان رومی پیش شی آمد و عذر-و-زاری کده دَزُو گُفت: ^۶ "یا مولا، خدمتگار مه شل شده د خانه اُفتده و غدر د رنج-و-عذاب آسته." ^۷ عیسیٰ دَزُو گُفت: "ما آمده او ره شفا میدیم." ^۸ مگم قومندان د جواب شی گُفت: "یا مولا، ما لایق ازی ره ندرم که د زیر پتِ خانه مه بییی؛ بلکه فقط حکم کو و خدمتگار مه شفا پیدا مونه. ^۹ چون خود مه آدم زیر امر آستم و عسکرا زیر امر ازمه آسته؛ وختی د یگ شی مومگم، 'بورو!' او موره و د دیگه شی مومگم 'بیه!' او مییه و د غلام خومومگم 'اینی کار ره بگو!' او موکنه." ^{۱۰} وختیکه عیسیٰ ای تورا ره شنید، تعجب کد و د جمعیتی که از پشت شی میمد گُفت: "ما حقیقت ره دز شمو مومگم، د مینکل مردم اسرائیل امی رقم ایمان پیدا نکدیم. ^{۱۱} ما دز شمو مومگم که غدر کسا از شرق و غرب مییه و قد ابراهیم و اسحاق و یعقوب د پادشاهی آسمو د یگ دسترخو میشینه، ^{۱۲} مگم بچکیچای امزی پادشاهی ^{۱۳} د تریکی برو پورته موشه، د جایی که چخرا و دندو-خبی آسته." ^{۱۳} اوخته عیسیٰ د قومندان رومی گُفت: "بورو، د مطابق ایمان تو دز تو دده شنه." و د امزو لحظه خدمتگار ازو شفا پیدا کد.

^{۱۲:۸} «بچکیچای امزی پادشاهی» یعنی «کسای که بلده امزی پادشاهی مقرر شده.»

عیسیٰ ناجورا ره شفا میدیه

۱۴ وختی عیسیٰ دَ خانِه پتْرُس رفت، دید که خُسْرَمادر شی تَو کده و دَ جاگه خاو آسته. ۱۵ عیسیٰ دِست خُو ره دَ بِلِه دِست ازُو ایشْت و تَو او ره ایله کد و او باله شُدِه دَ خِدْمَتِ ازُوا مَشْغُول شُد.

۱۶ وختیکه شام شُد، غَدْر جِنْدی ها ره دَ پِیشِ عیسیٰ اُورْد و او قد گُفتونِ یگ کلمه ارواح ناپاک ره بُر کد و تمامِ ناجورا ره شفا دَد. ۱۷ دَ امزی رقم چیزی که دَ سِیلِه اشعیای نَبی گُفته شُد دَ پوره شُد:

”او رَنج های مو ره گِرِفت
و ناجوری های مو ره دُور کد.“

قِیْمَتِ پِیْرُوی کدو از عیسیٰ مَسِیح

۱۸ وختیکه عیسیٰ جَمْعِیْتِ کَنه ره دَ گِرْد خُو دید، امر کد که دَ او لِبِ دریا تیر شَنه. ۱۹ دَمَزُو غِیْتِ یگ عالمِ دِینِ پِیشِ اَمْدِه گُفت: ”آی اُسْتاد، هر جای که بوری ما از پُشت تُو مییم.“ ۲۰ و لِه عیسیٰ دَزُو گُفت: ”روباها غار دَرِه و مُرْغَکوی آسمو وور، مگم «باچه اِنسان»^a جای سر ایشْتو ام ندره.“ ۲۱ یگ دیگه از جَمِ یارای شی دَزُو گُفت: ”یا مولا، بیل که اوّل رفته آتِه خُو ره دَفن کنم.“ ۲۲ لیکن عیسیٰ دَزُو گُفت: ”از پُشتِ ازمه بیه و بیل که مُرده ها، مُرده های خُو ره دَفن کنه.“

عیسیٰ طوفان ره آرام مونه

۲۳ بعد ازُو عیسیٰ دَ کِشْتی سوار شُد و یارای شی از پُشتِ ازُو رفت. ۲۴ بے بلغه یگ طوفانِ شَدید دَ دریا پیدَا شُد، دَ اندازِه که چلیپه های دریا کِشْتی ره مُپوشند. مگم

^a ۲۰: ۸ بلده معنای «باچه اِنسان» دَ فهرست لغاتِ مُشْکِل رُجوع کُنید.

عیسیٰ خاو بُود. ^{۲۵} اوخته، یارا رفته عیسیٰ ره بیدار کد و گُفت: ”یا مولا، مو ره نجات بدی! مو نابُود موشی!“ ^{۲۶} عیسیٰ دزوا گُفت: ”آی کم ایمانا، چرا ایقَس ترس خوردید؟“ اوخته او باله شُد و دَ بِلَه باد و دریا هَبیت کد و آرامشِ کامل برقرار شُد. ^{۲۷} و اونا حَیرت کده قد یگدیگه خُو گُفت: ”ای چی رقم آدم آسته که حتی باد و دریا از آید شی موشه!“

شفای دُو آدمِ جندی

^{۲۸} وختیکه عیسیٰ دَ او طرفِ دریا دَ سرزمینِ جَدَریا^a رسید، دُو آدمِ جندی از قد قَبَرا بُر شُدِه قد ازو روی دَ روی شُد. اونا اوقَس خطرناک بُود که هیچ کس نَمیتَنست ازو راه تیر شُنه. ^{۲۹} اوخته امو جندیا چِیغ زده گُفت: ”تُو دَز مو چی غَرَض دَری، آی باچه خُدا؟ آی تُو دَ اینجی اَمَدے که پیش از وخت مو ره عذاب کُنی؟“ ^{۳۰} کم وری دُورتر ازوا یگ گِلَه کُته خُوک میچَرید. ^{۳۱} اوخته جنیات دَ پیشِ عیسیٰ عَذر-و-زاری کده گُفت: ”اگه مو ره بُر مونی، مو ره دَ داخلِ گِلَه خُوک رَبی کُو.“ ^{۳۲} عیسیٰ دزوا گُفت: ”بورید!“ اوخته اونا بُر شُدِه دَ پوستِ خُوک ها داخلِ شُد و فَوَراً تمامِ گِلَه از دامنه تپه دَ مَنه دریا هُجُوم بُرد و دَ مَنه او غَرَق شُدِه مُرد. ^{۳۳} چوپونوی خُوک ها دُوتا کده دَ شار رفت و تمامِ امزُو واقعِه و قِصَه جندیا ره بلده مُردَم نقل کد. ^{۳۴} اوخته تمامِ مُردَم شار بُرو اَمَد تا عیسیٰ ره بَنگره. و غَیبتیکه او ره دید، دَزو عَذر کد که از منطقه ازوا بوره.

جور شُدونِ یگِ آدمِ شَل

^۱ پس عیسیٰ دَ کِشتی سوار شُد و از دریا تیر شُدِه دَ شارِ خود خُو^b اَمَد. ^۲ دَ امزُو غَیبت چند نفر یگِ آدمِ فَلَج ره که دَ بِلَه یگِ جاگه خاو بُود، دَ پیشِ ازو اُورد.

^a ۸:۲۸ که امچنان دَ نامِ جَدَریا یا جَرَسِیا مشهُور بُود. ^b ۹:۱ یعنی دَ شارِ کَفَرناخوم. دَ متی فصل

وختیکه عیسیٰ ایمان ازوا ره دید، دَ آدم شَلْ گُفت: «باچه مه، خاطرِجَم بَش، گناهای تُو بخشیده شد.»

۳ اوخته بعضی از عالِمای دین قد خود خُو گُفت: «ای آدم کُفرگویی مونه.» ۴ و عیسیٰ فکر های ازوا ره فامیده گُفت: «چرا ای فکر های فاسد ره دِ دل خُو جای مِیدید؟ ۵ کُدم شی آسو آسته: آیا گُفتون ازی که، 'گناه های تُو بخشیده شد،' یا گُفتون ازی که 'باله شو و راه بورو؟' ۶ مگم تا بدینید که «باچه انسان» دَ رُوی زمی قُدرت-و-اختیار بخشیدون گناه ها ره دره، بِنگرید که چیز کار مُونم.» پس دَ امزو آدم فلج گُفت: «باله شو و جاگه خُو ره گِرِفته خانه خُو بورو.» ۷ و امو آدم باله شده خانه خُو رفت. ۸ وختی امو جمعیتِ مردُم ای واقعه ره هوش کد، اونا عَدَر بيم کد و خُدای ره که بلده انسان امی رقم اختیار-و-قُدرت ره دده بود، شکر-و-سپاس گُفت.

متی مالیه گیر یارِ عیسیٰ موشه

۹ وختیکه عیسیٰ از اُونجی پیش رفت، او یگ آدم دَ نام متی ره دید که دَ جای مالیه-گِرِفتو شِشْتُد. عیسیٰ دَزُو گُفت: «از پُشتِ ازمه بیه.» متی باله شده از پُشتِ ازو رَبی شد.

۱۰ دَ حالیکه عیسیٰ دَ خانه متی سرِ دسترخو شِشْتُد، تعدادِ کلونِ مالیه گیرا و گناهکارا آمد و قد عیسیٰ و یارای شی شِشْت. ۱۱ وختیکه فریسیا ای کار ره دید اونا دَ یارای شی گُفت: «چرا اُستاد شُمو قد مالیه گیرا نان مُوخوره؟»

۱۲ عیسیٰ توره ازوا ره شینیده گُفت: «کسای که جور آسته، دَ طیب ضرورت ندره، بلکه کسای که ناجور آسته دَ طیب ضرورت دره.» ۱۳ بورید و معنی ازی توره ره پی بُرید: «ما رحمت میخایم، نه قربانی، چون ما نمدیم که مردمای عادل ره دعوت کنم، بلکه آمدیم که گناهکارا ره دعوت کنم.»

دَ بَارِه روزه

۱۴ بعد از یاری یحییٰ دَ پیشِ ازُو آمده گفت: ”چرا مو و فرسیا عَدر روزه میگیری، ولے یاری ازتو روزه نمیگیره؟“ ۱۵ عیسیٰ دَزوا گفت: ”آیا مهمونای توی خانه تا وختیکه داماد قد ازوا آسته، میتنه ماتم کنه؟ ولے روزای مییه که داماد ازوا گرفته موشه؛ اوخته اونا روزه میگیره. ۱۶ هیچ کس یگ توته رختِ نو ره دَ کالای کهنه پینه نموکنه، چراکه امو پینه از کالا کنده موشه و پارگی از بد بدتر موشه. ۱۷ و نه ام شراب تازه ره دَ مَشک های کهنه شیو مونه؛ اگه بکنه، مَشک ها ترقیده شراب لَوو موشه و مَشک ها ضایع موشه؛ بلکه شراب تازه ره دَ مَشک های نو شیو مونه تا هر دوی شی نگاه شنه.“

شفا دَدونِ خاتونِ ناجور و زنده کدونِ دُختر

۱۸ دَ حالیکه عیسیٰ امی تورا ره دَزوا موگفت، بے بلغه یکی از رهبرای عبادت خانه آمده دَ پیشِ ازُو زانو زد و گفت: ”دُختر مه امی آلی مُرد؛ لیکن بیه و دست خور ره دَ بله ازو بیل و او زنده موشه.“ ۱۹ و عیسیٰ باله شده قد یاری خور از پُشتِ ازُو ری شد. ۲۰ دَ امزو وخت یگ خاتو که مدتِ دوازده سال خونریزی دشت، از پُشتِ عیسیٰ آمد و دَ دامونِ چپن شی دست زد، ۲۱ چون او قد خود خور گفتد: ”اگه بتنم تنها دَ چپن شی دست بزئم، جور موشم.“ ۲۲ عیسیٰ دور خورده طرفِ ازُو توخ کد و گفت: ”دُختر مه، خاطرجم بش، چراکه ایمان تو، تو ره شفا دد!“ و او خاتو دَ امزو لحظه شفا پیدا کد. ۲۳ وختی عیسیٰ دَ خانه رهبرِ عبادت خانه رسید و نوحه‌خانا و مردمی ره که چخرا-و-مخته موکد دید، ۲۴ او دَزوا گفت: ”بُر شنید، چون دُختر نمرده، بلکه خاورفته.“ مگم اونا سر ازُو خنده کد. ۲۵ وختیکه مردم ره ازونجی بر کد، عیسیٰ داخل

رفت و از دستِ دختر گرفت و او باله شد. ^{۲۶} خبر امزی واقعه د سراسرِ امزو منطقه تیت شد.

جور شدون دُو کور

^{۲۷} د حالیکه عیسی امزو منطقه مورفت، دُو آدم کور از پُشتِ ازو آمد و چیغ زده گُفت: "آی باچه داوود، د بِلَه ازمو رحم کُو!"

^{۲۸} وختیکه عیسی د خانه داخل شد، امُو دُو آدم کور د پیشِ ازو آمد. عیسی دزوا گُفت: "آیا شمو ایمان دَرید که ما امی کار ره کده میتنم؟" اونا گُفت: "آرے، مولا."

^{۲۹} اوخته اُو دست خُو ره د بِلَه چیمای ازوا ایشت و گُفت: "مُطابقِ ایمان شمو بلده شمو انجام دده شنه." ^{۳۰} و چیمای ازوا واز شد. عیسی تاکید کده دزوا امر کد: "هُوش کُنید که دزی باره هیچ کس چیزی نفامه." ^{۳۱} مگم اونا بُرو رفت و خبر د باره عیسی ره د سراسرِ امزو منطقه تیت کد.

^{۳۲} د حالیکه اونا بُرو مورفت، مردُم یگ آدم جندی ره که گنگه بُود، د پیشِ عیسی اُورد. ^{۳۳} وختی عیسی جن ره ازو بُر کد، امُو آدم گنگه د توره گُفتو شد و مردُم خيرو منده گُفت: "امی رقم یگ چیز هرگز د اسرائیل دیده نَشده." ^{۳۴} مگم فریسیا گُفت: "اُو د وسیله سردسته^a جنیات، جنیات ره بُر مونه."

دُعا بلده حاصلات

^{۳۵} عیسی د تمامِ شارا و آغیلا میگشت و د عبادت خانه های ازوا تعلیم میدد و خوشخبری ره د باره پادشاهی آسمو اعلان مُوکد و هر مَرَض و هر ناجوری ره شفا میدد. ^{۳۶} وختیکه اُو جمعیتِ مردُم ره دید، دل شی د حال ازوا سوخت چراکه اونا رقم گوسپندوی بے چوپو سرگردو و درمنده بُود. ^{۳۷} اوخته د یارای خُو گُفت: "حاصل کلو

^a ۹:۳۴ یعنی «حکمران».

آسته، لیکن کارگر کم. ^{۳۸} امزی خاطر از صاحبِ حاصلِ خاهشِ کُنید که کارگرا ره بلده
جم کدونِ حاصلِ خُو رِبی کُنه.

رِبی کدونِ دوازده رسُول

۱ عیسیٰ دوازده یار خُو ره کوی کد و دزوا اختیار-و-قُدرت دَد تا ارواحِ ناپاک
ره بُر کُنه و هر مَرَض و هر ناجوری ره شفا بَدیده.
۲ نام های دوازده رسُول اینیا آسته: اَوّل شِمعون مشهُور د پترُس و برار شی آندریاس،
یعقوب باچه زیدی و برار شی یوحنا، ^۳ فیلیپُس و برتولما، توما و متای مالیه گیر، یعقوب
باچه خلفی و تَدّی، ^۴ شِمعونِ غَیرتی^a و یهودایِ اسخَریوطی که یهودایِ اسخَریوطی
عیسیٰ ره دَگیر دَد.

۵ امی دوازده ره عیسیٰ رِبی کد و دزیا نصیحت کده کُفت: ”د سرزمینایِ غیرِ یهود
نرُوید و د هیچ کَدَم از شارای سامریا داخلِ نَشُنید، ^۶ بلکه د پیشِ گوسپندوی گم شده قومِ
اسرائیل^b بورید. ^۷ و د حالیکه مورید، اعلان کده بَگَید که، پادشاهیِ آسمو نزدیک
شده. ^۸ ناجورا ره شفا بَدید، مُرده ها ره زنده کُنید، کولی گَرفته ها ره پاک کُنید و
جَنیات ره بُر کُنید. مُفت پیدا کدید، مُفت بَدید. ^۹ هیچ طَلا یا نُقره یا سِکه مِسی د
کمر بندایِ خُو قد خُو نَبَرید، ^{۱۰} و نه ام خلطه بلده راه یا دُو کالا یا گوشه یا تیاق، چراکه
کارگرِ حقدارِ خوراک-و-پوشاک خُو آسته. ^{۱۱} د هر شار و آغیل که داخلِ مُوشید، یگو
آدم ره سُرَاغ کُنید که لایق شُمو ره دشته بَشه، و د اُمونجی بُمَید تا وختیکه امزو جای
بُر نَشَید. ^{۱۲} وختیکه د خانه داخلِ مُوشید، سلام بَگَید. ^{۱۳} اگه اُمو خانه لایق شُمو ره
دشت، بیلید که سلام شُمو د سرِ ازوا قرار بَگیره و اگه لایق شُمو ره نَدشت، سلام شُمو
پس د خودون شُمو مِیبه. ^{۱۴} و اگه کس قد شُمو خوش آمد نکد و یا د تورایِ شُمو گوش

^a ۱۰:۴ شِمعون یکی از اعضای گروه با غَیرت بود که بخاطرِ وطن خُو قد رومی ها جنگ مُوکد.

^b ۱۰:۶ د جای «قومِ اسرائیل» د زیون یونانی «خانه اسرائیل» نوشته یه.

نَدَد، دَ وخت بُر شُدو امزُو خانه یا شار خاکِ پایای خُو ره تُک بزئید. ^{۱۵} ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگُم، دَ روزِ قضاوَت^a بلده سرزمینِ سَدوم و عُموره مَجازات سُبکتر موشه نِسبت دَ امزُو شار.

^{۱۶} «اینه، ما شُمُو ره رقمِ گوسپندو دَ مینکلِ گرگا رَیی مُونم. پس رقمِ مارها هوشیار و رقمِ کوترا بے آزار بشید. ^{۱۷} و از مردُم احتیاط کُنید، چراکه اونا شُمُو ره دَ محکمه ها تسلیم مونه و دَ عبادت خانه های خُو قد قَمچی میزنه ^{۱۸} و شُمُو بخاطر ازمه دَ پیش والی ها و پادشایو کش موشید تا بلده ازوا و مردمای غیر یهود شاهدی بدید. ^{۱۹} مگم وختیکه شُمُو ره تسلیم مونه، غصّه نکنید که چی رقمِ توره بُگید و یا چی بُگید؛ چُون دَ امزُو غَیت دَز شُمُو گفته موشه که چی بُگید، ^{۲۰} چراکه توره گوی شُمُو نیستید، بلکه روحِ آته آسمانی شُمُو آسته که از طریقِ از شُمُو توره مُوگه.»

^{۲۱} «برار، برار ره و آته، باچه ره دَ مرگ تسلیم مونه؛ و بچکیچا دَ روی آته و آبه خُو میخیزه و اونا ره دَ کشتو میدیه. ^{۲۲} از خاطرِ نامِ ازمه، تمامِ مردُم از شُمُو بد موره، مگم هر کسی که تا آخر صبر-و-حوصله کنه، نجات پیدا مونه.»

^{۲۳} «وختیکه شُمُو ره دَ یگ شار آزار-و-اذیت مونه، دَ شارِ دیگه دُوتا کُنید. ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگُم، پیش از آمدونِ «باچه انسان» شُمُو نَمیتنید دَ تمامِ شارای اسرائیل بورید.»^b

^{۲۴} «شاگرد از اُستاد خُو کده باله تر نیبه و نه ام غلام از بادار خُو کده باله تر آسته. ^{۲۵} بلده شاگرد امیقَس بس آسته که رقمِ اُستاد خُو شُنه و غلام رقمِ بادار خُو. اگه اونا کته خانه ره «بعلزول»^c کُفت، پس چیقس کلوتر عیالِ خانه ازو ره بد مُوگیه.»

^{۲۶} «پس ترس نَخورید ازوا، چُون هیچ چیزی نیسته که پوشیده بشه و برَملا نَشنه و هیچ چیزی نیبه که تاشه بشه و معلومدار نَشنه. ^{۲۷} چیزی ره که دَ تریکی دَز شُمُو

^a ۱۰:۱۵ یعنی «دَ روزِ آخرت.» ^b ۱۰:۲۳ «پیش از آمدونِ باچه انسان» دَ اینجی «پیش از دُوباره زنده شُدونِ عیسی مسیح» معنی میدیه. ^c ۱۰:۲۵ «بعلزول» یگ نامِ دیگه بلده شیطو آسته.

مُوگم، دَ روشنیی بُوگید و چیزی که دَ گوش شُمو گُفته شد، از بِلِه بام ها اِعلان کُنید. ۲۸ و از کسای که جِسَم ره مُوگشه، ولِه روح ره کُشته نَمیتنه، ترس نَخورید، بلکه امزُو ترس بُخورید که مِیتنه ام روح و ام جِسَم ره دَ دوزخ ناپُود کُنه. ۲۹ آیا دُو مُرغک دَ یگ پِیسه سَودا نُمُوشه؟ باو جُود ازی، یکی ازوا ام بَدُون خاست-و-اِرادِه آتِه آسمانی شُمو دَ زمی نَموفته. ۳۰ و حتی تمام موی های سر شُمو پگ شی دَ پیش ازُو حساب شُدِه. ۳۱ پس ترس نَخورید، چُون آرزش از شُمو باله تر از هزاران مُرغک آسته.

۳۲ ”پس هر کسی که مَرِه دَ پیشِ مَرُدَم اِقرار کُنه، ما ام او ره دَ حُضُورِ آتِه خُو که دَ عالمِ باله آسته، اِقرار مُونم. ۳۳ لیکن هر کسی که مَرِه دَ پیشِ مَرُدَم اِنکار کُنه، ما ام او ره دَ حُضُورِ آتِه خُو که دَ آسمو آسته، اِنکار مُونم.“

۳۴ ”گمان نَکُنید که ما اَمَدیم تا صلح-و-آشتی ره دَ زمی بیرم. ما نَمَدیم که صلح-و-آشتی ره بیرم، بلکه اَمَدیم تا شمشیر ره بیرم. ۳۵ چُون ما اَمَدیم تا باچه ره دَ خِلافِ آتِه شی، دُختر ره دَ خِلافِ آتِه شی، بیری ره دَ خِلافِ حُسر مادر شی قرار بَدیم ۳۶ و دُشمنون یگ شخص، عیالِ خانِه خود شی موشه.“

۳۷ ”هر کسی که آتِه یا آتِه خُو ره از مه کده کَلوتر دوست دَشته بَشه، لایقِ ازمه ره ندره و هر کسی که دُختر یا باچه خُو ره از مه کده کَلوتر دوست دَشته بَشه، ام لایقِ ازمه ره ندره. ۳۸ و هر کسی که صلیب خُو ره باله نَکُنه و از پُشت مه نییه، لایقِ ازمه ره ندره. ۳۹ هر کسی که دَ طلبِ جان خُو بَشه او ره از دِست مِیدیه و هر کسی که جان خُو ره بخاطرِ ازمه از دِست بَدیه، او ره دَ دِست میره.“

۴۰ ”هر کسی که شُمو ره قَبُول کُنه، مَرِه قَبُول کده و هر کسی که مَرِه قَبُول کُنه، امُو ره قَبُول کده که مَرِه رَبی کده. ۴۱ هر کسی که یگ پیغمبر ره دَ عِنوانِ پیغمبر قَبُول کُنه، اَجْرِ یگ پیغمبر ره دَ دِست میره و هر کسی که یگ آدمِ عادِل ره دَ عِنوانِ یگ آدمِ عادِل قَبُول کُنه، اَجْرِ یگ آدمِ عادِل ره دَ دِست میره. ۴۲ هر کسی که حتی یگ پيله او

بِخَ دَ یَکِی اَمزِی اَدَمای رِیزه دَ عِنوانِ یارِ ازمه بَدیه که وُچی کُنه، ما حَقِیقَت ره دَز شُمو
مُوگُم که اُو بے اَجْر نَمُوَمَنه.

سوالِ یحییٰ از عیسیٰ

۱ وختیکه عیسیٰ از هِدایتِ دَدو دَ دوازده یار خُو خلاص شُد، اُو از اُونجی
رَبی شُد تا دَ شارای ازوا^۱ تعلیمِ بَدیه و موعِظَه کُنه.

۲ وختی یحییٰ دَ بَنَدی خانَه دَ باره کارای مسیحِ شَنِید، اُو دُو نفر از پِیروای خُو ره رَبی
کد^۳ تا ازو پُرسان کُنه، ”آیا تُو اَمو کس اَسْتی که اَمَدنی یه، یا مو چِم دَ راهِ کُدَم کسِ
دیگه بَشی؟“^۴ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا کُفت: ”بورید، چیزای ره که مِیشَنوید و مِینگرید
دَ یحییٰ خبر بَدید؛ دَزُو بُوگید که^۵ کورا پِینا مُوشه، لَنگا راهِ موره و کولی گِرِفْتَه ها پاک
مُوشه، کَر ها شِنوا مُوشه، مُرده ها دُوباره زنده مُوشه و دَ غریبا خوشخبری دَدَه مُوشه.
۶ نیک دَ بَخْتِ کسی که از مه دِلخور نَشَنه.“

۷ وختیکه پِیروای یحییٰ مورفت، عیسیٰ قد جمعیتِ مُردُم دَ باره یحییٰ دَ گپ زَدو شُد
و کُفت: ”بلده توخ کدون چیزخیل دَ بیابو رفتید؟ بلده توخ کدون یگ نی که از باد
میلرزه؟“^۸ خَی بلده توخ کدون چیزخیل رفتید؟ بلده دیدون آدمی که کالای اَبَرِشُمی دَ
جان شی اَسْتَه؟ اونه، کسای که کالای اَبَرِشُمی مُپوشه جای شی دَ قصر های پادشایو
اَسْتَه. ۹ پس بلده دیدون چیزخیل بُرو رفتید؟ بلده دیدون یگ پیغمبر؟ اَره، ما دَز شُمو
مُوگُم که یحییٰ از پیغمبر کده بزرگتر اَسْتَه. ۱۰ یحییٰ اَمو کس اَسْتَه که دَ باره شی
نوشته شُدَه:

اینه، ما رَسول خُو ره پیشلون تُو رَبی مُونُم
تا راهِ تُو ره پیش رُوی تُو آماده کُنه.

^۱ ۱۱:۱ «شارای ازوا» اِحتمالاً «شارای جلیلیه» بَشَه.

۱۱ ما حقیقت ره دز شُمو مُوگم: د مینکل کسای که از خاتونو زیده شده، هیچ کس از یحییای تعمیر دهنده کده بزرگتر نَمده؛ ولے ریزه‌ترین شخص د پادشاهی آسمو ازو کده بزرگتر آسته. ۱۲ از زمان یحییای تعمیر دهنده تا آلی ره پادشاهی آسمو از جبر-و-ستم رنج برده و مردمای زورآور کوشش مونه که د زور دزو دسترسی پیدا کنه. ۱۳ چون تمام انبیا و تورات تا ظهور یحییای پیشگویی کده ۱۴ و اگه شُمو میخاید قبول کنید، یحییای امو ایلیاس آسته که آمدنی بود. ۱۵ هر کسی که گوش شنوا دره گوش بگیره. ۱۶ ای نسل ره قد چیزخیل برابر کنم؟ امیا رقم بچکیچای آسته که د بازار ها ششسته و یگدیگه خور ره کوی کده ۱۷ مُوگیه:

‘بلده شُمو سرنی زدی، شُمو بازی نکدید

و نوحه خاندی، شُمو ماتم نکدید.’

۱۸ چون یحییای که آمده، او نه موخوره و نه وچی مونه، اونا مُوگیه که ‘او جن دره.’ ۱۹ «باچه انسان» که آمده، ام موخوره و ام وچی مونه؛ مردم مُوگیه: ‘اونه، او آدم پرخور و شرابی و رفیق مالیه‌گیرا و گناهکارا آسته!’ ولے حکمت د وسیله اعمال خُو حق ثابت موشه.”

وای د حال شارای که توبه نمونه

۲۰ اوخته عیسی شروع د ملامت کدون شارای کد که کلونی معجزای شی د امزو شارای ظاهر شد، چراکه اونا توبه نکدد. ۲۱ او گفت: “وای د حال تو، ای خورزین! و وای د حال تو، ای بیت صیدا! چون معجزای که د مننه از شُمو ظاهر شد، اگه د صور و صیدون ظاهر موشد، اونا عذر وخت پیش پلاس مپوشید و د خگشتر ششسته توبه موکد. ۲۲ مگم ما دز شُمو مُوگم، د روز قضاوت بلده صور و صیدون مجازات سُبکتر موشه نسبت دز شُمو. ۲۳ و تو، ای کفرناخوم، آیا تا آسمو سر تو بلند موشه؟ نه، تو د قار عالم مرده ها سرنگون موشی، چون معجزای که د مننه از تو ظاهر شد، اگه د سدوم

ظاهر موشد، امو شار تا امروز باقی مومند. ^{۲۴} مگم ما دز تو موگم، د روز قضاوت بلده سرزمین سدوم مجازات سُبکتر موشه نسبت دز تو.

آسودگی از زیر بار و زحمت کشی

^{۲۵} د امزو غیت عیسی دُعا کده گُفت: ”ای آته، صاحب آسمو و زمی، از تو شکرگزاری مونم که ای چیزا ره از آدمای دانا و هوشیار تاشه کده و بلده بچکیچای ریزه برملا کده. ^{۲۶} آره، ای آته، چون خاست-و-اراده از تو امی بود.

^{۲۷} آته مه تمام چیزا ره دز مه تسلیم کده؛ هیچ کس باچه ره نمینخشه بغير از آته و امی رقم آته ره ام هیچ کس نمینخشه بغير از باچه و کسای که باچه بخایه دزوا برملا کنه. ^{۲۸} ای تمام کسای که د زحمت و زیر بار گِرنگ استید، پیش ازمه بیید و ما دز شمو آرامش میدم. ^{۲۹} یوغ ازمه ره د گردون خو بیلید و از مه تعلیم بگیرید، چراکه ما حلیم و نرمدل استم و شمو د جان های خو آرامش پیدا مونید، ^{۳۰} چراکه بردون یوغ ازمه آسو و بار ازمه سُبک استه.

سوال د باره روز آرام

۱۲ ^۱ د امزو زمان عیسی د روز آرام از مننه کشت های گندم تیر موشد و یارای شی ازی که گشنه بود، شروع د کندو و خوردون خوشه های گندم کد. ^۲ مگم وختیکه فریسیا ای کار ره هوش کد، اونا دزو گُفت: ”اونه، یارای تو کاری ره انجام میدیه که د روز آرام روا نیسته.“ ^۳ عیسی دزوا گُفت: ”آیا شمو نخاندید که داوود چیز کار کد وختیکه خود شی و رفیقای شی گشنه بود؟ ^۴ او د خانه خدا داخل شده نان تقدیم شده ره خورد^۵ که خوردون شی بلده ازو و رفیقای شی روا نبود، بلکه تنها بلده پیشوايو روا بود. ^۵ یا د تورات نخاندید که د روز آرام پیشوايو د خانه خدا

^{۱۲:۴} داوود نان تقدیم شده ره که از میز مقدس باله شده بود د اجازه پیشوا گرفتند خورد.

حُرْمَتِ رُوزِ آرَامِ رِه نِگَاهِ نَمُوكُنَه، وَلِه بَازِ اَمِ بَے گُناهِ اَسْتَه؟ ^۶ مِگَمِ مَآ دَزِ شُمُو مُوگَمِ، يِگُو كَسِ بَزْرَكْتَرِ اَزِ خَاْنِه حُدا دَ اِيْنَجِي اَسْتَه. ^۷ اگِه مَعْنَايِ اَمْزِي تَوْرَه رِه پَيِ مُوْبُرْدِيْد: 'مَآ رَحْمَتِ مِيخَايِيْمِ، نَه قُرْبَانِي،' شُمُو نَفْرَايِ بِيگُناهِ رِه مَحْكُومِ نَمُوكَدِيْد، ^۸ چُونِ «بَآچَه اِنْسَانِ» صَاحِبِ رُوزِ آرَامِ اَسْتَه.

^۹ عِيْسِيْ اَزُوْنَجِي رِفْتِ وَ دَ عِبَادَتِ خَاْنِه اَزِوَا دَاخِلِ شُدَه ^{۱۰} يِگِ اَدَمِ رِه دِيْدِ كِه يِگِ دِسْتِ شِي حُشْكِ شُدُد. وَ اُوْنَا اَزِ عِيْسِيْ پُرْسَانِ كَدَه كُفْت: "اَيَا شِفَا دَدُو دَ رُوزِ آرَامِ رِوَ اَسْتَه يَا نَه؟" اُوْنَا اِي رِه كُفْتِ تَا اُو رِه مِلَامَتِ كُنَه. ^{۱۱} عِيْسِيْ دَزِوَا كُفْت: "اگِه كُدَمِ اَزِ شُمُو يِگِ گُوسِپُو دَشْتَه بَشِيْدِ وَ اُو دَ رُوزِ آرَامِ دَ يِگِ چُقُورِي بُفْتَه، اَيَا اُو رِه گِرِفْتَه اَزُوْنَجِي بُرِ نَمُوكُنِيْد؟" ^{۱۲} پَسِ اِنْسَانِ اَزِ گُوسِپُو كَدَه چِيَقْسِ بَا رَزَشْتَرِ اَسْتَه؛ اُو بَايْدِ كُومَكِ شُنَه. اَمْزِي خَاَطِرِ اَنْجَامِ دَدُوْنِ كَارَايِ نِيكِ دَ رُوزِ آرَامِ رِوَ اَسْتَه. " ^{۱۳} اُوخْتَه دَ اَمْرُو اَدَمِ كُفْت: "دِسْتِ حُو رِه دِرَازِ كُو." اُو دِرَازِ كَدِ وَ دِسْتِ شِي رَقَمِ دِسْتِ دِيگِه شِي وَرِي جُورِ شُد. ^{۱۴} مِگَمِ فَرِيْسِيَا بُرُو رِفْتِ وَ دَ ضِدِ اَزُو نَقْشَه كَشِيْدِ كِه چِي رَقَمِ اُو رِه نَابُودِ كُنَه.

خِدْمَتْگَارِ اِنْتِيخَابِ شُدِه حُدا

^{۱۵} وَخْتِي عِيْسِيْ اَمْزِي نَقْشَه خَبِرِ شُد، اُو اَزُوْنَجِي رِفْت. مِگَمِ يِگِ جَمْعِيَّتِ كْتَه اَزِ پُشْتِ اَزُو رِي شُد وَ اُو پِگِ اَزِوَا رِه شِفَا دَدِ ^{۱۶} وَ دَزِوَا اَمْرِ كَدِ كِه اُو رِه بَرَمَلَا نَكُنَه ^{۱۷} تَا چِيْزِي كِه دَ وَسِيْلَه اَشْعِيَايِ نَبِي كُفْتَه شُدُد، پُورَه شُنَه:

^{۱۸} "اِيْنَمِي خِدْمَتْگَارِ مَه اَسْتَه كِه اُو رِه اِنْتِيخَابِ كَدِيْمِ

وَ دُوسْتِ دَشْتَنِي مَه كِه جَانِ مَه اَزِ شِي خُوشِ-وَ رَاضِي اَسْتَه.

مَآ رُوحِ حُو رِه دَ بِلَه اَزُو قَرَارِ مِيْدِيْمِ

وَ اُو عِدَالْتِ رِه دَ مِلْتِ هَايِ غَيْرِ يَهُودِ اِعْلَانِ مُوْكُنَه.

^{۱۹} اُو جَنْجَالِ نَمُونَه وَ نَه اَمِ شَرِ-وَ شُورِ مُوْكُنَه،

وَ نَه اَمِ آوَازِ اَزُو رِه كَسِ دَ كُوچَه هَا مِيشَنَوَه.

۲۰ اَو نَى جَغزى شُدِه رِه مَيِدِه نَمُونِه
 وَ نَه ام پَلِنْتِه نِيَمِ سُوخْتِه رِه گُل مُو كُنِه
 تا وَخْتِيكِه عِدالْت رِه دَ پِيروزي بَرَسَنِه.
 ۲۱ وَ دَ نامِ اَزُو مِلَّتِ هَايِ غَيْرِ يَهُودِ اُمِيْدُوَارِ اَسْتِه.

عيسىٰ وَ بَعْلَزَبُولِ يَعْنِي رَئِيسِ جَنِيَاتِ

۲۲ اوخته اونا يگِ اَدَمِ جِنْدِي رِه دَ پيشِ اَزُو اُورْدِ كه كورِ وَ كُنْگِه بُودِ وَ عيسىٰ اُو رِه
 شفا دَد، بطُورِي كه اَمُو كُنْگِه تِنَسْتِ توره بُوگِيه وَ بِنِگرِه. ۲۳ وَ تمامِ مَرْدُمِ خِيرو مَنده
 كُفْت: «اَيَا امِي اَدَمِ باچِه داوُودِ نِيِيه؟» ۲۴ مِگَم وَخْتِيكِه فَرِيسِيَا اِي توره رِه شَنِيد،
 اونا كُفْت: «اِي نَفَرِ جِنِيَاتِ رِه بُر كده نَمِيْتَنِه اگِه دَ كَوْمَكِ بَعْلَزَبُولِ سَرِدَسْتِه جِنِيَاتِ
 نَبَشِه.» ۲۵ عيسىٰ فِكْرَايِ اَزُوا رِه پِي بُرْدِ وَ دَزُوا كُفْت: «هَر مَمْلَكَتِ كه دَ ضِدِ خُودِ
 خُو تَقْسِيْمِ تَقْسِيْمِ شُنِه، بِيرو موشِه وَ هَر شارِ يا خانِه كه دَ ضِدِ خُودِ خُو تَقْسِيْمِ تَقْسِيْمِ
 شُنِه، اُسْتُوَارِ نَمُوْمَنِه. ۲۶ اگِه شَيْطُو، شَيْطُو رِه بُر كُنِه، اُو دَ ضِدِ خُودِ خُو تَقْسِيْمِ تَقْسِيْمِ
 شُدِه؛ پَسِ پادشاهِي شِي چِطُورِ بَرَقْرارِ مُمُونِه؟ ۲۷ وَ اگِه ما دَ وَسِيْلِه بَعْلَزَبُولِ جِنِيَاتِ رِه
 بُر مُونُم، پِيروايِ^a اَزِشْمُو دَ وَسِيْلِه چِيَزِخِيْلِ اونا رِه بُر مُونِه؟ امزِي خاطر، اونا دَ بِلِه شُمُو
 قِضَاوَتِ مُو كُنِه. ۲۸ لِيكِنِ اگِه ما دَ وَسِيْلِه خُدا جِنِيَاتِ رِه بُر مُونُم، بَدَنِيْدِ كه پادشاهِي
 خُدا دَ بِيْنِ شُمُو اَمْدِه. ۲۹ يا چِطُورِ يِگِ نَفَرِ مِيْتَنِه كه دَ خانِه يِگِ اَدَمِ زُورْتُو داخِلِ شُنِه وَ
 مالِ هَايِ شِي رِه غَارَتِ كُنِه، بَدُونِ اَزِي كه اوْلِ اَمُو اَدَمِ زُورْتُو رِه بَسْتِه كُنِه؟ وِلِه بَعْدِ
 اَزُو مِيْتَنِه خانِه شِي رِه غَارَتِ كُنِه. ۳۰ هَر كَسِي كه قَدِ اَزْمِه نِيِيه، دَ ضِدِ مِه اَسْتِه وَ هَر
 كَسِي كه قَدِ اَزْمِه جَمِ نَمُو كُنِه، اُو تِيْتِ پَرَكِ مُونِه.

۳۱ امزِي خاطر دَزِ شُمُو مُوگَم، اِنْسَانِ هَر رَقْمِ گَناهِ وَ كُفْرِگويِي كه كُنِه، مِيْتَنِه بَخْشِيْدِه
 شُنِه، مِگَم كُفْرِگويِي دَ ضِدِ رُوحِ اَلْقُدْسِ بَخْشِيْدِه نَمُو شِه. ۳۲ وَ هَر كَسِي كه دَ ضِدِ «باچِه

^a ۱۲:۲۷ دَ جايِ «پِيروايِ شُمُو» دَ زَبُونِ يُونَانِي «باچِه هَايِ شُمُو» نُوْشْتِه يِه.

انسان» توره بگيه، بخشیده موشه، مگم کسی که دَ ضِدِ رُوحِ اَلْقُدْسِ توره بگيه، اُو بخشیده نموشه، نَه دَ اِي دُنْيا و نَه دَ دُنْيايِ که اَمَدْنِي يَه.

۳۳ اگه درخت ره خُوب کاله کُنيد، اُو ميوه خُوب ميديه و اگه درخت ره خراب کاله کُنيد، اُو ميوه خراب ميديه، چُون درخت از ميوه خُو شِنَخْتَه موشه. ۳۴ اِي اولاداي تيرمار، چطور ميْتَنيد چيزاي خُوب بگيد، دَ حالِيکه شَرير اَسْتيد؟ چُون دانِ اِنْسَان از چيزي که دَ دِلِ اِنْسَانِ پَرِمُو اَسْتَه، توره مَوگيه. ۳۵ اَدَمِ خُوب از خزانِه خُوبِ دِلِ خُو چيزاي خُوب بَر مونه و اَدَمِ شَرير از خزانِه بَدِ خُو چيزاي بَدِ بَر مونه. ۳۶ مگم ما دَز شَمُو مَوگَم که مَرْدَمِ بَلْدِه هر توره پُوچ-و-ناسنجيده که مَوگيه، دَ رُوزِ قِضاوَتِ بايد حِسابِ بَدِيه؛ ۳۷ چُون از خَاطِرِ تورايِ خُو عادِلِ حِسابِ موشِي و از خَاطِرِ تورايِ خُو مَحْکُومِ موشِي.

عالمای يهود و فريسيا مُعْجِزه طلب مونه

۳۸ اوخته يگ تعداد از عالمای دين و فريسيا دَزُو گُفت: ”اِي اُستاد، مو ميخاهي که از تُو يگ مُعْجِزه بَنگري.“ ۳۹ اُو دَ جِوابِ ازوا گُفت: ”نسلِ شَرير و زِناکار مُعْجِزه طلب مونه! مگم هيچ مُعْجِزه دَزوا نِشو دَدِه نَموشه بَعير از مُعْجِزه يُونُسِ پِيغمبر. ۴۰ چُون اَمُو رَقم که يُونُسِ سِه شَاو و سِه رُوز دَ کُورِه ماهِي مَند، «باجِه اِنْسَان» ام سِه شَاو و سِه رُوز دَ کُورِه زَمِي مومنه. ۴۱ دَ رُوزِ قِضاوَتِ مَرْدَمِ نِينوا قَد اَمزي نسل ايسته موشه و اِي نسل ره مَحْکُومِ مونه، چراکه مَرْدَمِ اُو زَمَانِ بَخَاطِرِ موعِظَه يُونُسِ توبه کد. و آلي يگو کس بَزُرگتَر از يُونُسِ دَ اِينجِي اَسْتَه. ۴۲ مَلِيکه جَنُوبِ دَ رُوزِ قِضاوَتِ قَد اَمزي نسل باله موشه^۱ و اميا ره مَحْکُومِ مونه، چُون اُو از دُورْتَرينِ مَنْطِقَه دُنْيا اَمَد تا حِکْمَتِ سُلَيْمَانِ ره گوش بگيره، و آلي يگو کس بَزُرگتَر از سُلَيْمَانِ دَ اِينجِي اَسْتَه.

۴۳ وختِيکه رُوحِ ناپاک از يگ اَدَمِ بَر موشه بَلْدِه اَرَامِ گِرِفْتُو دَ جايِ هايِ خُشکِ مورِه، مگم پيدا نَميْتنه. ۴۴ اوخته اُو مَوگيه، ’پس دَ خانِه خُو مورم، امزو جايِ که اَمدم.’

^۱ ۱۲:۴۲ «باله شدو» يعني «دوباره زنده موشه.»

وختیکه پس میبیه، او اُمُو خانه ره خالی، جارُو شُدّه و مُنَظَم مینگره. ^{۴۵} اوخته او رفته هفت روح دِیگه ره قد خُو میره که بدتر از خود شی یه و اونا د اُونجی داخل شُدّه جای-د-جای مُوشه؛ و آخرکار حالت امزُو نفر بدتر از اوّل شی مُوشه. عین چیز قد امزی نسل شریبر ام مُوشه.

آبه و برارون عیسیٰ

^{۴۶} د حالیکه عیسیٰ هنوز قد امزُو جمعیت توره موگفت، آبه شی و برارون شی د بُرو ایسته بُود و میخاست که قد شی توره بُگیه. ^{۴۷} یگ نفر آمده دزشی گُفت: ”اونه، آبه تُو و برارون تُو د بُرو ایسته یه و میخیایه که قد تُو توره بُگیه.” ^{۴۸} مگم کسی که امی ره گُفتد عیسیٰ د جواب شی گُفت: ”آبه مه کی آسته و برارون مه کی یه؟” ^{۴۹} و دست خُو ره سُون یارای خُو دراز کده گُفت: ”اینیا آبه مه و برارون مه آسته. ^{۵۰} چون هر کسی که خاست-و-اراده آته مَره که د آسمو آسته د جای بیره، اونمُو برار و خوار و آبه مه آسته.”

مَثَل چار رقم زمی

۱۳ ^۱ د امزُو روز عیسیٰ از خانه بُرو رفت و د لب دریا شِشت. ^۲ جمعیت کنه د دُور ازو جم شد، د اندازه که او د یگ کشتی سوار شُدّه شِشت و پگِ مردُم د لب دریا ایسته شُد.

^۳ اوخته عیسیٰ چیزای کلو ره د مَثَل دزوا بیان کده گُفت: ”یگ روز یگ دیغو بلده تَخم زِدو بُرو رفت. ^۴ د حالیکه تَخم ره پاش میدد، یگ مقدار شی د راه اُفتد و مُرغکو آمده اونا ره خورد. ^۵ یگ مقدار دِیگه شی د زمین سنگلاخ اُفتد، د جایی که خاک کلو نَدشت؛ اونا د زودی سوز کد، چراکه خاک عُوچ نَبُود. ^۶ مگم وختیکه اُفتو بُر شُد اونا سوخت و ازی که ریشه نَدشت خُشک شُد. ^۷ یگ مقدار شی د مینکل خارا اُفتد

و خارا کته شده اونا ره قپه کد. ^۸ مگم یگ مقدارِ دیگه شی دَ زمینِ خُوبِ اُفتد و ثمر دد؛ یگون شی صد برابر، یگون شی شصت برابر و یگون شی سی برابر. ^۹ هر کسی که گوش شنوا دَره گوش بگیره.

^{۱۰} اوخته یارای شی دَ پیشِ ازو آمده ازو پُرسان کد: “چرا قد ازوا دَ مثلِ توره مُوگی؟”
^{۱۱} او دَ جوابِ ازوا گُفت: “پی بُردونِ رازهای پادشاهی آسمو بلده شُمو بخشیده شده، مگم دزوا بخشیده نشده، ^{۱۲} چون کسی که دَره، دزُو کَلوتر دده مُوشه تا پَریمو دشته بشه، مگم کسی که ندره، حتی امو چیزی ره که دَره ام از شی گرفته مُوشه. ^{۱۳} امزی خاطر قد ازوا دَ مثلِ توره مُوگیم، چراکه اونا توخ مُونه، و له نَمینگره و گوش میگیره و له نَمیشنوه و پی نَمُوره. ^{۱۴} د باره ازوا پیشگویِ اشعیا نبی پوره مُوشه که مُوگیه:

شُمو شنیده مورید، مگم هرگز پی نَمُفتید،

دوامدار توخ مُونید، و له هرگز نَمینگرید،

^{۱۵} چون دلِ امزی قوم سخت شده

و گوشای شی گزنگ شده

و چیمای خُو ره پُوت گرفته؛

نَشنه که قد چیمای خُو بِنگره

و قد گوشای خُو بشنوه

و قد دلِ های خُو پی بُره

و پس تاو بخوره و ما اونا ره شفا بدیم.”

^{۱۶} “مگم نیک دَ بختِ چیمای شُمو که مینگره و گوشای شُمو که میشنوه. ^{۱۷} ما حقیقت ره دز شُمو مُوگم، غدر پیغمبرا و آدمای عادلِ آرزو دشت که چیزی ره که شُمو مینگرید، بِنگره، و له ندید و چیزی ره که شُمو میشنوید، بشنوه، مگم نشنید.”

۱۸ "پس معنای مثلِ دیغو ره بِشَنوید: ۱۹ وختیکه یگو کس کلامِ پادشاهی آسمو ره میشنوه و او ره نموفامه، شریره میبه و چیزی ره که دِ دلِ ازو کِشت شده، دزی مونه. ای تخمی آسته که دِ راه کِشت شد. ۲۰ تخمی که دِ زمینِ سنگلاخ کِشت شد، کسی آسته که کلامِ ره میشنوه و فوری او ره دِ خوشی قبول مونه. ۲۱ و له ازی که از خود ریشه ندره، فقط بلده یگ مدتِ کوتاه دوام مونه و غیتیکه مشکلات و آزار-و-آذیت بخاطرِ کلامِ پیش میبه، دستی از راه بر موشه. ۲۲ تخمی که دِ بینِ خارا افتد، کسی آسته که کلامِ ره میشنوه، لیکن تشویشِ دنیا و عشقِ مال-و-دولت کلامِ ره قپه مونه و او به ثمر مومنه. ۲۳ مگم تخمی که دِ زمینِ خوب افتد کسی آسته که کلامِ ره میشنوه و او ره موفامه و پرتمر شده یگون شی صد، یگون شی شصت و یگون شی سی برابر ثمر میدیه."

مثلِ علفِ بیکاره

۲۴ عیسی یگ مثلِ دیگه ره آورده دزوا گفت: "پادشاهی آسمو رقمِ کسی آسته که دِ زمینِ خو تخمِ خوب پاش دد؛ ۲۵ مگم وختیکه مردم دِ خاو بود، دشمو آمده دِ مننه کِشتِ گندمِ تخمِ علفِ بیکاره ره پاش دد و رفت. ۲۶ و غیتیکه گندمِ سوز کده خوشه کد، علفِ بیکاره ام بر شد. ۲۷ اوخته غلامای صاحبِ زمی دِ پیش شی آمد و گفت: 'صاحب، آیا تو تخمِ خوب دِ زمینِ خو پاش ندده بودی؟ پس ای علفِ های بیکاره از کجا شده؟' ۲۸ او دِ جوابِ ازوا گفت: 'ای کارِ دشمو آسته.' غلاما دزو گفت: 'آیا میخاهی که مو بوری و اونا ره جم کنی؟' ۲۹ لیکن او گفت: 'نه، نشنه که دِ وختِ پوجی کدونِ علفِ های بیکاره گندمِ ره ام قد ازوا از ریشه بکنید. ۳۰ بیلید که تا وختِ دزو هر دوی شی یگجای رشد کنه، بسه دِ وختِ دزو، ما دِ دزوگرا موگم که اول علف

^a ۱۳:۱۹ یعنی «شیطو».

های بیکاره ره جم کده قوده کنه تا سوختنده شنه و بعد ازو گندم ره جم کده د دی‌خانه مه ذخیره کنید. ”

مَثَلِ تَخْمِ شَرِشَم

۳۱ عیسیٰ یگ مَثَلِ دِیگه اُورده دزوا گُفت: ”پادشاهی آسمو رقمِ تَخْمِ شَرِشَم آسته که یگ آدم گِرِفته دَ زمینِ حُو کِشت کد. ۳۲ اگرچه از تمامِ تَخْمِ ها^{۳۱} کده ریزه‌تر آسته، و لے غِیْتِیکه رُشد مونه از تمامِ بوْته‌ها-و-سوزی‌جات کده کئته‌تر موشه و رقمِ یگ دِرخت جور موشه، دَ اندازه که مَرغَکوی هوا میبه و دَ شاخچه های شی وور جور مونه. ”

۳۳ عیسیٰ یگ مَثَلِ دِیگه اُورده دزوا گُفت: ”پادشاهی آسمو رقمِ خَمیرمایه آسته که یگ خاتو اُو ره گِرِفت و قد سه کاسه آرد گت کد تا تمامِ خَمیر رسید. ” ۳۴ عیسیٰ تمامِ ازی چیزا ره دَ مَثَلِ دَ امزو جمعیت گُفت و بَدُونِ مَثَلِ هیچ چیز دزوا نَگُفت^{۳۵} تا چیزی که دَ وسیله پیغمبر گُفته شُد، پوره شنه:

”ما دان حُو ره بلده مَثَلِ گُفتو واز مُونم،

ما چیزای ره مَوگم که از شروع دُنیا پوشیده منده. ”

تَشْرِیحِ مَثَلِ عَلْفِ هَايِ بِيكَارِه

۳۶ بعد ازو عیسیٰ جمعیت ره رُخصت کد و دَ داخلِ خانه رفت و یارای شی دَ پیشِ اُزو آمده گُفت: ”مَثَلِ علفِ های بیکاره زمی ره دَز مو تشریح کو. ” ۳۷ اُو دَ جوابِ ازوا گُفت: ”کسی که تَخْمِ حُوب ره کِشت مونه، «باچه انسان» آسته. ۳۸ و زمی، امی دُنیا آسته و تَخْمِ حُوب بچکیچای پادشاهی آسمو؛ علفِ های بیکاره اولادای امزو شَریر آسته؛ ۳۹ و دُشمونی که اونا ره کِشت کد، اِبلیس آسته. و فصلِ دِرُو آخِر زمان آسته و دِرَوگرا ملایکه هایه. ۴۰ پس امو رقم که علفِ های بیکاره جم موشه و دَ آتِش دَر دده

^a ۱۳:۲۲ «تمامِ تَخْمِ ها» یعنی تَخْمِ های سوزی‌جات و غَلّه و دانه.

مُوشه، دَ آخِرِ زَمَانِ امِ امُو رَقْمِ مُوشه. ^{۴۱} «بَاجِهِ اِنْسَانِ» مَلَایِکَه هَای خُو رَه رَیِی مُونَه و اُونَا پَکِ گُمَراهِ کُنِندَه هَا و تَمَامِ بَدکارَا رَه از پادشاهی شی جَم مُوکنَه ^{۴۲} و دَ کورَه آتِشِ پورته مُونَه، دَ جایی که چَخرا و دَندو-خَیِی آستَه. ^{۴۳} اوختَه آدمایِ عادِلِ دَ پادشاهی آتِه آسمانی خُو رَقْمِ آفتُو رِوشَنی مِیدِیَه. هَر کَسی که گوشِ شِنَوا دَرَه، گوشِ بَگیرَه.

مَثَلِ گَنجِ تاشه شُدَه

^{۴۴} پادشاهی آسمو رَقْمِ گَنجِ تاشه شُدَه دَ یِکِ زَمیِ آستَه که یِگِ آدمِ او رَه پَیِدا کَدَه بَسَمِ تاشه مُونَه؛ اوختَه از خوشی اَزو رَفتَه هَرچِیزی که دَرَه سَودا مُونَه و اَمَدَه امُو زَمیِ رَه مِیخَرَه.

^{۴۵} بَسَمِ، پادشاهی آسمو رَقْمِ تُجاری آستَه که دَ طَلَبِ مُرواری هَای نُورِیَند آستَه؛ ^{۴۶} و غَیَتی که یِگِ مُرواری قِیَمَتبایِ رَه پَیِدا کَد، او رَفتَه تَمَامِ مال-و-مُلکِ خُو رَه سَودا کَد و امُو مُرواری رَه خَرِید.

مَثَلِ جالِ هَایِ ماهی_گیریِ

^{۴۷} امِچَنانِ پادشاهی آسمو رَقْمِ یِگِ جالِ ماهی_گیریِ آستَه که دَ دَرِبا اَندَختَه شُد و ماهیایِ رَقْمِ رَقْمِ دَ مَنَه شی جَم شُد. ^{۴۸} وختِیکَه جالِ پُر شُد، اُونَا او رَه دَ لَب-دَرِبا کَشِید و بَعدِ اَزو شِشْتَه ماهیایِ خُوبِ رَه دَ سَبَدَها جَم کَد، و لَه ماهیایِ بَد رَه دُورِ پورته کَد. ^{۴۹} دَ آخِرِ زَمَانِ امِ امیِ رَقْمِ مُوشه: مَلَایِکَه هَا مِیِیَه و بَدکارَا رَه از مَرَدُمایِ عادِلِ جِدا مُونَه ^{۵۰} و اُونَا رَه دَ کورَه آتِشِ پورته مُونَه، دَ جایی که چَخرا و دَندو-خَیِی آستَه.

^{۵۱} آیا تَمَامِ امزیِ تورا رَه پَیِ بُرِیدید؟ ” اُونَا دَ جِوابِ شی گُفَت: ” اَرَه ” ^{۵۲} عِیسیِ دَزِوا گُفَت: ” امزیِ خَاطِرِ، هَر عَالِمِ دِینِ که دَ بارَه پادشاهی آسمو تَعْلِیمِ دَدَه شُدَه بَشَه، او رَقْمِ صَاحِبِ خانَه آستَه که از خزانَه خُو چِیزایِ نَو و کُهنَه بُرِ مُونَه. ”

مردمِ ناصیره عیسیٰ ره ردِ موكنه

۵۳ وختی عیسیٰ گُفتونِ امزی مَثَلِها ره خلاص کد، او اَزونجی رَبی شد. ۵۴ و عَیْتِیکه دَ منطقَه خود خُو رَسید، او مردمِ ره دَ عِبَادَتِ خانِه اَزوا تَعْلیم دَد، بطُوری که اونا خَبرو مَنده گُفت: ”ای آدمِ امی حِکمت و امی قُدْرَتِ مُعْجزه ها ره از کُجا کده؟ ۵۵ آیا امی آدمِ باچه نجار نِیسته؟ آیا نامِ آبه شی مریمِ نِبیّه؟ آیا یعقوب، یوسف، شمعون و یهوذا برارون شی نِیسته؟ ۵۶ و پگِ خوارون شی دَ اینجی قَد اَزمو نِبیّه؟ پس تمامِ امزی چیزا ره ای آدمِ از کُجا یاد گِرِفته؟“ ۵۷ و اونا قَد اَزو مُخَالَفَتِ کد. ^a مگم عیسیٰ دَزوا گُفت: ”دَ یگِ پیغمبر دَ هیچ جای بے اِحْتِرامی نُمُوشه، جُز دَ منطقَه و خانِه خود شی.“ ۵۸ و او بخاطرِ بے اِیمانی اَزوا مُعْجزه های کَلو دَ اُونجی انجام نَدَد.

مرگِ یحیای تعمید دهنده

۱۴ دَ امزو زمانِ هیرودیس حُکمرانِ خبرِها ره دَ باره عیسیٰ شَنید ۲ و دَ خدمتگاری خُو گُفت: ”ای یحیای تعمید دهنده آسته؛ ای از مُرده ها دُوباره زنده شُدّه و امزی خاطرِ ای مُعْجزه ها دَ وسِیلَه اَزو ظاهِرِ مُوشه.“
۳ چُون هیرودیس بخاطرِ هیرودیا خاتونِ برارِ خُو فیلیپس، یحییٰ ره گِرِفْتار کده بسته کدُ و دَ بَنَدی خانِه اَنَدخَتُد، ۴ چراکه یحییٰ دَزو مُوگُفت: ”بلدِه تُو رَوَا نِبیّه که امی خاتو ره بَگیری.“ ۵ اگرچه او میخاست که یحییٰ ره بَکُشه، مگم از جمعیتِ مردمِ ترس خورد، چراکه اونا او ره بَحِیثِ یگِ پیغمبر مِیَنخَشید.

۶ لیکن وختیکه جشنِ سالگیره هیرودیس رَسید، دُخترِ هیرودیا دَ مَنَه مَجْلِسِ رَقص کد و هیرودیس ره خوشحال کد، ۷ دَ اندازه که او قَسَمِ خورده وعده کد هر چیزی که او طلب کُنّه بلدِه اَزو مِیدیه. ۸ و او دَ پَنَدِ آبه خُو گُفت: ”سرِ یحیای تعمید دهنده ره

^a ۱۳:۵۷ دَ زیون یونانی «اونا از عیسیٰ رنجید» نوشته یه.

دَ اَیْمِیْنِجِی دَ یِگ پَطْنُوس دَز مه بَدِی. " ۹ اوخته پادشاه عَمگی شُد، ولے ازی که قَسَم خورده بُود و ام بخاطرِ مِهمونای خُو اَمَر کد که سرِ یحییٰ ره دَزُو بَدیه. ۱۰ پس اُو نفر رِبی کد و سرِ یحییٰ ره دَ بَنَدِی خانِه از تَن شی جدا کد؛ ۱۱ اوخته سرِ اَزُو دَ یِگ پَطْنُوس اُورده شُدِه دَ دُختر دَدِه شُد و دُختر اُو ره دَ پِیش اَبِه خُو بُرد. ۱۲ بعد اَزُو پِیروای یحییٰ اَمَد و جَسَدِ اَزُو ره بُرده دَ خاک دَفن کد و رفته دَ عیسیٰ خَبر دَد.

عیسیٰ پَنج هزار نفر ره نان میدیه

۱۳ وختیکه عیسیٰ ای خَبر ره شنید، اُو دَ یِگ کِشتی سوار شُدِه اَزونجی تنهای خُو دَ یِگ جای گوشه رفت. مگم وختی مرَدُم خَبر شُد، اُونا از شارای خُو پای پیدِه از پُشتِ اَزُو رفت. ۱۴ وختی عیسیٰ دَ خُشکِه رَسید، یِگ جمعیتِ کَنه ره دید و دِل شی دَ حالِ ازوا سوخت و اُو ناجورای ازوا ره شفا دَد.

۱۵ نزدیکِ شام، یارای شی دَ پِیشِ اَزُو اَمَد و کُفت: "اینجی بیابو آسته و روز ام تیر شُدِه؛ مرَدُم ره رُخصت کُو که دَ آغیلا بوره و بَلدِه خُو نان بخره. " ۱۶ عیسیٰ دَزوا کُفت: "لازم نییه که مرَدُم بوره؛ شُمو بَلدِه ازوا یِگو چیز بَدید که بُخوره. " ۱۷ اُونا دَزُو کُفت: "دَ اینجی بَعیر از پَنج نان و دُو ماهی دیگه چیز نَدری. " ۱۸ عیسیٰ کُفت: "اُونا ره دَ اینجی دَ پِیش مه بیرید. " ۱۹ اوخته دَ جمعیتِ مرَدُم اَمَر کد که دَ رُوی سوزه بِشینه. بعد اَزُو اُمُو پَنج نان و دُو ماهی ره گِرِفت و سُون اَسمو توخ کده شُکرگَراری کد و نان ره تُوته کده دَ یارای خُو دَد و یارا دَ جمعیتِ مرَدُم بَخش کد. ۲۰ پِگ مرَدُم خورد و سیر شُد و اُونا تُوته-و-پَرچِه باقی مَنده شی ره که جم کد، دوازده سَبَد پُر شُد. ۲۱ کسای که نان خورد، بَعیر از خاتونو و بچکیچا، تقریباً پَنج هزار مرَد بُود.

۲۲ عیسیٰ فوری یارای خُو ره وادار کد که دَ کِشتی سوار شَنه و پیشلونِ اَزُو دَ اُو طرفِ دریا بوره، تا خود شی اُمُو جمعیتِ ره رُخصت کُنه. ۲۳ بعد ازی که مرَدُم ره رُخصت کد، خود شی تنهای خُو دَ بِلِه کوه رفت که دُعا کُنه. وختیکه شام شُد، اُو دَ اُمونجی

تنها بود. ^{۲۴} مگم کشتی که دَمُرو غَیت از خُشکه عَدَر دُور بُود، دَ چلبه های دریا بَند مَندُد، چراکه باد از دَمِ رُوی شی مِیَزَد. ^{۲۵} دَ پَیره چارُمِ شاو^a عِیسی دَ رُوی آو دریا راه رفته سُون ازوا اَمَد. ^{۲۶} وختی یارا اُو ره هُوش کد که دَ رُوی دریا راه موره، اونا وَحِشَت کده گُفت: ”ای ارواح آسته.“ و اونا از ترس چِیغ-و-شور کد. ^{۲۷} مگم عِیسی فُوری قد ازوا گپ زده گُفت: ”باجرات بَشید! ما آسْتُم، ترس نَخورید.“ ^{۲۸} پَترُس دَ جواب شی گُفت: ”یا مَولا، اگه تُو آستی دَز مه امر کُوتا دَ رُوی آو راه رفته دَ پِیش ازتو بییم.“ ^{۲۹} عِیسی گُفت: ”بیه.“ پَترُس از کِشتی تا شُد و دَ رُوی آو رَبی شُد تا دَ پِیش عِیسی بییه. ^{۳۰} مگم وختی بادِ شَدید ره دید، ترس خورد و دَ حالیکه دَرَو عَرَق مُوشُد، اُو چِیغ زده گُفت: ”یا مَولا، مَره نِجات بَدی!“ ^{۳۱} عِیسی فُوری دِست خُو ره دِراز کده اُو ره گِرِفت و دَزشی گُفت: ”آی کم ایمان، چرا شک کدی؟“ ^{۳۲} وختیکه اونا دَ کِشتی سوار شُد، باد آرام شُد. ^{۳۳} و امو کسای که دَ کِشتی بُود اُو ره سَجده کده گُفت: ”واقعا تُو باچه خُدا آستی.“

^{۳۴} بعد از تیر شُدو از دریا، اونا دَ سرزمینِ گِنیسارتِ اَمَد. ^{۳۵} وختیکه مَرْدُمِ امرو جای عِیسی ره شَنخت، اونا دَ سرتاسرِ امرو منطقه خبر رَبی کد و مَرْدُمِ تمامِ ناجورا ره دَ پِیش ازو اُورد ^{۳۶} و دَ پِیش شی عُدَر-و-زاری کد که ناجورا ره بیله تا فقط دَ دامونِ چِپَن شی دِست بزنه؛ و هر کسی که دِست زَد، شفا پَیدا کد.

دَ باره پاکِی و ناپاکی

۱۵ دَ امرو غَیت بعضی از فرِسیا و عالمای دین از اورُشَلیم دَ پِیش عِیسی اَمده گُفت: ^۲ ”چرا یارای تُو از رسم-و-رَواجِ بابَه-کَلونا سرکشی مونه؟ چُون اونا پِیش از نان خوردو دِستای خُو ره تَموشِیه؟“ ^۳ اُو دَ جوابِ ازوا گُفت: ”چرا شَمو بخاطری رسم-و-رَواجِ خُو از حُکمِ خُدا سرکشی مونیید؟“ ^۴ چُون خُدا امر کده که، ’آته و

^a ۱۴:۲۵ یعنی دَ بَین ساعتِ سِبه و شَش صَبیح.

آیه خُو ره احترام کُو و هر کسی که دَ آته یا آیه خُو دَو-و-دشنام بدیه، باید کُشته شنه. ^۵ مگم شُمو مَوگید: 'اگه یگ نفر دَ آته یا آیه خُو بَگیه، "اُمُو کومک که از دِست ازمه دَز شُمو مِیرسید، دَ خُدا وَقِف شُد. " ^۶ اوخته اُو نفر باید دَ آته و آیه خُو احترام نَکنه. ' دَ امزی رقم شُمو بخاطرِ رسم-و-رَواج خُو حُکم خُدا ره تَی پای مَونید. ^۷ آی رباکارا! اِشعیای نَبی دَ باره شُمو خُوب پیشگویی کد، وختیکه گُفت:

^۸ 'ای مردُم قد لَبای خُو دَز مه احترام مونه، مگم دِل های شی از مه دُور آسته.

^۹ اونا بے فایده مَره پرستش مونه،

چُون اونا رسم-و-رَواجی ره تعلیم میدیه که اَصُولِ اِنسانی آسته. "

^{۱۰} اوخته عیسیٰ جمعیتِ مردُم ره کوی کده دَزوا گُفت: "بَشَنوید و بُفامید: ^{۱۱} چیزی که دَ دان مورهِ اِنسان ره نَجِس نَمونه، بلکه چیزی که از دان بُر موشه، اُو اِنسان ره نَجِس مَونکه. "

^{۱۲} دَ امزُو غَیت یارای شی اَمَد و دَزُو گُفت: "آیا میدنی که فریسیا از شَنِیدونِ امزی تورهِ تُو رَنجید؟" ^{۱۳} عیسیٰ دَ جوابِ ازوا گُفت: "هر نهالی ره که آته آسمانی مه نَشَنده بَشه، از ریشه کَنده موشه. ^{۱۴} اونا ره دَ حال شی ایله کُنید؛ اونا کورای آسته که راهنمای کورا یه. هر وختیکه یگ کور راهنمای کورِ دیگه شنه، هر دُوی شی دَ چاه موفته. "

^{۱۵} مگم پَتْرُس دَرشی گُفت: "معنای امزی مَثَل ره دَز مو تشریح کُو. " ^{۱۶} اوخته عیسیٰ پُرْسید: "آیا شُمو ام هنوز پَی نَمُورید؟ ^{۱۷} آیا نَمُوفامید که هر چیزی که دَ دان داخل موشه دَ مِعده مورهِ و بعد ازُو بُر شُدِه دَ کِنار آب پورته موشه؟" ^{۱۸} مگم چیزای که از دان بُر موشه از دِل سرچشمه میگیره و امی چیزا آسته که اِنسان ره نَجِس مونه. ^{۱۹} چُون از دِلِ اِنسان آسته که اینی چیزا سرچشمه میگیره: فکر های خراب، قتل، زنا،

فَسَادِ اخْلَاقِي، دُزِي، شَاهِدِي دَرُوعٍ وَ تَهْمَتِ. ^{۲۰} اَيْنَمِي چِيَزَايِ اَسْتَه كِه اِنْسَان رَه نَجِس رَه مُوَكْنَه، وَلِه نَان خُورِدُو قَد دِستَايِ نَاشُشْتَه اِنْسَان رَه نَجِس نَمُوَكْنَه.

^{۲۱} بَعْد اَزُو عِيسَى اُونَجِي رَه اَيْلَه كَدَه دَ مَنْطِقَه هَايِ صُور وَ صِيدُون رَفْت. ^{۲۲} اَوخْتَه يِگ خَاثُونِ كِنَعَانِي اَمْرُو جَايِ دَ پِيشِ عِيسَى اَمَد وَ چِيغِ زَدَه كُفْت: ”يَا مَوْلَا، بَاچَه دَاوُود، دَز مَه رَحْم كُو، چِرَاكِه دُخْتَر مَه سَخْت كِرْفَتَارِ جِنِيَاتِ اَسْتَه.“ ^{۲۳} مِگَم عِيسَى دَزُو هِيچ جَوَابِ نَدَد تَا اِي كِه يَارَايِ شِي اَمَد وَ اَزُو خَاهِشِ كَدَه كُفْت: ”اُو رَه رَبِّي كُو، چُون اُو اَز پُشْتِ مَو چِيغِ-و-شُور كَدَه مِيبِه.“ ^{۲۴} اُو دَ جَوَابِ اَزُوا كُفْت: ”مَا فِقْطِ بَلَدِه گُوسِپِنْدُويِ كَمُشْدِه خَانَوَارِ اِسْرَائِيلِ رَبِّي شُدِيم.“ ^{۲۵} لِيكِن اَمُو خَاثُو اَمَدَه پِيشِ پَايِ شِي اَفْتَد وَ كُفْت: ”يَا مَوْلَا، دَز مَه كُومَك كُو!“ ^{۲۶} اُو دَ جَوَابِ شِي كُفْت: ”خُوبِ نِيبِه كِه نَانِ بَجَكِيچَا رَه بَجِيرِي وَ دَ پِيشِ سِگَا پُورْتَه كُنِي.“ ^{۲۷} لِيكِن اَمُو خَاثُو كُفْت: ”اَرِه مَوْلَا، قَبُولِ دَرْم، مِگَم سِگَا اَم اَز مِيدَكِي هَايِ كِه اَز دِستَرخُونِ بَادَارِ شِي مَوْفْتَه مَوْخُورَه.“ ^{۲۸} اَوخْتَه عِيسَى دَ جَوَابِ شِي كُفْت: ”اَيِ خَاثُو، اِيْمَانِ تُو قُويِ اَسْتَه! خَاهِشِ تُو پُورِه شُنَه.“ وَ دَ اَمْرُو لِحْظَه دُخْتَرِ شِي شِفَا پِيدَا كَد.

عِيسَى چَار هَزَارِ نَفَرِ رَه نَانِ مِيدِيَه

^{۲۹} عِيسَى اَز اُونَجِي حَرَكْتِ كَد وَ اَز لَبِ لَبِ دَرِيَايِ جَلِيلِيَه اَمَدَه دَ بَلَه يِگ كُوه بُرِ شُد وَ دَ اَمُونَجِي شِشْت. ^{۳۰} اَوخْتَه يِگ جَمْعِيَّتِ كَبَه مَرْدُمِ دَ پِيشِ شِي اَمَد وَ اَدْمَايِ لَنَك، كُور، شَل، كُنْگَه وَ غَدَرِ نَاجُورَايِ دِيكِه رَه قَد خُو كِرْفْتَه اُورَد وَ دَ پِيشِ پَايَايِ اَزُو اِيشْت وَ اُو اُونَا رَه شِفَا دَد. ^{۳۱} مَرْدُمِ وَخْتِي دِيدِ كِه كُنْگَه هَا تُورَه مُوَكِه، اَدْمَايِ شَل جُورِ مُوشَه، لَنَكَا رَاهِ مُورَه وَ كُورَا مِينِگَرَه، حَيْرُو مَنَد وَ خُدَايِ اِسْرَائِيلِ رَه حَمْدِ-و-ثَنَا كُفْت.

^{۳۲} عِيسَى يَارَايِ خُو رَه كُويِ كَدَه كُفْت: ”دِلِ مَه دَ حَالِ اَمَزِي جَمْعِيَّتِ مُوسُوزَه، چُون سِه رُوزِ شُدَه كِه قَد اَز مَه اَسْتَه وَ هِيچِ چِيَزِ بَلَدِه خُورِدُو نَدَرَه. مَا نَمِيخَايِم كِه اُونَا رَه كُشْنَه رَبِّي كُنْم، چُون اِمْكَانِ دَرَه كِه دَ بَيْنِ رَاهِ اَزِ حَالِ بُورَه.“ ^{۳۳} يَارَايِ شِي دَزُو كُفْت:

”د ای بیابو از کُجا اوقَس نانِ کلو پَیدا مِیَتنی که ایطور یگ جمعیتِ کته ره سیر کنی؟“^{۳۴} عیسیٰ ازوا پُرسان کد: ”چند نان دَرید؟“ اونا گُفت: ”هفت نان و چند ماهی ریزگگ.“^{۳۵} پس د جمعیتِ مردُم امر کد که د رُوی زمی بِشینه. ^{۳۶} اوخته امو هفت نان و ماهیا ره گِرِفته شُکرگزاری کد و ثوئه کده د یارای خُو دد و یارا د جمعیتِ مردُم بَخش کد. ^{۳۷} یگ ازوا خورده سیر شُد و اونا ثوئه-و-پرچه باقی مَنده ره که جم کد، هفت سَبَد پُر شُد. ^{۳۸} کسای که نان خورد بَغیر از خاتونو و بچکیچا چار هزار مرد بُود. ^{۳۹} بعد از رُخصت کدونِ مردُم عیسیٰ د یگ کِشتی سوار شُد و د منطقَه مَجْدَل^۱ رفت.

طلبِ مُعجزه

۱۶
 ۱ اوخته فریسیا و صدوقیا د پیشِ عیسیٰ اَمَد و از رُوی آزمایش ازو تقاضا کد که بلده ازوا یگ مُعجزه آسمانی نِشو بَدیه. ^۲ او د جوابِ ازوا گُفت: ”د وختِ آفتو شِشتو شُمو مُوگید که ’هوا خُوب موشه، چراکه آسمو سُرخیل آسته.‘^۳ و د وختِ صُبح مُوگید که ’امروز هوا بد موشه، چراکه آسمو سُرخ و گِرِفته آسته.‘ شُمو میدنید که رنگِ آسمو ره چی رقم پیشِبینی کُنید، مگم علامتِ های زمان ها ره پیشِبینی کده نَمیتنید. ^۴ ای قَوْمِ شَرِیر و زناکار مُعجزه طلب مونه، مگم هیچ مُعجزه دزوا نِشو دده نَموشه بَغیر از مُعجزه یوئس پیغمبر.“ بعد ازو عیسیٰ اونا ره ایله کده رفت.

خمیرمایه فریسیا و صدوقیا

^۵ وختی یارای شی د او طرفِ دریا مورفت، از یادِ ازوا رفتُد که قد خُو نان بُیره. ^۶ عیسیٰ دزوا گُفت: ”باخبر بشید که از خمیرمایه فریسیا و صدوقیا احتیاط کُنید.“ ^۷ اوخته اونا د بین خُو توره‌گویی کده گُفت: ”ای ره از خاطری گُفت که مونان قد خُو نُورده.“ ^۸ عیسیٰ ای ره پی بُرده گُفت: ”ای کم ایمانا، چرا د باره ازی که نان نَدَرید

^۱ ۱۵:۳۹ د بعضی نسخه ها د جای «مَجْدَل» د زبونِ یونانی «مگدن» نوشته یه.

دَ بَيْنَ خُو توره مُوگید؟^۹ آیا هنوز ام مُوفامید؟ اُمُو پَنج نان و پَنج هزار مرد دَ یاد شُمُو نیبه؟ و ای که چند سَبَد جم کدید؟^{۱۰} و یا اُمُو هفت نان و چار هزار مرد و ای که چند سَبَد جم کدید؟^{۱۱} پس چطور پی تُمُوبرید که ما دَ باره نان قد شُمُو توره نَگفتُم، بَلِکِه گُفتُم که از خمیرمایه فریسیا و صدوقیا احتیاط کُنید.^{۱۲} اوخته اونا پی بُرد که او دزوا نَگفتُد که از خمیرمایه نان احتیاط کُنه، بَلِکِه از تعلیم فریسیا و صدوقیا.

اقرار کدونِ پترُس دَ باره مسیح

^{۱۳} وختیکه عیسی دَ منطقه قَیصریه فیلیپس آمد، او از یارای خُو پُرسان کده گُفت: «مردُم «باچه انسان» ره کی میدنه؟»^{۱۴} اونا گُفت: «یگ تعداد یحیای تعمیر دهنده؛ یگ تعداد دیگه ایلاس^a پیغمبر و یگ تعداد دیگه ام ارمیا و یا یکی از پیغمبرای دیگه.»^{۱۵} عیسی ازوا پُرسان کد: «شُمُو مره کی میدنید؟»^{۱۶} شمعون پترُس دَ جواب شی گُفت: «تُو مسیح آستی، باچه خُدای زنده.»^{۱۷} اوخته عیسی دَ جواب شی گُفت: «نیک دَ بخت تُو، ای شمعون باچه یونا، چُون جسم و خُون^b ای ره دز تُو معلومدار نَکده، بَلِکِه آته مه که دَ آسمو آسته، معلومدار کده.»^{۱۸} و ما ام دز تُو موگُم که تُو پترُس^c آستی و ما دَ رُوی امزی قاده جماعتِ ایماندارای خُو ره آباد مُونم و درگه های دوزخ دَ سر ازو زور نمُوشه.^{۱۹} ما کلی های پادشاهی آسمو ره دز تُو میدیم و هر چیزی ره که دَ زمی بند کُنی دَ آسمو ام بند موشه و هر چیزی ره که دَ زمی واز کُنی، دَ آسمو ام واز موشه.^{۲۰} اوخته او دَ یارای خُو امر کد که دَ هیچ کس نَگیه که او مسیح آسته.

^a ۱۶:۱۴ تَلْفُظِ «ایلاس» دَ زیونِ عبرانی «الیه» آسته. ^b ۱۶:۱۷ «جسم و خُون» یعنی «انسان که

از جسم و خُون آسته.» ^c ۱۶:۱۸ «پترُس» دَ زیونِ یونانی «سنگ» معنی میدیه.

عیسیٰ دَ باره مَرگِ خُو پیشگویی مونه

۲۱ بعد امزُو زمانِ عیسیٰ شُرُوعِ کد که دَ یارایِ خُو معلومدار کُنه که او باید دَ اورشَلیم بوره و از دِستِ ریش سفیدا، پیشوایونِ عالی مقام و عالِمایِ دینِ رَنج-و-عذابِ کَلو بَنگره و کُشته شُنه و دَ روزِ سوّم دُوباره زنده شُنه. ۲۲ پترُس عیسیٰ ره دَ یگ گوشه بُرد و شُرُوعِ کد که او ره مَنعِ کُنه و کُفت: "یا مَولا، خُدا نَکُنه که هرگز قد ازتو ای رقم یگ واقعه رُخ بَدیه." ۲۳ مگم او دُور خورده دَ پترُس کُفت: "از مه دُور شو، آی شیطو! چُون تُو مانعِ راهِ مه آستی، چراکه فِکر تُو دَ چیزایِ اِلهی نییه، بلکه دَ چیزایِ انسانی آسته."

۲۴ اوخته عیسیٰ دَ یارایِ خُو کُفت: "اگه کسی میخایه که از مه پیروی کُنه، او باید خود خُو ره انکار کُنه و صلیبِ خُو ره باله کده از پُشتِ ازمه بییه. ۲۵ چُون هر کسی که بخایه جانِ خُو ره نجات بَدیه، او ره از دِستِ میدیه، مگم هر کسی که بخاطرِ ازمه جانِ خُو ره از دِستِ بَدیه او ره دَ دِستِ میره. ۲۶ بلده انسانی چی فایده دَره که تمامِ دُنیا ره دَ دِستِ بیره، مگم جانِ خُو ره از دِستِ بَدیه؟ یا انسان دَ عِوضِ جانِ خُو چیز خیل دده میتنه؟ ۲۷ چراکه «باچه انسان» دَ بُزرگی-و-جلالِ آتِه خُو قد ملایکه های خُو مییه و اوخته هر کس ره دَ مطابِقِ اعمالِ شیِ آجریا جزا میدیه. ۲۸ ما حقیقت ره دَر شَمو مَوگم، بعضی کسایِ که دَ اینجی ایسته یه مَره مَرگِ ره نَمیچشه تا اَمدونِ «باچه انسان» ره دَ پادشاهی شیِ نَنگره."

تبدیلی شکلِ عیسیٰ

۱ بعد از شَش روز عیسیٰ پترُس، یعقوب و برار شیِ یوحنا ره جدا کده قد خُو دَ سرِ یگ کوه قیل بُرد. ۲ دَ اُونجی شکلِ عیسیٰ دَ پیشِ رُوی ازوا تبدیل شُد و چهره شیِ رقمِ آفتو اَلی روشنی دَد و کالایِ شیِ رقمِ نُور سفید شُد. ۳ بے بلغه موسیٰ

و ایلیاس دزوا ظاهر شد و قد عیسیٰ د توره گفتو شد. ^۴ اوخته پترس د عیسیٰ گفت: "یا مولا، کلو خوب آسته که مو د اینجی آستی. اگه بخواهی ما سه سایبان د اینجی جور مونم: یگ بلده ازتو، یگ بلده موسیٰ و یگ ام بلده ایلیاس." ^۵ د حالیکه هنوز توره موگفت، بے بلغه یگ اور نُرانی د بله ازوا سایه کد و از اور یگ آواز آمده گفت: "اینمی باچه دوست دشتنی مه یه که از شی خوش-و-راضی آستم. از آید شی شنید." ^۶ وختی یارا امی آواز ره شنید، اونا روی د خاک اُفتده عذر ترس خورد. ^۷ لیکن عیسیٰ نزدیک آمده د بله ازوا دست ایش و گفت: "باله شنید، ترس نخورید." ^۸ وختیکه اونا چیمای خور و از کد هیچ کس ره ندید بغیر از عیسیٰ که تنها بود.

^۹ د حالیکه اونا از کوه تاه میمد، عیسیٰ دزوا امر کده گفت: "د باره چیزی که دیدید د هیچ کس نقل نکیند تا زمانی که «باچه انسان» از مرده ها دوباره زنده نشده." ^{۱۰} یارای شی ازو پرسان کده گفت: "پس چرا عالمای دین مویگه که ایلیاس باید اول بییه؟" ^{۱۱} او د جواب ازوا گفت: "دُرست آسته که ایلیاس مییه و تمام چیزا ره اصلاح مونه. ^{۱۲} مگم ما دز شمو مومگم که ایلیاس گاه آمده، ولی اونا او ره نشنخت و هرچیزی که خاست د حق ازو کد. د امزو رقم «باچه انسان» ام از دست ازوا رنج-و-عذاب مینگره." ^{۱۳} اوخته یارا فامید که د باره یحیای تعمیر دهنده قد ازوا توره مویگه.

شفا ددوین باچه مرگی

^{۱۴} وختی اونا د پیش جمعیت مردم رسید، یگ آدم د دیر ازو آمد و د پیش روی شی زانو زده گفت: ^{۱۵} "یا مولا، د حال باچه مه رحم کو، چون او مرگی دره و سخت رنج-و-عذاب مینگره؛ او بارها د آتش اُفتده و بارها د مینه آو. ^{۱۶} او ره د پیش یارای تو اوردم، مگم اونا نتنست که او ره شفا بدیه." ^{۱۷} عیسیٰ د جواب شی گفت: "ای نسل بے ایمان و گمراه، تا کی قد شمو بشم؟ و تا چی وخت شمو ره تحمل کنم؟ او ره

پیش از مه بپرید. ”^{۱۸} پس عیسیٰ دَ سَرِ جِنِ هَبِیتِ کد و جِنِ اَزُو بُرُ شُد و اُمُو باچه دَ امزُو لحظه شفا پیدا کد.

^{۱۹} اوخته یارا دَ پیشِ عیسیٰ اَمَد و دَ تنهایی اَزُو پُرسان کد: ”چرا مو نَتَنِستی که اُمُو جِنِ ره بُرُ کُنی؟“^{۲۰} عیسیٰ دَزُوا کُفت: ”بخاطری که ایمان شُمُو کم آسته. ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگم، اگه شُمُو دَ اندازِه یگ تَخَمِ شَرِشَمِ ایمان دَشته بَشِید، میتنید دَ امزی کوه بُگید، حَرکت کُو، ازینجی دَ اُونجی بورُو، و اُو حَرکت مُونه؛ اوخته هیچ چیز نییه که بلده شُمُو ناممکن بَشه.“^{۲۱} [لیکن ای رقم جنیات جَز دَ وسیله دُعا و روزه دیگه رقم بُرُ نموشه.]^a

^{۲۲} وختیکه اونا دَ جلیلیه جم شُد، عیسیٰ دَزُوا کُفت: ”«باچه انسان» دَ دِستِ مردُم تسلیم مُوشه^{۲۳} و اونا اُو ره مُوکشه و اُو دَ روزِ سوّم دُوباره زنده مُوشه.“ پس اونا غدر کوئیو بار شُد.

مالیه بلده خانه خُدا

^{۲۴} وختیکه اونا دَ کفرناحوم رسید، کسای که مالیه دُو درهم^b ره جم مُوکد دَ پیشِ پترُس آمده کُفت: ”آیا اُستاد شُمُو مالیه دُو درهم ره نمیدیه؟“^{۲۵} پترُس کُفت: ”میدیه.“ وختیکه پترُس دَ خانه داخل شُد، عیسیٰ اَزُو کده پیش دَ توره کُفتو شُد و پُرسید: ”ای شمعون چی فکر مُونی، پادشایون دُنیا از کُدَم کسا مالیه و جَریه میگیره؟ از بچکیچای^c خُو یا از بیگنه گو؟“^{۲۶} پترُس دَ جواب شی کُفت: ”از بیگنه گو.“ عیسیٰ دَزُو کُفت: ”پس بچکیچا معاف آسته.^{۲۷} مگم بخاطری که مو اونا ره آزرده نکنی، دَ لَبِ دریا بورُو و چنگکِ ماهی گیری ره دَ دریا پورته کُو؛ اولین ماهی ره که گرفتی دان شی ره

^a ۱۷:۲۱ بعضی نُسَخه ها آیه ۲۱ ره ندره. ^b ۱۷:۲۴ مالیه «دُو درهم» مالیه بُود که بلده خانه خُدا

جَم مُوشد. ^c ۱۷:۲۵ «بچکیچای خُو» امکان دَره که «مردُم» معنی میدیه.

واز کُو و یگ سِکِه چار درهَمی پیدَا مُوکنی. او ره بَگیر و بلده مالیه خود خُو و ازمه دَزوا پدی.

کی د مینکل مردُم بزرگ آسته

۱ د امزو غیت یارا د پیش عیسی آمد و ازو پُرسان کد: ”بزرگترین کس د پادشاهی آسمو کی آسته؟“^۲ اوخته عیسی یگ بچکیچه ره کوی کده د مینکل ازوا ایستلجی کد^۳ و گُفت: ”ما حقیقت ره دز شمو موگم، تاکه خود ره اصلاح نکُنید و رقم بچکیچای ریزه نَشُنید، شمو هرگز د پادشاهی آسمو داخل نَمُوشید.“^۴ پس هر کسی که رقم امزی بچکیچه خود خُو ره شکسته نفس کُنه، اونمو د پادشاهی آسمو بزرگترین آسته.^۵ و هر کسی که امی رقم بچکیچه ره د نام ازمه قبول کُنه، مره قبول مونه.

۶ لیکن اگه کدم کس باعث گمراهی یکی امزی ریزه گینا شنه که دز مه ایمان دره، بلده ازو بهتر آسته که یگ سنگ آسیا د گردون شی اوزو شده د چُقوری دریا پورته شنه.^۷ وای د حال امزی دنیا بخاطر گمراهیای شی! لازم آسته که گمراهیا بییه، مگم وای د حال کسی که گمراهی د وسیله ازو مییه!^۸ پس اگه دست تو یا پای تو باعث موشه که تو گمراه شنی او ره قطع کده دور پورته کو، چون بلده تو بهتر آسته که چننه یا لنگ داخل زندگی ابدی شنی نسبت دزی که قد دو دست یا دو پای د آتش ابدی پورته شنی.^۹ و اگه چیم تو باعث موشه که تو گمراه شنی، او ره بر کده دور پورته کو، چون بلده تو بهتر آسته که قد یگ چیم داخل زندگی ابدی شنی، نسبت دزی که قد دو چیم د آتش دوزخ پورته شنی.

مَثَلِ گوسپونِ گُمِ شُدِه

۱۰. توخ کُنید که هیچ کَدَمِ امزی ریزه گینا^a ره توهین-و-تحقیر نَکُنید؛ چُون ما دَز شُمُو مُوگُم که ملایکه های ازوا دَ عالمِ باله دایم رُوی آتِه مَره که دَ آسمو آسته، مینگره.
۱۱. [چُون «باچه انسان» آمده تا گُم شُدِه ره نجات بدیه.]^b
۱۲. شُمُو چی فکر مُونید؟ اگه یگ نفر صد گوسپو دَشته بَشه و یکی ازوا گُم شُنه، آیا امو نَوَد-و-نُه گوسپو ره دَ کوه ایله نُمونه و بلده پالیدونِ امزُو گوسپونِ گُم شُدِه نَموره؟
۱۳. ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگُم، اگه اُو نفر اُو ره پیدا کنه، بلده امزُو گوسپو کلوتر خوش موشه نِسبت دَ نَوَد-و-نُه گوسپونی که گُم نَشُدِه. ۱۴. دَ امزی رقم خاست-و-اراده آتِه شُمُو که دَ آسمو آسته، ای نییه که حتی یکی امزی ریزه گینا ام از دست بوره.

براری که دَ ضِدِ از شُمُو گناه مَوکنه

۱۵. اگه برار تُو دَ حق تُو گناه کده بَشه، بورُو و خطای شی ره دَز شی بُوگی، وله ای فقط بِنِ از تُو و ازُو بَشه. اگه توره تُو ره گوش کد، برار خُو ره پس پیدا کدی
۱۶. و اگه گوش نکد، یگ یا دُو نفر دِیگه ره قد خُو قَتی بُبُر تا هر قضیه دَ وسیله دُو یا سه شاهد ثابت شُنه. ۱۷. و اگه از آیدِ ازوا ام نَشُد، دَ جماعتِ ایماندارا بُوگی و اگه دَ توره جماعتِ ایماندارا ام گوش نَدَد، اوخته بیل که اُو بلده تُو مَثَلِ یگ کافر یا مالیه گیر بَشه. ۱۸. ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگُم، هر چیزی ره که شُمُو دَ زمی بند کُنید، دَ آسمو ام بند موشه و هر چیزی ره که دَ زمی واز کُنید، دَ آسمو ام واز موشه.

^a ۱۸:۱۰ امکان ذره که معنای «ریزه گینا» دَ امزی آیه «بچکیچای ریزه» یا «یارای عیسی» بَشه.

^b ۱۸:۱۱ بعضی نُسخته ها آیه ۱۱ ره ندره.

۱۹ "بسم دز شمو مَوگم، اگه دُو نفرِ از شمو دَ زمی دَ باره هر چیزی که درخواست مَوینید اتفاق کُنید، دَ وسیله آتِه مه که دَ آسمو آسته بلده شمو انجام دده موشه. ۲۰ چون دَ هر جایی که دُو یا سه نفر دَ نام از مه جم شنه، ما دَ اونجی دَ مینکلِ ازوا حاضرِ آسْتُم."

مَثَلِ غَلَامی که نَمُوخشه

۲۱ اوخته پترس دَ پیشِ عیسی آمدَه گُفت: "یا مولا، اگه برار مه دَ ضد مه گناه کُنه تا چند دفعه باید او ره ببخشم؟ آیا تا هفت دفعه؟" ۲۲ عیسی دَ جواب شی گُفت: "ما دز تو مَوگم هفت دفعه نه، بلکه هفتاد و هفت دفعه."

۲۳ دَمزی دلیل پادشاهی آسمو رقم یگ پادشاه آسته که قصد کد قد خدمتگاری خُو حساب-و-کتاب کُنه. ۲۴ وختیکه حساب-و-کتاب ره شروع کد، یگ نفر ره دَ پیشِ ازُو آورد که دها هزار قنطار^a ازُو قرضدار بود. ۲۵ و ازی که او نَمیتنست قرض خُو ره بدیه، بادار شی امر کد که او ره قد خاتو و بچکیچا و تمام دارایی شی سودا کُنه و قرض ره از شی بگیریه. ۲۶ اوخته امو خدمتگار دَ پیشِ پای بادار خُو اُفتد و گُفت: 'دز مه وخت بدی تا تمام قرضای تو ره دز تو بدم.' ۲۷ پس بادارِ امزو خدمتگار دزو دلسوزی کده او ره ایله کد و قرض شی ره ام بخشید. ۲۸ مگم امو خدمتگار وختیکه برو رفت، قد یکی از همکارای خُو زوی دَ زوی شد که او صد دینار قرضدار شی بود. اوخته او ره گرفت و قپه کده گُفت: 'قرضی ره که دَ بله تو دَرُم بدی!' ۲۹ اوخته امو همکار شی دَ پایای ازُو اُفتد و عذر کده گُفت: 'دز مه وخت بدی تا تمام قرضای تو ره دز تو بدم.' ۳۰ مگم او قبول نکد، بلکه رفت و او ره دَ بندی خانه پورته کد تا قرض خُو ره بدیه. ۳۱ وختی همکارای شی ای واقعه ره دید، عذر غمگی شد و اونا رفته هر چیزی ره که دَ اونجی شدد، دَ بادار خُو نقل کد. ۳۲ اوخته بادار شی او ره طلب کده گُفت:

^a ۱۸:۲۴ دَ جای «قنطار» دَ زبون یونانی «تالنت» نوشته یه که یگ «قنطار» یگ پوستِ گاو پُر از طلا و جواهرات و امچنان مال-و-دولتِ کلو معنی میدیه.

ای خدمتگار شیر، ما تمام قرض ره دز تو بخشیدم، فقط بخاطری که تو د پیش مه عذر-وزاری کدی. ۳۳ پس آیا دز تو لازم نبود که د همکار خو دل موسوختندی امو رقم که ما دز تو دل سوختندم؟^{۳۴} اوخته بادار شی قار شده او ره د عسکرای بندی خانه تسلیم کد تا شکنجه-و-عذاب شنه و تا وختیکه تمام قرض خو ره ندده، ایله نشنه. ۳۵ پس آته آسمانی مه ام قد هر کدم شمو امی رقم رفتار مونه اگه شمو برار خو ره از دل نبخشید.

د باره طلاق

۱ وختیکه عیسی از گفتون امزی تورا خلاص شد، او جلیلیه ره ایله کده د ۱۹ منطقه یهودیه د او طرف دریای اردن رفت. ۲ یگ جمعیت کته از پشت شی آمد و او اونا ره د اونجی شفا دد.

۳ دمرو غیت بعضی فریسیا د پیش ازو آمد تا او ره آزمایش کنه و ازو پرسان کده گفت: "آیا بلده یگ مرد روا آسته که خاتون خو ره د هر علتی که بشه طلاق بدیه؟"^۴ او د جواب ازو گفت: "آیا شمو نخواندید که خالق ازوا د شروع اونا ره مرد و زن خلق کد^۵ و گفت، 'امزی خاطر مرد آته و آبه خو ره ایله کده قد خاتون خو یگجای موشه و هر دوی شی یگ جسم موشه؟'^۶ دمزی صورت اونا دیگه دو جسم نییه، بلکه یگ جسم آسته. پس چیزی ره که خدا یگجای کده انسان نباید جدا کنه."^۷ اونا دزو گفت: "پس چرا موسی امر کد که د خاتون خو طلاق نامه بدی و او ره ایله گو؟"^۸ او دزوا گفت: "موسی بخاطر سنگدلی شمو اجازه دد که شمو خاتون خو ره طلاق بدید. لیکن از اول ای رقم نبود.^۹ و ما دز شمو موگم، هر کسی که خاتون خو ره بغير از علت زنا طلاق بدیه و قد دیگه خاتون تو کنه، او زنا مونه."^a

^a ۱۹:۹ د بعضی نسخه های قدیمی ای جمله ام نوشته یه: "و هر کسی که قد خاتون طلاق شده توی کنه، او ام زنا مونه."

۱۰ یارای شی دَزُو گُفت: ”اگه وضعیتِ مرد دَ برابرِ خاتون شی امی رقم بَشه، پس توی نَکدو بهتر آسته.“ ۱۱ لیکن اُو دَزوا گُفت: ”هر کس نَمیتنه ای توره ره قبول کُنه، بلکه تنها اُو کسای قبول مَوکُنه که بلده ازوا عطا شُده. ۱۲ چُون بعضی کسا آسته که خُنثی^a دَ دُنیا آمده؛ بعضی کسا دَ وسیله مردم خُنثی شُده و کسای ام آسته که از خاطر پادشاهی آسمو خودون خُو ره خُنثی کده. کسی که میتنه ای ره قبول کُنه، بیلید که قبول کُنه.“

۱۳ اوخته بچکیچای ریزه دَ پیشِ عیسی اُورده شُد تا اُو دِست خُو ره دَ سرِ ازوا بیله و دُعا کُنه. مگم یارای شی کسای ره که بچکیچا ره اُورده بُود، سرزَنش کد. ۱۴ ولے عیسی گُفت: ”بیلید که بچکیچای ریزه پیشِ ازمه بییه و اونا ره از اَمدو دَ پیشِ ازمه مَنع نَکُنید، چراکه پادشاهی آسمو دَمزی رقم کسا تعلق دَره.“ ۱۵ اوخته دِستای خُو ره دَ سرِ ازوا ایشْت و اَزونجی رفت.

جوانِ دَوْلتمند

۱۶ دَ امزُو زمان یگ آدم دَ پیشِ عیسی آمده گُفت: ”اُستاد، ما چی کار نیک انجام بدم تا زندگی ابدی ره دَ دِست بیرم؟“ ۱۷ عیسی دَزُو گُفت: ”چرا دَ باره کار نیک از مه پُرسان مونی؟ تنها یگ وجود دَره که نیک آسته و بس. لیکن اگه تُو میخاهی دَ زندگی ابدی داخل شُنی، احکام ره دَ جای بیر.“ ۱۸ اُو آدم پُرسان کد: ”کُدَم احکام ره؟“ عیسی گُفت: ”قتل نَکُو، زنا نَکُو، دُزی نَکُو، شاهدی دروغ ندی، ۱۹ دَ آته و آبه خُو احترام کُو و همسایه خُو ره رقمِ خود خُو آلی دوست دَشته بَش.“ ۲۰ اُمُو آدم جوان دَزُو گُفت: ”ما پگِ امزیا ره^b دَ جای اُوردم. دیگه چی کمبُود دَرُم؟“ ۲۱ عیسی دَزُو گُفت: ”اگه میخاهی که کامل شُنی، بورُو، دارایی خُو ره سودا کُو و پیسه شی ره دَ

^a ۱۹:۱۲ یعنی ایزک. ^b ۱۹:۲۰ دَ بعضی نُسَخه های قدیمی امی جمله اینی رقم نوشته یه: «ما پگِ

امزیا ره از ریزگی دَ جای اُوردم.»

غریبا بدی؛ اوخته تُو دَ عالمِ باله صاحبِ یگ گنج موشی. بعد از و بیه و از مه پیروی کو.^{۲۲} وختیکه امو آدم جوان ای توره ره شنید، غمگی شد و ازونجی رفت، چراکه او مال-و-دولتِ کلو دشت.

^{۲۳} اوخته عیسی د یارای خو گفت: "ما حقیقت ره دز شمو موگم، بلده آدم دولتمند غدر سخت آسته که د پادشاهی آسمو داخل شنه. ^{۲۴} بسم دز شمو موگم که تیر شدون اُشتر از نیفه سیزو آسوتر آسته نسبت د داخل شدون آدم دولتمند د پادشاهی خدا." ^{۲۵} وختی یارا امی توره ره شنید، اونا غدر حیرو شد و گفت: "پس کی میتنه نجات پیدا کنه؟" ^{۲۶} عیسی سون ازوا توخ کده گفت: "بلده انسان ای کار ناممکن آسته، لیکن بلده خدا پگ چیزا ممکن آسته."

^{۲۷} اوخته پترُس د جواب شی گفت: "اینه، مو تمام چیز خو ره ایله کده و از تُو پیروی مونی. پس دز مو چیزخیل میرسه؟" ^{۲۸} عیسی دزوا گفت: "ما حقیقت ره دز شمو موگم، وختیکه تمام چیزا از نو جور موشه و «باچه انسان» د تخت بزرگی-و-جلال خو میشینه، شمو کسای که از مه پیروی کدید ام د دوازده تخت ششته د بله دوازده طایفه اسرائیل قضاوت مکنید. ^{۲۹} و هر کسی که خانه ها یا برارو یا خوارو یا آته و آبه یا خاتو یا بچکیچا یا زمینای خو ره بخاطر نام ازمه ایله کده بشه، صد برابر شی ره د دست میره و وارث زندگی ابدی ام موشه. ^{۳۰} مگم غدر کسای که اول آسته آخر موشه و آخرها اول."

مثل کارگرای باغ انگور

^۱ "چون پادشاهی آسمو رقم یگ صاحب زمی آسته که صباح گاه برو رفت تا بلده باغ انگور خو کارگر بگیره. ^۲ او قد کارگرا روز یگ دینار قرارداد کد و اونا ره د باغ انگور خو ربی کد. ^۳ قریب ساعت سوم^a او بسم برو رفت و بعضی

^a ۲۰:۳ یا ساعت نه صبح.

کسای دیگه ره دید که دَ بازار بیکار ایسته یه. ^۴ اَو دَزوا گُفت: 'شُمو ام دَ باغ انگور بورید و هر چیتس که حق شُمو شُد بلده شُمو میبدم. ' پس اونا ام رفت. ^۵ قریب ساعت ششم و ساعت نهم ^a اَو بسم بُرو رفت و عین کار ره کد. ^۶ قریب ساعت یازدهم ^b اَو بسم بُرو رفت و چند نفر دیگه ره دید که بیکار ایسته یه. ازوا پُرسان کده گُفت: 'چرا تمام روز دَ اینجی بیکار ایسته شدید؟' ^۷ اونا دَ زشی گُفت: 'بخاطری که هیچ کس مو ره دَ کار نگرِفت. ' اَو دَزوا گُفت: 'شُمو ام دَ باغ انگور بورید. '

^۸ وختیکه شام شُد، صاحب باغ انگور دَ ناظر خُو گُفت: 'کارگرا ره طلب کُو و از کارگر آخر گِرِفته تا کارگر اول مُزد ازوا ره بدی. ' ^۹ اوخته کارگرای که قریب ساعت یازدهم دَ کار آمد، هر کدم شی پیش آمد و یگ دینار گِرِفت. ^{۱۰} وختی کسای که اول دَ کار آمد پیش آمد، اونا دَ زنی فکر بُود که کلوتر میگیره، مگم بلده هر کدم ازوا ام یگ دینار دده شُد. ^{۱۱} امی که اونا مُزد خُو ره گِرِفت، دَ صاحب زمی شکایت کده گُفت: ^{۱۲} 'امی کسای که آخر آمد تنها یگ ساعت کار کد و تُو اونا ره قد ازمو برابر حساب کدی، دَ حالیکه سختی و گرمی روز ره مو تحمّل کدی. ' ^{۱۳} لیکن اَو دَ جواب یکی ازوا گُفت: 'ای رفیق، ما دَ حق ازتو کدم ظلم نکدیم. آیا خود تُو دَ یگ دینار قد ازمه جور نمدی؟' ^{۱۴} حق خُو ره بگیر و بورُو. ما میخایم دَ امزی کارگر آخری ام دَ اندازه ازتو مُزد بدیم. ^{۱۵} آیا حق ندرم قد دارایی خُو هر چیزی که میخایم انجام بدم؟ یا ازی که دست و از دَرُم دیده تُو نمیبه؟' ^{۱۶} پس آخر اول موشه و اول آخر. ^c

^a ۲۰:۵ یعنی ساعت دوازده و ساعت سه بعد از چاشت. ^b ۲۰:۶ یعنی ساعت پنج دیگر. ^c ۲۰:۱۶ دَ بعضی نسخه های قدیمی دَ آخر امی جمله ام نوشته یه: «چون کوی شده ها کلو یه، ولی انتخاب شده ها کم.»

سومنه پیشگویی عیسیٰ د باره مُردون شی

۱۷ وختیکه عیسیٰ سون اورشلیم مورفت، د بَینِ راه دوازده یار خُو ره د یگ گوشه بُرد و دزوا کُفت: ۱۸ "اینه، مو د اورشلیم موری و «باچه انسان» د دِسْتِ پیشوا یونِ عالی مقام و عالمای دین تسلیم موشه و اونا او ره محکوم د مرگ مونه؛ ۱۹ و او ره د دِسْتِ مردمای غیر یهود تسلیم مونه تا اونا او ره ریشخند کده قمچی بزنه و د صلیب میخکوب کُنه، ولے او د روزِ سَوَم دُوباره زنده موشه."

تقاضای یگ آبه

۲۰ اوخته آبه باچه های زیدی قد بچکیچای خُو د پیشِ عیسیٰ آمد و زانو زده ازو خاهش کد که دزو یگ لطف کُنه. ۲۱ عیسیٰ پُرسان کد: "چی میخاهی؟" او کُفت: "بگی امی دُو باچه مه د پادشاهی تُو یگ شی د دِسْتِ راست تُو و دیگه شی د دِسْتِ چپ تُو بشینه." ۲۲ عیسیٰ د جواب شی کُفت: "شمو نمیدنید که چیز خیل طلب مونیید. آیا میتنید از جامی وچی کُنید که ما وچی کدنی استم؟" اونا د جواب شی کُفت: "آره، میتنی." ۲۳ او دزوا کُفت: "دُرست استه که شمو از جامِ ازمه وچی مونیید، لیکن ای که د دِسْتِ راست مه بشینید و د دِسْتِ چپ مه، ای د اختیارِ ازمه نیبه که دز شمو بدیم، بلکه بلده کسای استه که د وسیله آبه مه بلده ازوا آماده شده."

۲۴ وختی ده یار دیگه ای توره ره شنید، اونا د بله امزو دُو برار قار شد. ۲۵ لیکن عیسیٰ اونا ره کوی کد و کُفت: "شمو میدنید که حکمرانای مردمای غیر یهود د بله ازوا باداری مونه و کنه کلونا د بله ازوا جبر-و-سِتَم موکُنه. ۲۶ مگم د بَینِ ازشمو باید ای رقم نَبشه، بلکه هر کسی که د مینکل شمو میخایه کُنه بَشه، باید خدمتگار شمو بَشه. ۲۷ و هر کسی که د مینکل شمو میخایه پیش قدم بَشه، باید علام شمو بَشه."

۲۸ اُمُو رَقْمِ كِه «بَاچِه اِنْسَان» نَمَدِه تا خِدْمَت شُنِه، بَلَكِه تا خِدْمَت كُنِه و جان خُو رِه دَ رَاهِ عَدْر كَسَا فِدَا كُنِه.

شَفَايِ دُو آدَمِ كُور

۲۹ وختِيكِه عيسِي و ياراي شِي از شارِ اَريحا بَرُو ميَمَد، جَمعِيَتِ كُتِه مَرْدَمِ از پُشتِ ازوا رِييِ شُد. ۳۰ دَ امزُو عَيْتِ دُو آدَمِ كُور دَ بَغْلِ رَاهِ شِشْتُد. اُونَا وختِي شَنِيد كِه عيسِي اَزونجِي تير موشِه، چِيغِ زَدِه كُفْت: ”يا مولا، باچِه داوود، دَ بِلِه اَزمو رَحْمِ كُو!“ ۳۱ جَمعِيَتِ مَرْدَمِ اُونَا رِه سرزَنش موكَد كِه چُپِ شُنِه، مَكَمِ اُونَا كَلوَتَرِ چِيغِ مِيَزَد و موكُفْت: ”يا مولا، باچِه داوود، دَ بِلِه اَزمو رَحْمِ كُو!“ ۳۲ اوختِه عيسِي ايستِه شُد و دَ آوازِ بِلندِ كُفْت: ”چِي ميخاهِيَد كِه ما بِلدِه شُمُو اِنجامِ بَدَم؟“ ۳۳ اُونَا كُفْت: ”يا مولا، مو ميخاهِي كِه چِمَايِ مو واز شُنِه.“ ۳۴ دِلِ عيسِي سوخت و اُو دَ بِلِه چِمَايِ ازوا دِستِ كَشِيَد؛ فَوْرِي چِمَايِ ازوا بِيِنَا شُد و اُونَا از پُشتِ اَزُو رِييِ شُد.

دَاخِلِ شُدونِ پِيروزمَنَدانِه عيسِي دَ اورُشَلِيمِ

۲۱ وختِي اُونَا دَ اورُشَلِيمِ نَزديكِ شُد و دَ بِيَتِ فَاجِي دَ كَوِه زَيْتُونِ رَسِيَد، عيسِي دُو نَفَرِ از يارايِ خُو رِه رِييِ كَدِه ۲ دَزوا كُفْت: ”دَ آغِيلِي كِه پِيشِ رُوِي شُمُو آستِه بوريَد و دَ اُونجِي دِستِي يِگِ اَلَاغِ رِه پِيْدَا مُونِيَد كِه قَدِ كَرِه خُو بَسْتِه يِه. اُونَا رِه واز كُنِيَد و دَ پِيشِ اَزْمِه بيريَد. ۳ اَكِه يَكُو كَسِ دَزِ شُمُو كَدَمِ چِيَزِ كُفْت، بَكِيَد كِه 'مولايِ مو آميا رِه لَازِمِ دَرِه؛' و اُو اُونَا رِه فَوْرِي قَدِ شُمُو رِييِ مونه.“ ۴ اِي كَارِ شُد تا توره كِه دَ وِسِيَلِه پِيغَمْبَرِ كُفْتِه شُد، پُوره شُنِه، چُونِ پِيغَمْبَرِ كُفْت:

۵ ”دَ دُخْتَرِ صَهِيونِ^۵ بَكِيَد:

اونه، پادشاهِ تُو دَ پِيشِ تُو مِيه،

^۵ ۲۱:۵ بِلدِه معنای صهيون يا دختر صهيون دَ فهرستِ لغاتِ مُشَكِلِ رِه توخ كنيَد.

أَوْ فَرَوْتَنِ أَسْتَه، سَوَارِ دَ بِلَهِ الْأَغِ،

دَ بِلَهِ يِگِ كُرَه، چُوجِه حَيَوَانِ بَارَكَشِ.”

٦ پس اَمُو دُو يار رفت و چیزی ره که عیسیٰ دَزوا اَمَر کُدد، دَ جای اُورد. ٧ اُونَا اَلَاغِ ره
قد کُرَه شی اُورد و چَپَنِ های خُو ره دَ پُشتِ ازوا اَنَدخت و عیسیٰ دَ بِلَهِ چَپَنِ ها شِشت.
٨ جَمعیّتِ کُتِه مَرْدُمِ چَپَنِ های خُو ره دَ سِرِ راه اَوَارِ کد و یِگِ تَعَدَادِ دِیگِه شاخچه های
دِرخت ره بُریده دَ راه فَرشِ کد. ٩ جَمعیّتِ مَرْدُمِ که پِیشلونِ اَزُو مورفت و از پُشتِ اَزُو
مِیَمَد، چِیغِ زَدَه مُوگُفت:

”هوشیعانا^ا دَ باچه داوود!

مُبَارکِ اَسْتَه کَسِیِ که دَ نَامِ خُداوند مِییه!

هوشیعانا دَ بِلندترینِ جایِ عالمِ باله!”

١٠ وختیکه عیسیٰ دَ اورشَلیمِ داخِلِ شُدِ تَمَامِ شَارِ دَ شُورِ اَمَدُدِ و مُوگُفت: ”ای کی
اَسْتَه؟“ ١١ جَمعیّتِ مَرْدُمِ مُوگُفت: ”ای عیسیٰ پِیغمبرِ اَسْتَه از ناصِرِه جِلیلِیه.“

عیسیٰ دَ خانِه خُدا

١٢ اوخته عیسیٰ دَ حَوَلیِ خانِه خُدا داخِلِ شُدِ و تَمَامِ کَسایِ ره که دَ خانِه خُدا خَریدِ و
فَرُوشِ مُوکَدِ، بُرُو بُرِ کد و میزایِ صرافا و چوکِیِ های کُوتَرِ فَرُوشا ره اَمِ سَرچِپِه کده
١٣ دَزوا کُفت: ”نُوشْتَه شُدَه که
'خانِه مه جایِ عِبَادَتِ کُفْتَه مُوشِه،
مِگَمِ شَمُو ای ره غَارِ دُزا جورِ کدِید.“

١٤ اوخته کورا و شَلِ ها دَ خانِه خُدا دَ پِیشِ اَزُو اَمَدِ و اُو اُونَا ره شِفا دَد. ١٥ مِگَمِ وختی
پِیشوايُونِ عالیِ مَقامِ و عالِمایِ دِینِ چِیزایِ عَجِیبِ ره که عیسیٰ اَنجامِ دَد، دِیدِ و شِنِیدِ

^ا ٢١:٩ «هوشیعانا» دَ زَبُونِ عِبْرَانِیِ «لُطْفًا نِجَاتِ بَدِیِ» مَعْنِیِ مِیْدِیِه. وَلِیِ دَ زَمَانِ عِیْسِیِ «هوشیعانا»
مِثْلِ یِگِ شَعَارِ بَلَدِه سِتایشِ خُدا اِسْتِفَادَه مُوشُدِ.

که بچکیچای ریزه دَ خانه خُدا چِیغ زده مُوگیه: ”هوشیعانا دَ باچه داوود، “ اونا قار شُد
 ۱۶ و دَزو گُفت: ”آیا میسنوی که امیا چیزخیل مُوگیه؟“ عیسی دَ جوابِ ازوا گُفت:
 ”آرے، میسنوم! آیا شمو هرگز نَخاندید که،
 ’ای خُداوند، از دانِ نِلغه گو و شیرخورا
 حمد-و-ثنا ره بَلده خُو جاری کدی؟“
 ۱۷ اوخته عیسی اونا ره ایله کد و از شار بُر شُده دَ بیت عنیا رفت و شاو ره دَ اُونجی
 تیر کد.

عیسی دِرختِ انجیر ره لعنت مُوکنه

۱۸ صَباح گاه وختیکه پس سُون شار میمد، اُو گُشنه شُد. ۱۹ اوخته اُو دَ بَعْل راه یگ
 دِرختِ انجیر ره دید و نزدیک شی رفت، مگم بَعیر از بلگ دَزو هیچ چیز پیدا نکد.
 اوخته دَ دِرخت گُفت: ”بعد ازی دیگه هرگز دَز تو میوه بُر نَشنه.“ و امو دِرختِ انجیر
 فوری خُشک شُد.

۲۰ وختی یارا ای کار ره دید، خيرو شُده گُفت: ”چطور ای دِرختِ انجیر ایقَس زود
 خُشک شُد؟“ ۲۱ عیسی دَ جوابِ ازوا گُفت: ”ما حقیقت ره دَز شمو مُوگم، اگه ایمان
 میدشتید و شک نَموکدید، نه فقط امی کار ره که قد دِرختِ انجیر شُد انجام دده
 میتنستید، بلکه اگه دَ امزی کوه ام مُوگفتید که ’کنده شو و دَ دریا پورته شو، امو
 رقم مُوشُد. ۲۲ هر چیزی ره که قد ایمان دَ دُعای خُو طلب کُنید، دَ دست میرید.“

سوال دَ باره اختیارِ عیسی

۲۳ عیسی دَ خانه خُدا داخل شُد و دَ حالیکه تعلیم میدد، پیشوايونِ عالی مقام و ریش
 سفیدای قوم دَ پیش ازو آمده گُفت: ”تُو قد کُدمِ اختیارِ ای کارا ره مونی و کی ای
 اختیار ره دَز تو دده؟“ ۲۴ عیسی دَ جوابِ ازوا گُفت: ”ما ام از شمو یگ سوال پُرسان

مُونم. اگه شُمو جواب مَره بَدید، ما ام دَز شُمو مُوگم که قد کُدم اِختیار ای کارا ره انجام میدم: ^{۲۵} عُسَلِ تعمیدِ یحییٰ از کُجا بُود؟ از عالمِ باله یا از اِنسان؟ ” اونا قد یگدیگه خُو مشوره کده گُفت: ” اگه بگی که از عالمِ باله بُود، اوخته اُو مُوگیه، ’پس چرا دَزو ایمان نُوردید؟‘ ^{۲۶} و اگه بگی که از اِنسان بُود، از مردُم میترسی که موره نَکُشه، چُون پگ یحییٰ ره پیغمبر میدنه. ” ^{۲۷} پس اونا دَ جوابِ عیسیٰ گُفت: ” مو نَمیدنی. ” اُو دَزوا گُفت: ” ما ام دَز شُمو نَموگم که قد کُدم اِختیار ای کارا ره انجام میدیم.

مَثَلِ دُو باچه

^{۲۸} دَزی باره شُمو چی فکر مُونید؟ یگ آدم دُو باچه دشت. اُو دَ پیشِ اُولنه رفت و دَزو گُفت: ’باچه مه، امروز دَ باغِ انگور بورو و دَ اُونجی کار کو.‘ ^{۲۹} اُو دَ جوابِ شی گُفت: ’ما نَمورم،‘ مگم پسانتر پشیمو شُد و رفت. ^{۳۰} بعد اَزو آته دَ پیشِ باچه دومی رفت و دَزو ام اَمورم گُفت. اُو دَ جوابِ شی گُفت: ’مورم صاحب.‘ ولی نرفت. ^{۳۱} کُدم اَمزو دُو نفر خاهشِ آته خُو ره دَ جای اُورد؟ ” اونا گُفت: ” اُولنه. ” عیسیٰ دَزوا گُفت: ” ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، مالیه‌گیرا و فایشه ها از شُمو کده پیشتر دَ پادشاهی خُدا داخلِ موشه، ^{۳۲} چراکه یحییٰ اَمَد تا راهِ عدالت ره دَز شُمو نشو بَدیه^a و شُمو دَ توره اَزو باور نکدید، مگم مالیه‌گیرا و فایشه ها دَ توره اَزو باور کد. و حتی بعد از دیدونِ امزی ام شُمو پشیمو نَشُدید و دَ توره اَزو باور نکدید. ”

^a ۲۱:۲۲ دَ زبونِ یونانی اینی رقم نوشته یه: ” یحییٰ از راهِ عدالت دَ پیشِ شُمو اَمَد. ”

مَثَلِ باغوانای ظالم

۳۳ "یک مَثَلِ دیگه ره گوش کُنید: یگِ صاحبِ زمی یگِ باغِ انگور جور کد و دَ گرداگردِ شی دیوالِ باله کد، یگِ چرخُشت^{۳۴} دَ مَنه شی جور کد و یگِ بُرجِ پیبره‌داری ام بلده شی آباد کد. اوخته او ره دَ باغوانا اِجاره دَد و خود شی دَ سفر رفت. ۳۴ وختیکه فصلِ میوه نزدیک شُد، او غُلامای خُو ره دَ پیشِ باغوانا رَیی کد تا اونا حقِ میوه شی ره بگیری؛ ۳۵ مگم باغوانا غُلامای ازو ره گرفته یگون شی ره لت-و-کوب کد، یگون شی ره کُشت و یگون شی ره سنگسار کد. ۳۶ او بسمِ غُلامای دیگه ره رَیی کد که کلوتر از دفعه اول بُود. و باغوانا قد ازوا ام امو رقم رفتار کد. ۳۷ آخرکار، او باچه خُو ره دَ پیشِ ازوا رَیی کده گُفت: 'اونا دَ باچه مه احترام مونه. ۳۸ مگم وختی باغوانا باچه ره دید، اونا قد یگدیگه خُو گُفت: 'اینمی وارث آسته. بیید که ای ره بکُشی و میراث شی ره بگیری. ۳۹ پس او ره گرفته از باغِ انگور بُرو پورته کد و کُشت. ۴۰ دَ امزی حالت وختیکه صاحبِ باغ بییه، او قد باغوانا چیز کار مونه؟' ۴۱ اونا دَ جواب شی گُفت: "او امو آدمای شریر ره عذاب-کُش مونه و باغِ انگور ره تسلیمِ دیگه باغوانا مونه که میوه شی ره دَ فصل شی دَزو بدیه."

۴۲ اوخته عیسی دَزوا گُفت: "آیا شمو هرگز دَ کتابِ مُقدَّس نَخانید که:

'سنگی ره که اُستاکارا رَد کد، سنگِ مَهمِ تادَو شده؟

ای کار ره خُداوند کده

و دَ نظرِ ازمو عجیب آسته."

۳۳:۲۱ دَ او زمان مردم دَ هر باغِ انگور یگِ حوضچه بلده انگور نَغه کدو جور مُوکد، تا شیره انگور ره بُر کنه. امو حوضچه «چرخُشت» نام دَشت.

۴۳ "امزی خاطر دَز شُمو مُوگم که پادشاهی خُدا از شُمو گِرِفته مُوشه و دَ قومی دَده مُوشه که تَمر شی ره بیره. ۴۴ هر کسی که دَ بِلِه امزُو سنگ بُفته تَکه-و-پَرچه مُوشه و اگه اُمُو سنگ دَ بِلِه کُدم کس بُفته اُو ره جُو جُو مُونه."

۴۵ وختی پیشوایونِ عالی مقام و فریسیا مَثَل های شی ره شَنِید، اونا پَی بُرد که اُو دَ باره ازوا توره مُوگیه. ۴۶ اوخته اونا قَصد کد که اُو ره دِستگِیر کُنه، مگم از مردُم ترس خورد، چراکه مردُم اُو ره پیغمبر مِیدَنست.

مَثَل توی

۲۲ ۱ عیسیٰ بسم دَ مَثَل قد ازوا گپ زده گُفت: ۲ "پادشاهی آسمو رقم یگ پادشاه آسته که بلده باچه خُو توی گِرِفت. ۳ اُو غلامای خُو ره رَیی کد تا کسای ره که دَ توی دعوت شُدُد کُوی کُنه، لیکن اونا نَخاست که بییه. ۴ اُو بسم غلامای دِیگه ره رَیی کد و دَزوا گُفت: 'دَ کسای که دعوت شُدِه بَگِید: "اینه، ما نان خُو ره تیار کدیم، گاو ها و گوسله های چاغی مه حلال شُدِه و تمام چیز آماده آسته؛ دَ توی ببید. "' ۵ مگم اونا خیال خُو ره ام نَورد و هر کس دَ راه خُو رفت، یگ شی دَ بِلِه زمینای خُو، دِیگه شی دَ کاروبار خُو ۶ و باقی منده های شی غلامای ازُو ره گِرِفته دُو-و-دشنام دَد و کُشت. ۷ اوخته پادشاه عَدَر قار شُد و عسکرای خُو ره رَیی کده اُمُو قاتلا ره از بین بُرد و شارِ ازوا ره سوختند. ۸ اوخته اُو دَ غلامای خُو گُفت: 'جشن توی آماده آسته، مگم کسای که دعوت شُدُد لایق شی ره نَدشت. ۹ آلی دَ کوچه-و-بازار بورید و هر کسی ره که پیدا کدِید دَ توی دعوت کُنید. ' ۱۰ پس غلاما دَ کوچه-و-بازار رفت و هر کسی ره که پیدا کد چی خُوب و چی بد گِرِفته اُورد، دَ اندازه که توی خانه از مهمونا پُر شُد. ۱۱ مگم وختی پادشاه اَمَد که مهمونا ره بَنگره، یگ آدم ره دَ اُونجی دید که کالای توی دَ جان شی نَبُود. ۱۲ پادشاه ازُو پُرسان کد: 'رفیق، بَدُون کالای توی چطور دَ اینجی اَمدی؟' اُو بے جواب مند. ۱۳ اوخته پادشاه دَ حاضرِباشای خُو گُفت:

دست و پای ازو ره بسته کُنید و او ره دَ تریکی بُرو پورته کُنید، دَ جایی که چخرا و دندو-حیی آسته. ^{۱۴} چُون کسای که دعوت شُدّه کلو یه، مگم کسای که اینتخاب شُدّه کم آسته.”

سوال دَ باره مالیات

^{۱۵} اوخته فریسیا رفت و جلسه کد که چی رقم عیسی ره قد تورای خود شی دَ دام پورته کُنه. ^{۱۶} اونا پیروای خُو ره قد طرفدارای هیرو دیس قتی دَ پیش عیسی ری کد و گُفت: ”اُستاد، مو میدنی که تُو آدم صادق آستی و راه خُدا ره دَ راستی تعلیم میدی و دَ غم کس نیستی که چی مَوگیه، چُون تُو دَ ظاهر انسان توخ نمونی. ^{۱۷} پس دز مو بگی که نظر تُو دزی باره چی آسته؟ آیا مالیه ددو دَ قیصر زوا آسته یا نه؟” ^{۱۸} مگم عیسی مقصد شیرپرانه ازوا ره فامید و گُفت: ”آی رباکارا، چرا مره آزمایش مونید؟ ^{۱۹} سیکه ره که بلده مالیه میدید دز مه نشو بدید. ” اونا یگ سیکه یگ دیناری دزُو اُورد. ^{۲۰} اوخته اُو ازوا پُرسان کد: ”امی عکس و نشان از کی آسته؟” ^{۲۱} اونا دَ جواب شی گُفت: ”از قیصر. ” عیسی دزوا گُفت: ”پس چیزی ره که از قیصر آسته دَ قیصر بدید و چیزی ره که از خُدا آسته دَ خُدا. ” ^{۲۲} وختی اونا امی جواب ره شنید، خيرو مند و اُو ره ایله کده رفت.

بَحْث دَ باره قیامت

^{۲۳} دَ امزُو روز صدوقیا^۱ که مَوگُفت قیامت^b و جُود ندره دَ پیش عیسی آمد و ازو سوال کده گُفت: ^{۲۴} ”اُستاد، موسی گُفته که اگه یگ مرد بے اولاد بُمَره، برار شی باید قد خاتون ازو توی کُنه تا بلده برار خُو اولاد پیدا کُنه. ^{۲۵} یگ زمان دَ مینکل از مو هفت

^a ۲۲:۲۳ بلده معنای «صدوقی» دَ فهرست لغات مُشکل رُجوع کُنید. ^b ۲۲:۲۳ «قیامت» یعنی

«دوباره زنده شُدون مُرده ها.»

برابر بود. اولنه شی خاتو گرفت و مُرد و ازی که اولاد نَدشت، خاتونِ ازو دِ برابر شی مند. ۲۶ دوّمنه و سوّمنه ام امی رقم کد تا برابر هفتم. ۲۷ و دِ آخرِ امو خاتو ام مُرد. ۲۸ پس دِ روزِ قیامت او خاتونِ کدَم امزو هفت برابر موشه، چون پگِ ازوا قد ازو توی کده بود؟” ۲۹ عیسی دِ جوابِ ازوا گفت: ”شمو گمراه استید، چراکه نه دِ باره کتابِ مَقَدَسِ میبندید و نه دِ باره قدرتِ خدا. ۳۰ چون دِ روزِ قیامت نه کسی خاتو میگیره و نه شوی مونه، بلکه رقمِ ملایکه ها دِ عالمِ باله آسته. ۳۱ مگم دِ باره قیامتِ مُرده ها، آیا نخانیدید که خدا دز شمو چی گفته؟ او گفته: ۳۲ ما خدای ابراهیم، خدای اسحاق و خدای یعقوب استم. خدا، خدای مُرده ها نییه، بلکه خدای زنده ها آسته. ۳۳ وختی جمعیتِ مُردم امی جواب ره شنید، از تعلیمِ ازو خیرو مند.

بزرگترین حکمِ خدا

۳۴ وختی فریسیا شنید که عیسی دانِ صدوقیا ره بند کده، اونا یگجای جم شد. ۳۵ و یکی ازوا که عالمِ شریعت بود، بلده آزمایش از عیسی سوال کده گفت: ۳۶ ”استاد، کدَم حکم دِ شریعت بزرگترین آسته؟” ۳۷ عیسی دِ جواب شی گفت: ”خداوند، خدای خورِه قد تمامِ دل و تمامِ جان و تمامِ عقل خُو مَحَبَتِ کُو. ۳۸ ای اولین و بزرگترین حکم آسته. ۳۹ و دوّمی ام رقمِ اولی آسته: همسایه خُو ره رقمِ خود خُو آلی دوست داشته بش. ۴۰ تمامِ تورات و نوشته های انبیا دِ امزی دُو حکمِ بستگی دره.

مسیح کی آسته

۴۱ وختیکه فریسیا یگجای جم شد، عیسی ازوا پُرسان کده ۴۲ گفت: ”دِ باره مسیح چی فکر درید؟ او باچه کی آسته؟” اونا دزو گفت: ”باچه داوود.” ۴۳ او دزوا گفت: ”پس چطور داوود دِ هدایتِ روحِ اَلْقَدَسِ او ره مولا مَوگیه؟ چون او مَوگیه که

۴۴ 'خداوند د مولاى مه گُفت:

”د دِسْتِ راست مه بَشى

تا دُشْمَنای تُو ره د تى پاي تُو بِنْدَرُم.“

۴۵ پس اگه داوود مسیح ره مولا موكيه، چطور ميپتنه كه باچه شى بشه؟^{۴۶} ”هيچ كس نتنست كه دزو يگ جواب بگيه و ام بعد امزو روز كس ديگه جرات نكد كه ازو سوال كنه.

بَرَمَلَا كَدُونِ كَارَايِ غَلَطِ فَرِيسِيَا وَ عِلْمَايِ دِينِي

۲۳

۱ اوخته عيسى د جمعيتِ مردُم و ياراي خُو گُفت: ۲ ”عالمای دين و فریسیا د چوكی موسی ششته، ۳ امزی خاطر هر چیزی كه دز شمو موكيه، د جای بريد و نگاه كنييد؛ مگم د مطابقِ كردارِ ازوا رفتار نكنييد، چون چیزی ره كه اونا موكيه، خودون شی انجام نميديه. ۴ اونا بارای گزنگ ره بسته مونه كه بردون شی سخت آسته و د بله شانه مردُم ميله، مگم خودون ازوا نيميخايه كه بلده حرکت ددون ازوا حتی يگ كلك خُو ره ام شور بديه. ۵ تمام كارای ره كه اونا انجام ميديه بلده ازی آسته كه مردُم اونا ره بنگره. چون اونا پيشانه بند^۵ خُو ره بردار جور مونه و ثوپك های چپن^۶ خُو ره درازتر جور موكنه. ۶ اونا خوش دره كه د مهمانی ها د باله-جای بشينه و د عبادت خانه ها چوكی های مهم ره دشته بشه ۷ و مردُم د كوچه-و-بازار اونا ره احترام كده سلام بديه و استاد كوی كنه.

۸ مگم شمو نبايد استاد كوی شنييد، چراكه شمو يگ استاد دريد و باقی پگ شمو برارو استييد. ۹ هيچ كس ره د روى زمی آته نكيد،^۹ چون شمو يگ آته دريد، امو كه

^a ۲۳:۵ اونا آيه های كتابِ مُقَدَّس ره د «پيشانه بند و بازويند» نوشته كده د پيشانه و بازوی خُو بند موكد. ^b ۲۳:۵ د اُو زمان ثوپك های چپن هر كس كه درازتر بود، اُو د نظرِ مردُم كلوتر پرهيزگار و ديندار بود. ^c ۲۳:۹ يعنی د روى زمی بغير از آته خود خُو هيچ كس ره آته نكيد.

دَ آسمو آسته. ^{۱۰} امچنان شمو نَباید پیشوا کوی شَنید، چُون شمو یگ پیشوا دَرید و اُو مسیح آسته. ^{۱۱} کسی که دَ مینکل شمو بزرگترین آسته اُو خِدمتگار شمو بَشه. ^{۱۲} چُون هر کسی که خود ره باله حساب کُنه، خار-و-ذلیل موشه و هر کسی که خود ره خار-و-ذلیل حساب کُنه اُو سربلند موشه.

^{۱۳} ”وای دَ حال شمو آی عالِمای دین و فریسیای رباکار، چراکه شمو درگه پادشاهی آسمو ره دَ رُوی مردُم بسته مُونید، خودون شمو داخل نموشید و کسای که میخایه داخل شُنه، اونا ره نمیلید. ^{۱۴} [وای دَ حال شمو آی عالِمای دین و فریسیای رباکار، چُون شمو خانه های خاتونوی بیوه ره فُورت مُونید و از رُوی رباکاری نماز خُو ره دراز مُونید. امزی خاطر سختترین محکومیت ره مینگرید.]^a

^{۱۵} وای دَ حال شمو آی عالِمای دین و فریسیای رباکار! چُون شمو دَ دریا و خُشکه میگردید تا یگ نفر ره دَ دین خُو بیرید و غیبتیکه اُو آمد، اُو ره دُو برابر بدتر از خود باچه دوزخی جور مُونید.

^{۱۶} وای دَ حال شمو آی راهنما های کور که مَوگید: ’هر کسی که دَ خانه خُدا قَسَم بُخوره پروا ندره، و لے هر کسی که دَ طِلّای خانه خُدا قَسَم بُخوره، اُو باید دَ قَسَم خُو وُفا کُنه. ^{۱۷} ’ آی آدمای نادان و کور! کُدَم شی بزرگتر آسته: طِلّا یا خانه خُدا که طِلّا ره مُقدّس جور مونه؟ ^{۱۸} امچنان شمو مَوگید: ’هر کسی که دَ قُربانگاه قَسَم بُخوره پروا ندره، و لے هر کسی دَ هدیه که دَ بِلّه قُربانگاه آسته قَسَم بُخوره، اُو باید دَ قَسَم خُو وُفا کُنه. ^{۱۹} ’ آی آدمای کور! کُدَم شی بزرگتر آسته: هدیه یا قُربانگاه که هدیه ره مُقدّس جور مونه؟ ^{۲۰} پس هر کسی که دَ قُربانگاه قَسَم بُخوره، دَ قُربانگاه و هر چیز که دَ بِلّه شی آسته قَسَم خورده؛ ^{۲۱} و هر کسی که دَ خانه خُدا قَسَم بُخوره، دَ خانه خُدا و دَ امزُو که دَ مَنه ازو ساکن آسته قَسَم خورده؛ ^{۲۲} و هر کسی که دَ آسمو قَسَم بُخوره، دَ تَخْتِ خُدا و دَ امزُو که دَ بِلّه شی شِشْتنه قَسَم خورده.

^a ۲۳:۱۴ بعضی نُسخه های قدیمی متن داخل قوس ره ندره.

۲۳ وای د حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای رباکار، چُون شُمو از نِعناع و شِیت و زیره ده-یگ می‌دید، مگم چیزای مُهمترِ شریعت ره که عدالت و رحمت و صداقت آسته، نادیده می‌گیرید. اینمیا ره شُمو باید انجام می‌دید بدُون که دیگای شی ره نادیده می‌گرفتید. ۲۴ آی راهنما های کور، شُمو آو خُو ره از یگ پاشه صاف مُونید، ولے اُشتر ره قُورت مُوکَید.

۲۵ ”وای د حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای رباکار، چُون شُمو برون پيله و مشقاب ره پاک مُونید، ولے داخلِ ازوا پُر از حرص و خودخاهی آسته. ۲۶ آی فریسی کور! اول داخل پيله و مشقاب ره پاک کُو، اوخته برون شی ام پاک موشه.“

۲۷ ”وای د حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای رباکار، چُون شُمو رقمِ قبر های سفید شُده آستید که از بُرو خُویشی معلوم موشه، مگم داخلِ ازوا پُر از استغونای مُرده ها و دیگه نجسی ها آسته. ۲۸ امی رقم شُمو ام د ظاهر بلده مردم عادل معلوم موشید، ولے باطن شُمو پُر از رباکاری و شرارت آسته.“

۲۹ ”وای د حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای رباکار، چُون شُمو قبر های پیغمبرا ره آباد مُونید و قبر های مردمای عادل ره نقش-و-نگار مُونید ۳۰ و مُوکید: ’اگه مو د زمانِ بابه کلونای خُو زنده موبودی، د ریختندونِ خُونِ پیغمبرا قد ازوا شریک نموشدی.‘ ۳۱ د امزی رقم شُمو د ضدِ خودونِ خُو شاهدی میدید که اولاده کسای آستید که پیغمبرا ره د قتل رسنده. ۳۲ پس بورید و کارِ ناتکمیلِ بابه کلونای خُو ره پوره کنید. ۳۳ آی مار ها و آی اولادای تیرمار! شُمو چطور میتنید که از جزای دوزخ دوتا کنید؟

۳۴ امزی خاطر ما پیغمبرا، مردمای دانا و عالِمای دین ره د پیش شُمو ری مُونم و شُمو بعضی ازوا ره مُوکشید و د صلیب میخکوب مُونید و بعضی های شی ره د عبادت خانه های خُو قمچی میزَید و شار د شار پُشت ازوا میگردید ۳۵ تا خُون تمام مردمای عادل که د رُوی زمی ریختنده شُده د گردونِ از شُمو شنه؛ از خُونِ هایبیلِ عادلِ گرفته تا

^a ۲۳:۲۲ د زیون یونانی اینی رقم نوشته یه: «بورید و منکِ بابه کلونای خُو ره پُر کنید.»

خُونِ زَكْرِيَا بَاجِهٖ بَرَخِيَا كِهٖ اَوْ رِهٖ دَ بَيْنِ خَانِهٖ خُدا وَ قُرْبَانِگَاهِ كُشْتِيْد .^{۳۶} ما حَقِيْقَت رِهٖ دَز شُمُو مُوگُم، تَمَامِ اَمزِي چِيْزَا دَ بِلِهٖ اَمزِي نَسْلِ مِيِيِه .
 ۳۷ ”اَي اورشليم، اَي اورشليم كه پيغمبرا ره موكشي و رسولاي ره كه د پيش تو ربي موشه سنگسار موني! چندين دفعه خاستم كه بچكچيچاي تو ره يگجاي جم كنم، رقمي كه يگ مرغ چوچه هاي خو ره زير بال خو جم مونه، مگم تو نخاستي .^{۳۸} اينه، خانه شمو بلده شمو بيرو باقي مومنه،^{۳۹} چون ما دز شمو موگيم، ازي بعد ديگه مره نمينگرديد تا وختي كه بگيد: مبارك آسته كسي كه د نام خداوند ميبه .“

خرابي خانه خدا و بلا هاي آخر زمان

۲۴^۱ وختي كه عيسي از خانه خدا بر موشد و مورفت، ياراي شي د پيش ازو آمد تا توجه شي ره سون ساختمان خانه خدا جلب كنه .^۲ اوخته عيسي دزوا گُفت: ”ايا تمام امزى چيزا ره مينگرديد؟ ما حقيقت ره دز شمو موگم كه د اينجى يگ سنگ ام د بله سنگ ديگه باقي نمومنه، بلكه پگ شي زير-و-زير موشه .“
 ۳ وختي كه عيسي د سر كوه زيتون ششته بود، ياراي شي تاشكي د پيش ازو آمد و گُفت: ”دز موبگي كه امي واقعه چي وخت رخ ميديه و نشاني آمدون ازتو و آخر زمان چي آسته؟“
 ۴ عيسي د جواب ازوا گُفت: ”هوش خو ره بگيريد كه كس شمو ره گمراه نكنه .
 ۵ چون غدر كسا د نام ازمه ميبه و موگيه كه 'ما مسيح استم،' و غدر كسا ره گمراه موكنه .^۶ شمو د باره جنگ ها و خبر جنگ ها ميشنويد؛ بنگريد كه ورخطا نشنيد، چون اى واقعه ها بايد رخ بديه، ليكن آخر هنوز نرسيده .^۷ چون يگ قوم د ضد قوم ديگه و يگ مملكت د ضد مملكت ديگه باله موشه و قحطى ها و زلزله ها د جاي هاي مختلف رخ ميديه .^۸ ولى پگ امزيا شروع درد زيدو آسته .

۹ دَ اَو زَمانِ شُمُو رَه تَسْلِیْم مُونَه تا شِکَنجَه شُنِید و کُشْتَه شُنِید و تَمَام مِلَّتْ ها بَخاطِرِ نامِ ازمه از شُمُو بَد مَوْبَرَه. ۱۰ اوختَه عَدَر کَسا از اِیْمان خُو مِیگِرْدَه و یِگِدِیگَه خُو رَه دَ گِیْر مِیدِیَه و از یِگِدِیگَه خُو بَد مَوْبَرَه. ۱۱ و عَدَر پیغمبرای دروغی بُر شُدَه عَدَر کَسا رَه گُمراه مُونَه. ۱۲ از خاطِرِ کَلو شُدونِ کُناه مَحَبَّتِ عَدَر کَسا سَرْد موشَه. ۱۳ مگم هر کسی که تا آخِر صَبْر-و حَوصِلَه کُنَه، نِجاتِ پِیدا مُونَه. ۱۴ و امی خوشخبری پادشاهی آسَمو دَ سراسرِ دُنیا اِعلانِ موشَه تا بَلدِه تَمَامِ مِلَّتْ ها یِگ شَاهِدِی بَشَه؛ و اوختَه آخِرِ مِیرَسَه.

۱۵ ”پس وختیکه اَمُو زِشْتِ بیروکار^{۱۵} رَه که دانیال پیغمبر دَ باره شی گفته، دَ جایگاهِ مُقَدَّس ایسته مینگرید -- خاننده پی بیره -- ۱۶ اوختَه کَسای که دَ یهودیه آسته باید دَ کوه ها دُوتا کُنَه؛ ۱۷ و هر کسی که دَ بِلَه بامِ خانه آسته، باید بَلدِه گِرِفْتونِ کَدَم چِیز دَ خانه تاه نَشَنَه؛ ۱۸ و هر کسی که دَ سِرِ کِشْت آسته، باید بَلدِه گِرِفْتونِ کالایِ خُو پس نَرَوَه. ۱۹ وای دَ حالِ خاتونوی که دَ امزُو روزا شِکامتُو بَشَه و یا نِلغَه شِیرخور دَشْتَه بَشَه!“

۲۰ ”پس دُعا کُنِید که روزِ دُوتایِ شُمُو دَ زِمستو یا دَ روزِ آرام رُخ نَدِیَه، ۲۱ چُون دَ اَو زَمانِ مُصِیبتِ عَدَر سَخْت مِییَه دَ اندازَه که از شُرُوعِ دُنیا تا آلی رَه نَمَدَه و بَعْد اَزُو هرگز نَمِییَه. ۲۲ اگَه اَو روزا کوتاه نَمُوشُد، هِیچ بَشَر نِجاتِ پِیدا نَمُوکد، لیکن بَخاطِرِ اِنتِخابِ شُدَه ها اَمُو روزا کوتاه موشَه.“

۲۳ ”دَ امزُو زَمانِ اگَه کَدَم کَس دَز شُمُو مَوگِیَه: ‘اینه، مَسِیح دَ اِینجی آسته! یا ‘اونه، مَسِیح دَ اُونجی یَه!‘ باوَر نَکُنِید؛ ۲۴ چَراکه مَسِیح هایِ دروغی و پیغمبرایِ دروغی بُر موشَه و مُعجزه ها و چِیزایِ عَجِیب اِنجامِ مِیدِیَه تا اگَه اِمکانِ دَشْتَه بَشَه، حتّی اِنتِخابِ شُدَه ها رَه گُمراه کُنَه. ۲۵ اینه، ما شُمُو رَه پِیش از پِیش خِبر کَدَم. ۲۶ پس اگَه دَز

۱۵: ۲۴ «زشت بیروکار» یگ لقب بلده بتی آسته که د کتاب دانیال پیغمبر د باره شی پیشگویی شده. نظر د پیشگویی ای بت زشت د خانه خدا ایسته شده باعث بیروکاری موشه.

شُمُو مُوْگِیَه، 'اَوْنَه، اُو دَ بَیابو آسْتَه، 'شُمُو دَ اَوْنَجِی نَرَوِید؛ و اَگَه مُوْگِیَه، 'اَوْنَه، اُو دَ پَسْخَانَه آسْتَه، 'بَاوَر نَکَبِید. ^{۲۷} چُون رَقْمِی کَه اَتَشَک از شَرَق مِیِیَه و تا غَرَب رِوْشَنِی شِی مَعْلُوم مُوشَه، اَمَدُون «بَاچَه اِنْسَان» ام اَمُو رَقْم آسْتَه. ^{۲۸} دَ هَر جَای کَه لَاش بَشَه لَاشخُورَا ام دَ اَمُونَجِی جَم مُوشَه.

^{۲۹} فَوْرِی بَعْد از رَنَج-و-مُصِیْبَتِ اَمَزُو رِوْزَا

اَفْتُو تَرِیْک مُوشَه

و مَاه رِوْشَنِی خُو رَه نَمِیدِیَه؛

سِتَارَه هَا از اَسْمُو تَاه مِوْفْتَه

و قُدْرَتِ هَایِ اَسْمُونَا تَکَان مُوْخُورَه. ^a

^{۳۰} "اَوخْتَه عِلَامَتِ «بَاچَه اِنْسَان» دَ اَسْمُو ظَاهِرِ مُوشَه و دَ اَمَزُو غَیْتِ تَمَامِ طَایِفَه هَایِ دُنْیَا مَاتَم مِیْگِیْرَه و «بَاچَه اِنْسَان» رَه مِیْنِگْرَه کَه دَ بِلَه اَوْرِ هَایِ اَسْمُو خُن قُدْرَتِ و جَلَالِ بَزْرَگ مِیِیَه. ^{۳۱} و اُو مَلَایکَه هَایِ خُو رَه قَد اَوَازِ بِلَنْدِ شِیْپُورِ رِیِی مُونَه و اَوْنَا اِنْتِخَابِ شُدَه هَایِ اَزُو رَه از چَار گُوشَه دُنْیَا، ^b از سَر تا اَخِرِ اَسْمُو جَم مُوْکُنَه.

^{۳۲} اَلِی از دِرَخْتِ اَنجِیْرِ یَگ دَرَسِ یَاَد بَگِیْرِید: اَمِی کَه شَاخَه هَایِ شِی تَازَه شُدَه بَلْگِ مُونَه، شُمُو مُوْفَامِیْد کَه تَایَسْتُو نَزْدِیْکِ آسْتَه. ^{۳۳} اَمِی رَقْمِ شُمُو ام و خَتِیْکَه تَمَامِ اَمَزِی چِیْزَا رَه مِیْنِگْرِید، بُمَامِیْد کَه اُو نَزْدِیْکِ آسْتَه، بَلْکِه دَ دَانِ دَرِگَه رَسِیْدَه. ^{۳۴} مَا حَقِیْقَتِ رَه دَزِ شُمُو مُوْگَم، تا تَمَامِ اَمَزِی چِیْزَا وَاقِعِ نَشْنَه، اِی نَسَلِ از بَیْنِ نَمُورَه. ^{۳۵} اَسْمُو و زَمِی از بَیْنِ مَورَه، و لِه کَلَامِ اَزْمَه هَر گِزِ از بَیْنِ نَمُورَه.

^a ۲۹:۲۴ یعنی «نظامِ اَسْمُو گَدُوْدُ مُوشَه». ^b ۳۱:۲۴ دَ جَای «چَار گُوشَه دُنْیَا» دَ زَبُونِ یُونَانِی «چَار

بَاد» نِوِشْتَه یَه.

انتظار بلده پس آمدن مسیح

۳۶ د باره امزو روز و ساعت هیچ کس نمیدانه، نه ملایکه های آسمو و نه ام باچه، بلکه فقط آته آسمانی میدانه و بس. ۳۷ چون امو رقم که روزای نوح بود، ظهور «باچه انسان» ام امو رقم آسته. ۳۸ آرے، د روزای پیش از طوفان تا وخت داخل شدن نوح د کشتی، مردم موخورد و وچی موكد، خاتو میگرفت و شوی موكد؛ ۳۹ اونا نموفامید که چی موشه تا ای که طوفان آمد و پگ ازوا ره بُرد. ظهور «باچه انسان» ام امی رقم موشه. ۴۰ اوخته دو نفر که د سر کشت بشه، یگ شی برده موشه و یگ شی مومنه. ۴۱ و دو خاتو که دستاس مونه، یگ شی برده موشه و یگ شی مومنه.

۴۲ پس بیدار بشید، چون شمو نمیدنید که مولای شمو د کدم ساعت میبه. ۴۳ مگم ای ره بدید که اگه صاحب خانه میدنست که دز د کدم وخت شاو میبه، او بیدار میششت و نمی ایشت که دز د خانه شی داخل شنه. ۴۴ امزی خاطر شمو ام آماده بشید، چون «باچه انسان» د ساعتی میبه که شمو انتظار شی ره ندرید.

۴۵ پس کی آسته امو غلام صادق و دانا که بادار شی او ره د سرپرستی خانه خو مقرر کده تا بلده دیگه غلاما د سر وخت خوراک بدیه؟ ۴۶ نیک د بخت امزو غلام که وختی بادار شی میبه، او ره سر کار مینگره. ۴۷ ما حقیقت ره دز شمو مویم، بادار شی او ره سرپرست تمام دارایی خو مقرر مونه. ۴۸ لیکن اگه او یگ غلام شریر بشه و قد خود خو بگیه، بادار مه طال خورده، ۴۹ و شروع د لت-و-کوب غلامای کنه که همکار شی آسته و قد شرابخورا مصروف خوردو و وچی کدو شنه، ۵۰ بادار امزو غلام میبه، و له د روزی که او هیچ انتظار شی ره ندره و د ساعتی که او هیچ خبر ندره؛ ۵۱ اوخته بادار شی او ره تکه تکه کده قد رباکارا د یگ جای پورته مونه، د جایی که چخرا و دندو-خیی آسته.

مَثَلِ دَه دُخْتَرِ جَوَان

۲۵

۱ دَ اُو زَمَانِ پادشاهی آسمو رَقِمِ دَه دُخْتَرِ خانِه مَوشِه که چِراغای خُو ره گِرِفْتِه دَ دَمِ رَاهِ دامادِ رَفْت. ۲ پَنجِ ازوا نادان بُوَد و پَنجِ شی دانا. ۳ دُخْتَرِ نادان چِراغای خُو ره گِرِفْت، ولِه هِیچِ روغو قَدِ خُو نَبَرْد. ۴ مِگَمِ دُخْتَرِ نادان ظَرْفای پُرِ از روغو ام قَدِ چِراغای خُو بُرْد. ۵ وَخْتِیکِه اَمَدونِ دامادِ طالِ خورْد، تمامِ ازوا ره خاو گِرِفْت و اونا خاو رَفْت. ۶ دَ نِیمِ شاو یِگِ آوازِ بِلندِ شُد که مَوگُفْت: 'اونه، داماد! دَ دَمِ رَاهِ شی بَیید.' ۷ اوخْتِه تمامِ امزُو دُخْتَرِ خانِه بالِه شُدِه چِراغای خُو ره آمادِه کد. ۸ و دُخْتَرِ نادان دَ دُخْتَرِ نادان گُفْت: 'کَمِ وَری امزُو روغونِ خُو دَزِ مو ام بَدید، چِراکه چِراغای مو دَ حَالِ کُلِ شُدو یِه.' ۹ مِگَمِ دُخْتَرِ نادان دَ جَوَابِ ازوا گُفْت: 'نَمُوشِه، چُونِ اُو قَسِ نِییه که ام مو ره بس کُنِه و ام شُمُو ره؛ بَهِتَرِ آستِه که شُمُو دَ پِیشِ سَواداگِرا بوریْد و بِلدِه خُو بِخَریْد.' ۱۰ مِگَمِ وَخْتِیکِه اونا روغو خَریْدو رَفْتُد، دامادِ رَسید و کَسایِ که تِیارِ بُوَد قَدِ اَزو قَتی دَ توی رَفْت و درگِه بَستِه شُد. ۱۱ بَعدِ اَزو اُمُو دُخْتَرِ دِیگِه ام اَمَد و گُفْت: 'صاحب، صاحب، درگِه ره بِلدِه مو واز کُو.' ۱۲ مِگَمِ او دَ جَوَابِ ازوا گُفْت: 'ما حَقِیْقَتِ ره دَزِ شُمُو مَوگُم، ما شُمُو ره نَمِیْنَخُشُم.' ۱۳ پَسِ بیدارِ بَشید، چِراکه شُمُو اَزو روز و ساعَتِ خَبرِ نَدَریْد.

مَثَلِ سِه غُلامِ

۱۴ اَمَدونِ امزُو روزِ رَقِمِ یِگِ آدمِ آستِه که قَصْدِ دَشْتِ سَفَرِ کُنِه. او غُلامایِ خُو ره کوی کد و داراییِ خُو ره دَ پِیشِ ازوا ایشْت: ۱۵ دَ یِگِ شی پَنجِ قَنطار^a دَد، دَ دِیگِه شی دُو قَنطار و دَ سِوَمِنِه شی یِگِ قَنطار، یعنی دَ هَرِ کَدَمِ ازوا برابرِ تواناییِ شی دَد. اوخْتِه سُونِ سَفَرِ خُو رَفْت. ۱۶ آدمی که پَنجِ قَنطار ره گِرِفْتِه بُوَد، رَفْتِه قَدِ ازوا تِجارتِ

^a ۲۵:۱۵ بِلدِه معنای قَنطار دَ پاوَرَقِ مَتلی ۱۸:۲۴ رُجوعِ کُنید.

کد و پَنج قَنطارِ دِیگه فایده کد. ۱۷ دَ امزی رقم آدمی که دُو قَنطار ره گِرِفته بُود، ام دُو قَنطارِ دِیگه فایده کد. ۱۸ مگم آدمی که یگ قَنطار ره گِرِفته بُود، رفته زمی ره کَند و پِیسِه بادار خُو ره دَ اُونجی تاشه کد.

۱۹ بعد از یگ مُدَتِ کَلو بادارِ امزُو غُلاما پس اَمَد و قد ازوا حِساب-و-کِتاب کد. ۲۰ اوخته آدمی که پَنج قَنطار ره گِرِفته بُود پیش اَمَد و پَنج قَنطارِ دِیگه ره ام گِرِفته اُورد و گُفت: 'صاحب، تُو بِلدِه مه پَنج قَنطار دَدی، اینه، پَنج قَنطارِ دِیگه ام فایده کدَم.' ۲۱ بادار شی دَزُو گُفت: 'اَفَرین، آی غُلامِ حُوب و صَادِق! تُو دَ امزی چِیزای کم صداقت خُو ره معلوم کدی؛ آلی تُو ره مَسئُولِ چِیزای کَلو جور مُونم. بیه و دَ خوشی بادار خُو شَرِیک شو!' ۲۲ امو کسی که دُو قَنطار گِرِفته بُود، ام پیش اَمَد و گُفت: 'صاحب، تُو بِلدِه مه دُو قَنطار دَدی؛ اینه، دُو قَنطارِ دِیگه ام فایده کدَم.' ۲۳ بادار شی دَزُو گُفت: 'اَفَرین آی غُلامِ حُوب و صَادِق! تُو دَ امزی چِیزای کم صداقت خُو ره معلوم کدی؛ آلی تُو ره مَسئُولِ چِیزای کَلو جور مُونم. بیه و دَ خوشی بادار خُو شَرِیک شو!' ۲۴ اوخته آدمی که یگ قَنطار گِرِفته بُود، ام پیش اَمَد و گُفت: 'صاحب، ازی که ما تُو ره میسَنختم که تُو یگ آدمِ سَخْتِگِیرِ اَسْتی، از جای که هیچ کِشت نَکدی دَرُو مونی و از جای که هیچ تُخم پاش نَددی حاصِلِ جَم مونی. ۲۵ امزی خاطر ما ترس خوردم و رفته امو یگ قَنطار تُو ره دَ زیر زمی تاشه کدَم. اینه، پِیسِه تُو.' ۲۶ لیکن بادار شی دَ جوابِ اَزُو گُفت: 'آی غُلامِ شَرِیر و بیکاره! تُو موفامیدی از جای که ما کِشت نَکدیم دَرُو مُونم و از جای که تُخم پاش نَددیم حاصِلِ جَم مُونم.' ۲۷ امزی خاطر تُو باید پِیسِه مَره دَ صرافا مِیددی تا وختیکه پس آمده بُوَدَم، پِیسِه خُو ره قد فایده شی قَتی پس میگِرِفتم.' ۲۸ آلی امو یگ قَنطار ره اَزُو بَگِیرید و دَ کسی بَدید که دَه قَنطار دَره، ۲۹ چُون هر کسی که دَره دَزُو دِیگه ام دَدِه موشه تا پَریمو دَشْتِه بَشَه، مگم هر کسی که نَدره حتّی چِیزی ره که دَره ام از شی گِرِفته موشه. ۳۰ و امی غُلامِ بے اَرزِش ره دَ تَرِیکی بُرو پورته کُنید، دَ جایی که چخرا و دَندو-خیی اَسْتِه.'

روزِ قضاوت

^{۳۱} وختی «باچه انسان» د بزرگی-و-جلال خو قد تمام ملایکه های خو مییه، اوخته
 او د تخت پر جلال خو میشیننه. ^{۳۲} تمام ملت ها د حضور ازو جم موشه و او اونا ره
 از یگدیگه شی جدا مونه امو رقم که یگ چوپو گوسپندو ره از قد بزا جدا مونه.
^{۳۳} او گوسپندو ره د دست راست و بزا ره د دست چپ خو ایستلجی مونه. ^{۳۴} اوخته
 پادشاه د کسای که د دست راست شی آسته موگیه: 'ای کسای که از طرف آته مه
 برکت یافتید، ببید و وارث امزو پادشاهی شنید که از شروع دنیا بلده شمو آماده شده.
^{۳۵} چون گشنه بودم شمو مره نان ددید، تشنه بودم شمو مره او ددید، مسافر بودم شمو
 مره جای ددید، ^{۳۶} لچ بودم شمو دز مه کالا ددید، ناجور بودم شمو خبرگیر مه آمدید،
 بندی بودم شمو د دیدون مه آمدید. ^{۳۷} اوخته مردمای عادل د جواب شی موگیه: 'یا
 مولا، موچی وخت تو ره گشنه دیدی و بلده تو نان ددی، یا تشنه دیدی و دز تو او
 ددی؟ ^{۳۸} موچی وخت تو ره مسافر دیدی و تو ره جای ددی یا لچ دیدی و تو ره کالا
 ددی؟ ^{۳۹} چی غیت تو ره ناجور یا د بندی خانه دیدی و د پیش تو آمدی؟ ^{۴۰} اوخته
 پادشاه د جواب ازوا موگیه: 'ما حقیقت ره دز شمو موگم، هر چیزی که بلده یکی از
 ریزه ترین امزی برارون مه کدید، د حقیقت دز مه کدید. ^{۴۱} بعد ازو د کسای که د دست
 چپ شی آسته موگیه: 'ای لعنتی ها! از مه دور شنید و د آتش ابدی که بلده ابلیس و
 ملایکه های شی آماده شده بُفتید؛ ^{۴۲} چون ما گشنه بودم دز مه نان نددید، تشنه بودم
 دز مه او نددید، ^{۴۳} مسافر بودم دز مه جای نددید، لچ بودم دز مه کالا نددید، ناجور
 و د بندی خانه بودم خبرگیر مه نمدید. ^{۴۴} اوخته اونا ام د جواب شی موگه: 'یا مولا،
 موچی وخت تو ره گشنه یا تشنه یا مسافر یا لچ یا ناجور و یا د بندی خانه دیدی و
 دز تو خدمت نکدی؟ ^{۴۵} اوخته او د جواب ازوا موگیه: 'ما حقیقت ره دز شمو موگم،

هر چیزی که بلده یکی از ریزه‌ترین امزیا نکدید، د حقیقت دز مه نکدید. ^{۴۶} و اونا د عذاب-و-جزای ابدی موره، مگم مردمای عادل د زندگی ابدی.

نقشه قتل عیسی

۲۶^۱ وختیکه عیسی تمام امزی تورا ره گفته خلاص کد، او د یارای خو گفت: ^۲ «شمو میدنید که دو روز بعد عیدِ پصح آسته و «باچه انسان» تسلیم دده موشه تا د صلیب میخکوب شنه.»

^۳ د امزو وخت پیشوایون عالی مقام و ریش سفیدای قوم د خانه پیشوای بزرگ که قیافا نام دشت جم شد ^۴ و جلسه کد که عیسی ره تاشکی گرفتار کنه و د قتل برسنه. ^۵ مگم اونا گفت: «ای کار د روزای عید نشنه، چون امکان دره که د بین مردم شورش بفته.»

مسح شدن عیسی د بیت عنیا

^۶ وختیکه عیسی د بیت عنیا د خانه شمعون کولی گرفته بود، ^۷ یگ خاتو قد یگ بوتل عطر قیمت‌بای د پیش شی آمد و عتیکه عیسی د سر دسترخو ششت، امو خاتو عطر ره د سر شی شیو کد. ^۸ لیکن وختی یارای شی ای کار ره دید، قار شده گفت: «چرا ای عطر ضایع شد؟ ^۹ چون موشد که امی عطر د قیمت کلو سودا شنه و پیسه شی د غربا دده شنه!» ^{۱۰} عیسی ای توره ره پی برده دزوا گفت: «چرا ای خاتو ره آزار میدید؟ او یگ کار نیک د حق ازمه کده، ^{۱۱} چون غربا همیشه قد شمو آسته، و له ما همیشه قد شمو نیسئم. ^{۱۲} و ای خاتو د وسیله شیو کدون امزی عطر د بله جسم مه، مره بلده دفن کدو آماده کد. ^{۱۳} ما حقیقت ره دز شمو موگم، د هر جای دنیا که ای خوشخبری اعلان شنه، کار امزی خاتو ام د عنوان یادآوری ازو نقل موشه.»

خیانتِ یهودایِ اسخریوطی

۱۴ اوخته یکی امزو دوازده یارا که یهودایِ اسخریوطی نام دشت، د دیر پیشوایونِ عالی مقام رفت ۱۵ و گُفت: "اگه عیسیٰ ره د شمو تسلیم کنم دز مه چند میدید؟" اونا سی سکه نقره دزو دد. ۱۶ بعد امزو وخت یهودا د دُمبالِ فرصت میگشت تا عیسیٰ ره دزوا تسلیم کنه.

آخری شامِ عیسیٰ قد یارای شی

۱۷ د روزِ اوّلِ عیدِ فطیرِ یارا د پیشِ عیسیٰ آمده گُفت: "د کجا میخاهی بلده تو آمادگی بگیرِی تا نانِ پصح ره د اُنجی بخوری؟" ۱۸ عیسیٰ د جوابِ ازوا گُفت: "د شار د پیشِ فلانه نفر بورید و دزو بگیرد: اُستاد مَوگیه، وخت مه نزدیک شده؛ ما نانِ پصح ره قد یارای خُو د خانه ازتو مَوخورم." ۱۹ یارا امو رقم کد که عیسیٰ دزوا هدایت دده بود و نانِ پصح ره تیار کد.

۲۰ وختیکه شام شد عیسیٰ قد دوازده یار خُو د سرِ دسترخو ششت. ۲۱ د حالیکه اونا دَرَو نان مَوخورد، عیسیٰ گُفت: "ما حقیقت ره دز شمو مَوگم، یکی از شمو مَره تسلیم مونه." ۲۲ اونا غدر کوئیوبار شد و یگ بعد از دیگه ازو پُرسان کد: "یا مولا، ما خُو نیسْتُم، یا اَسْتُم؟" ۲۳ او د جوابِ ازوا گُفت: "کسی که دست خُو ره قد ازمه قتی د کاسه غوْته مونه، امو کس مَره تسلیم مَوکنه." ۲۴ «باچه انسان» امو رقم که د باره شی نوشته شده از دُنیا موره. مگم وای د حالِ کسی که «باچه انسان» د وسیله ازو تسلیم موشه! بلده ازو نفر بهتر بود که هیچ زیده نَموشد. ۲۵ اوخته یهودا که او ره تسلیم کدنی بود، د جوابِ شی گُفت: "اُستاد، ما خُو نیسْتُم، یا اَسْتُم؟" عیسیٰ د جوابِ ازو گُفت: "خود تو گُفتی."

۲۶ دَ حَالِيكِه اُونَا دَرَو نَان مُوخورِد، عيسیٰ نَان رِه گِرِفْت و بعد از شُكرگُزاري اُو رِه تُوته كده دَ يارا دَد و گُفْت: ”بِگيريد و بْخوريد، اِي جِسْم مه آسته.“ ۲۷ بعد از و جام رِه گِرِفْت و شُكرگُزاري كده دَزوا دَد و گُفْت: ”پگ شُمو ازِي وُچي كُنيد؛ ۲۸ چُون اِي خُون مه آسته كه بِلدِه عَهْد نَو دَ رَاه بَخَشِش گُناهاي عَدْر مَرْدُم رِيختَنده مُوشِه. ۲۹ ما دَر شُمو مُوگُم كه بعد ازِي امزِي ميوِه تاگِ اِنگُور دِيگِه وُچي نَمُونُم تا روزِي كه اُو رِه قَد شُمو دَ پادشاهي آتِه خُو از نَو وُچي كَنُم.“ ۳۰ و اُونَا سَرُود خاندِه سُون كوهِ زَبْتُون رِيبي شُد.

پيشگويي دَ بارِه اِنكارِ پِترُس

۳۱ اوخته عيسیٰ دَزوا گُفْت: ”اِمشاو پگ شُمو بخاطرِ ازمه فراري مُوشيد، چُون نوشته شُدِه:

‘ ما چوپو رِه مِيَرَنُم

و گوسپندوي رِه تيت پيرَك مُوشِه.

۳۲ مگم بعد ازِي كه دُوباره زنده شُدُم، از شُمو كده پيش دَ جليليه مورُم.“ ۳۳ پِترُس دَ جواب شي گُفْت: ”حتي اگِه پگ بخاطرِ ازتو فراري شُنه، ما هرگِز دُوتا نَمُونُم.“ ۳۴ عيسیٰ دَزو گُفْت: ”ما حقيقت رِه دَز تُو مُوگُم، امي اِمشاو پيش از بَنگِ خُرُوس سِه دفعه مرِه اِنكار مُوني.“ ۳۵ پِترُس دَزو گُفْت: ”حتي اگِه لازم شُنه، ما قَد تُو مُورُم، ولِے تُو رِه هرگِز اِنكار نَمُونُم.“ و دِيگِه يارا ام امي رِقْم گُفْت.

دُعای عيسیٰ دَ باغِ گتسيماني

۳۶ اوخته عيسیٰ قَد ياراي خُو دَ يگ جاي دَ نامِ گتسيماني رفت و دَزوا گُفْت: ”دَ امينجی بَشِينيد تا ما رفته دَ اُونجی دُعا كَنُم.“ ۳۷ اُو پِترُس و دُو باجِه زِيدِي رِه قَد خُو قَتِي بُرد و عَدْر غَمگي و كوئوبار شُد. ۳۸ اوخته دَزوا گُفْت: ”جان مه از شِدَّتِ غَم نَزديك آسته كه بُمَرِه. شُمو دَ امينجی بُمِينيد و قَد ازمه بيدار بَشِيد.“

۳۹ بعد از او کم وری پیش رفت و قد روی خُو د زمی اُفتد و دُعا کده گُفت: ”آی آته مه، اگه امکان دَره ای جام ره از مه دُور کُو، مگم نه د خاستِ ازمه بلکه د خاست-و-اراده خود خُو.“ ۴۰ اوخته د پیش یارای خُو اُمد و دید که اونا خاو رفته؛ پس د پتُرس گُفت: ”آیا نَمیتنستید که یگ ساعت قد ازمه بیدار بُمَید؟“ ۴۱ بیدار بشید و دُعا کُنید تا د آزمایش قرار نگیرید؛ روح واقعاً میخایه، ولی جسم ضعیف آسته.“

۴۲ او دَفعه دُوم رفت و دُعا کده گُفت: ”آی آته مه، اگه امکان ندره که ای جام بدون وُچی کدو از مه دُور شُنه، بیل که خاست-و-اراده ازتو انجام شُنه.“ ۴۳ وختی عیسی پس اُمد بسم اونا ره د خاو دید، چراکه چیمای ازوا از خاو گِرنگ شُد. ۴۴ پس اونا ره باز ام ایله کده رفت و بلده دَفعه سِوم قد امزو توره دُعا کد. ۴۵ اوخته د پیش یارا اُمده دَزوا گُفت: ”شمو هنوز ام خاو آستید و استراحت مَونید؟ اینه، ساعت شی رسیده که «باچه انسان» د دِست گُناهکارا تسلیم دده شُنه. ۴۶ باله شُنید که بوری. اونه، کسی که مَره تسلیم مونه میرسه!“

گِرفتار شُدونِ عیسی

۴۷ د حالیکه عیسی هنوز توره مُوگُفت، یهُودا یکی امزو دوازده یارا رسید و قد ازو قتی یگ دَل کنه که سوته و شمشیر دشت از طرف پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدی قَوم اُمد. ۴۸ و امو کسی که عیسی ره تسلیم مَوکد قد ازوا یگ نشانی ایشته گُفتد: ”هر کسی ره که ماخ کدم، اونمو آسته؛ او ره دِستگیر کُنید.“ ۴۹ فوری یهُودا د پیش عیسی اُمده گُفت: ”سلام اُستاد.“ و او ره ماخ کد. ۵۰ عیسی دَزو گُفت: ”رفیق، بلده کاری که اُمد، انجام بدی؟“ اوخته اونا پیش اُمد و د بله عیسی دِست اُندخته او ره دِستگیر کد.

۵۱ د امزو وخت یکی امزو کسای که قد عیسی بود، دِست د شمشیر خُو بُرده او ره کشید و غلام پیشوای بزرگ ره زده گوش ازو ره مَنٹی کد. ۵۲ اوخته عیسی دَزو گُفت:

”شمشیر خوره دَ جای شی بیل، چُون هر کسی که شمشیر بکُشه قد شمشیر کُشته موشه. ۵۳ آیا فکر مونی که ما نَمیبتنم از آته خُو درخاست کنم که کَلوتر از دوازده لشکر ملایکه ره یگدفعهیی بلده کومک مه زبی کنه؟ ۵۴ مگم دَ او صورت نوشته های که مَوگیه ’امی چیزا باید رُخ بدیه’ چطور پوره شنه؟“

۵۵ دَ امزو ساعت عیسی دَ امو جمعیت گُفت: ”آیا ما راهزن اَستم که قد شمشیر و سوته بلده دستگیر کدون مه آمدید؟ ما هر روز دَ خانه خُدا ششسته تعلیم میددَم و شمو مره گرفتار نکدید، ۵۶ مگم تمام امزی واقعه ها رُخ دَد تا نوشته های انبیا پوره شنه.“

دَ امزو وخت تمام یارا او ره ایله کده دوتا کد.

محاکمه دَ حُضورِ شورای یهود

۵۷ کسای که عیسی ره دستگیر کد، او ره دَ پیش قیافا پیشوای بزرگ بُرد دَ جایی که عالمای دین و ریش سفیدا جم بود. ۵۸ مگم پتروس از دور او ره دُمبال موكد تا که دَ خانه پیشوای بزرگ رسید و داخل شده قد پیره دارا ششست تا بنگره که آخر کار چی موشه.

۵۹ پیشوایونِ عالی مقام و تمام اعضای شورا دَ تلاش ازی بود که یگ شاهدهی دروغ دَ ضدِ عیسی پیدا کنه تا او ره دَ قتل برسنه. ۶۰ مگم اونا هیچ شاهدهی پیدا نَنست، باوجود که عَدر شاهدهای دروغی پیش آمده شاهدهی دَد. بلاخره دُو نفر پیش آمده ۶۱ گُفت: ”ای نفر گُفته که ’ما میبتنم خانه خُدا ره بیرو کده دَ مدت سه روز دوباره آباد کنم.‘“ ۶۲ اوخته پیشوای بزرگ باله شد و دَ عیسی گُفت: ”آیا تُو هیچ جواب نمیدی؟ ای چیزخیل آسته که امیا دَ ضدِ تُو شاهدهی میدیه؟“ ۶۳ مگم عیسی چپ مند. اوخته پیشوای بزرگ دَزُو گُفت: ”تُو ره دَ خُدای زنده قسم میدم دَز مو بگی که تُو مسیح باچه خُدا آستی یا نه؟“

۶۴ عیسی دَزُو گُفت: ”خود تُو گُفتی. بعد ازی شمو «باچه انسان» ره مینگرید که دَ دستِ راستِ قادرِ مطلق ششسته و دَ بله اوره های آسمو مییه.“

۶۵ اوخته پیشوای بُرگ کالای خُو ره پاره کده گُفت: ”اُو کُفر گُفت! دیگه مو دَ شاهد چی ضرورت دَری؟ شُمو امی آلی کُفرگویی اَزو ره شینیدید. ۶۶ صلاح شُمو چی آسته؟“ اونا دَ جواب اَزو گُفت: ”اُو سزاوارِ مرگ آسته.“

۶۷ اوخته اونا دَ رُوی شی تُف آندخته اُو ره قد مُشت زَد و بعضی کسا قد چپات دَ رُوی شی زده ۶۸ مُوگُفت: ”ای مسیح، بلده مو نَبوت کُو، کی تُو ره زَد؟“^a

انکارِ پترُس دَ باره عیسیٰ

۶۹ دَ امزو وخت پترُس دَ بُرو دَ خولی ششته بُود که بے بلغه یگ کَنیز دَ پیش اَزو اَمده گُفت: ”تُو ام قد عیسیای جلیلی بُودی.“ ۷۰ مگم پترُس دَ پیش رُوی پگ ازاوا انکار کده گُفت: ”ما هیچ نَموفامم که تُو چیزخیل مُوگی.“ ۷۱ وختیکه پترُس بُر شده دَ دالیزِ درگه رفت؛ دَ اُونجی یگ کَنیزِ دیگه اُو ره هوش کد و دَ کسای که دَ اُونجی بُود گُفت: ”ای آدم ام قد عیسیای ناصری بُود.“ ۷۲ پترُس بسم انکار کده قَسَم خورد و گُفت: ”ما امی آدم ره نَمینَخشم.“ ۷۳ بعد از چند لحظه کسای که دَ اُونجی ایسته بُود پیش اَمده دَ پترُس گُفت: ”یقیناً تُو ام یکی امزوا آستی، چُون از لهجه تُو فامیده موشه.“ ۷۴ اوخته پترُس دَ لعنت کدو و قَسَم خوردو شروع کد و گُفت: ”ما امی آدم ره نَمینَخشم.“ دَ امزو لحظه خروس بَنگ دَد.

۷۵ و پترُس توره عیسیٰ ره دَ یاد خُو اُورد که گُفتد: ”پیش از بَنگ خروس سبه دفعه مره انکار مونی.“ اوخته اُو بُرو رفته زار زار چخرا کد.

^a ۶۸:۲۶ اونا چیمای عیسیٰ ره بسته کُدد، امزی خاطر اَزو سوال کد. دَ مَرَقَس فصل ۱۴ دَ آیه ۶۵ رُجوع

محکوم شدن عیسی د مرگ

۲۷

۱ وختیکه صبح شد، تمام پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدای قوم د باره عیسی جلسه کد و تصمیم گرفت که او ره بکشه. ۲ بعد ازو عیسی ره بسته کده بُرد و د پیلاتس والی رومی تسلیم کد.

۳ یهودا که عیسی ره تسلیم کد، وختی دید که او محکوم شد، او پیشیمو شده امو سی سکه نقره ره د پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدا پس دد ۴ و گفت "ما گناه کدیم، چراکه آدم بیگناه" ره تسلیم کدیم. "ولے اونا گفت: "دز مو چی عرض، تو مو فامی و کار تو. ۵ پس یهودا امو نقره ره د خانه خدا پورته کده ری شد و رفته خود ره د دار اوزو کد.

۶ مگم پیشوایونِ عالی مقام نقره ره باله کده گفت: "پورته کدون امزی نقره د خزانه خانه خدا جایز نیسته، چراکه ای خونبها آسته. ۷ بعد از مشوره کدو، اونا قد امزو پیسه زمین کوزه گر ره خرید تا بلده بیگنه گو قبرستو بشه. ۸ د امزی دلیل امو زمی تا امروز د نام «زمین خون» مشهور آسته. ۹ د امزی رقم توره که د وسیله ارمیا پیغمبر گفته شد پوره شد که موهیه:

"اونا سی سکه نقره ره گرفت،

قیمت کسی ره که قیمت شی د وسیله بنی اسرائیل د سر ازو ایشته شد؛

۱۰ و اونا امو نقره ره بلده زمین کوزه گر دد،

امو رقم که خداوند دز مه امر کد.

^a ۲۷:۴ د جای «آدم بیگناه» د زیون یونانی «خون بیگناه» نوشته یه.

عیسی دَ حُضُورِ پیلاتُس

۱۱ اوخته عیسی دَ حُضُورِ والی رومی ایسته شد و والی ازو پُرسان کد: "آیا تو پادشاهِ یهودیا آستی؟" عیسی گُفت: "خود تُو مَوگی." ۱۲ مگم وختیکه پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدا دَ بله ازو تَهَمَت کد، او هیچ جواب نَدَد. ۱۳ اوخته پیلاتُس دَزُو گُفت: "آیا تُو نَمِیشَنوی که اونا چِیقس شاهِدی ها دَ ضِد تُو میدیه؟" ۱۴ لیکن عیسی حتی دَ یگ توره ازو ام جواب نَدَد، بطوری که والی دزی باره عَدَر حَیرو مَنَد.

۱۵ رسم-و-زواج والی ای بُود که دَ هر عید، یگ بَنَدی ره بَلَدِه مَرَدُم ایله کُنه، هر کسی ره که اونا میخواست. ۱۶ دَ امزُو غَیبت یگ بَنَدی نامی دَ نام باراباس دَ بَنَدی خانه بُود. ۱۷ وختیکه مَرَدُم جَم شُد، پیلاتُس ازوا پُرسان کده گُفت: "شُمُو کُدَم شی ره میخاهید که بَلَدِه شُمُو ایله کُنُم؟ باراباس ره یا عیسی مشهُور دَ مسیح ره؟" ۱۸ چُون اُو پی بُرد که اونا عیسی ره از رُوی همچشمی تسلیم کده.

۱۹ دَ حالیکه پیلاتُس دَ چوکی قضاوت شِشْتند، خاتُون شی دَزُو پیغام رَبی کده گُفت: "قد امزُو آدمِ بیگناه کار نَدَشته بَش، چُون امروز از خاطرِ ازو دَ خاو عَدَر عذاب شُدَم." ۲۰ دَ عَین حال پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدا مَرَدُم ره تشویق کد تا اونا درخاست کُنه که باراباس ایله شُنه و عیسی کُشته شُنه. ۲۱ پس والی ازوا پُرسان کد: "کُدَم امزی دُو نفر ره شُمُو میخاهید که بَلَدِه شُمُو ایله کُنُم؟" اونا گُفت: "باراباس ره." ۲۲ پیلاتُس دَزوا گُفت: "پس قد عیسی مشهُور دَ مسیح چیز کار کُنُم؟" پگ ازوا گُفت: "دَ صلیب میخکوب کُو!" ۲۳ اوخته والی گُفت: "چرا؟ چی بدی کده؟" اونا کلوتر چیغ زده گُفت: "دَ صلیب میخکوب کُو!"

۲۴ وختی پیلاتُس دید که کوشش شی هیچ فایده نَدَره، بلکه شورش شروع موشه، او آو طلب کد و دَ پیش رُوی مَرَدُم دِست خُو ره شُشته گُفت: "ما دَ باره خُونِ امزی آدم،

بے گناہ اَسْتُمْ! شُمُو مُوفامیید و کار شُمُو!«^{۲۵} تمامِ مردُم دَ جوابِ شی گُفت: ”خُونِ اَزُو دَ گردونِ ازمو و اولادای مو بَشه!“^{۲۶} پس باراباس ره بِلدِه ازوا ایله کد و عیسیٰ ره بعد از قَمچی زَدو دَ عسکرا تسلیم کد تا دَ صلیبِ میخکوب شنه.

عسکرا قد عیسیٰ ریشخندی مُوکنه

^{۲۷} اوخته عسکرای والی عیسیٰ ره دَ حُولی قصرِ والی بُرد و تمامِ عسکرای یگ قِشله دَ گردِ شی جم شد. ^{۲۸} اونا عیسیٰ ره لُچ کده یگ چَپَنِ اَرغوانی دَ جان شی دَد ^{۲۹} و از خِمچه خاردار یگ تاج بافته دَ سر شی ایشت و یگ نِی ره دَ دِستِ راست شی دَد دَ پیشِ رُوی اَزُو زانُو زَد و ریشخندی کده گُفت: ”دَرُود دَ پادشاهِ یهودیا!“^{۳۰} اونا دَ بِله اَزُو تُف کد و یگ نِی ره گِرِفته دَ سر شی دَ زَدو شد. ^{۳۱} بعد ازی که اُو ره ریشخند کد، اونا چَپَنِ ره از جان شی بُر کد و کالای خود شی ره دَ جان شی دَد و اُو ره بُرد تا دَ صلیبِ میخکوب شنه. ^{۳۲} وختیکه اونا بُرو مورفت قد یگ آدمِ قیروانی دَ نامِ شِمعون رُوی دَ رُوی شد و اُو ره مجبور کد که صلیبِ عیسیٰ ره دَ شانِه خُو بُره.

عیسیٰ دَ صلیبِ گُشته مُوشه

^{۳۳} وختی اونا دَ یگ جای دَ نامِ گُلگُنا که معنای شی «کاسِه سر» آسته رسید، ^{۳۴} اونا شرابِ انگور ره که قد چیزِ تلخِ گُت شُد دَزُو دَد؛ مگم وختیکه اُو ره مَره کد اُو نَخاست که وُچی کُنه. ^{۳۵} امی که اونا عیسیٰ ره دَ صلیبِ میخکوب کد، اونا پِشک اَندخته کالای شی ره مَنه خُو تقسیم کد ^{۳۶} و دَ اُونجی بِلدِه نِگاهوانی اَزُو شِشت. ^{۳۷} جُرمِ اَزُو ره نِوشته کده باله تَر از سر شی سخت کد که اینی رقمِ نِوشته شُد دَد: ”اینمی عیسیٰ آسته، پادشاهِ یهودیا!“

^a ۲۴: ۲۷ دَ جای «شُمُو مُوفامیید و کار شُمُو» دَ زیونِ یونانی «شُمُو بَنگَرید» نِوشته یه.

۳۸ دَ امزُو غَیْتِ دُو راهزنِ امِ قَدِ اَزُو دَ صَلیبِ میخکوبِ شُد، یکی ازوا دَ دِستِ راستِ شی و دِیگِه شی دَ دِستِ چَپِ اَزُو. ۳۹ کسای که ازونجی تیرِ موشُدُ اُو ره توهین-و-تحقیرِ کده سرِ خُو ره شورِ مِیدَد و ۴۰ مَوگُفت: ”تُو که خانِه خُدا ره خرابِ مَوکدی و اُو ره دَ مُدَتِ سِبه روزِ آبادِ مَوکدی، خودِ ره نِجاتِ بَدی. اگِه تُو باچِه خُدا اَسْتی ازِ صَلیبِ تاهِ بیه!“ ۴۱ دَ عَینِ رَقْمِ پِیشوايُونِ عالیِ مقامِ، عالِمایِ دِینِ و رِیشِ سفیداِ امِ رِیشخندیِ کده مَوگُفت: ۴۲ ”اُو دِیگرو ره نِجاتِ دَد، مگمِ خودِ خُو ره نِجاتِ دَدِه نِمِیتنه. اُو پادشاهِ اِسرائیلِ اَسْتِه، امیِ آلیِ ازِ صَلیبِ تا بیه و مو دَزُو ایمانِ میری! ۴۳ اُو دَ خُدا تَوکَلِ دَرِه، بیلِ که خُدا اُو ره امیِ آلیِ نِجاتِ بَدیه، اگِه واقِعاً ازِ شیِ راضیِ اَسْتِه، چُونِ اُو مَوگُفتِ ’ما باچِه خُدا اَسْتُم!‘ ۴۴ اَمُو دُو راهزنِ امِ که قَدِ اَزُو دَ صَلیبِ میخکوبِ شُد، اُو ره دَو-و-دشنامِ مِیدَد.

مَرگِ عِیسیٰ

۴۵ ازِ ساعتِ شَشُمِ تا ساعتِ نُهَم،^a تریکیِ تمامِ زمیِ ره گِرِفت. ۴۶ و نَزدِیکِ ساعتِ نُهَمِ عِیسیٰ قَدِ آوازِ بِلندِ چِیغِ زَدِه گُفت: ”ایلی، ایلی، لَمَّا سَبَقْتَنی؟“ یعنی ”خُدايِ مه، خُدايِ مه، چِرا مَرِه ایله کدی؟“

۴۷ بعضیِ کسایِ که دَ اُونجیِ ایسْتِه بُوَدِ وختیِ ایِ ره شَنِید، گُفت: ”الیاسِ ره کُویِ مُونِه.“ ۴۸ فَوریِ یکیِ ازوا دَوِیدِه یگِ اِسْفنجِ ره گِرِفت و اُو ره پُرِ ازِ سِرِکِه اِنگُورِ کده دَ سِرِ یگِ نَیِ بِنَدِ کد و دَزُوِ پِیشِ کدِ که وُچیِ کُنِه. ۴۹ و لَیِ دِیگرو گُفت: ”بیلِ که بِنگریِ که اِلیاسِ مِییه تا اُو ره نِجاتِ بَدیه یا نَه!“ ۵۰ عِیسیٰ بَسْمِ قَدِ آوازِ بِلندِ چِیغِ زَدِ و رُوحِ خُو ره تَسلیمِ کد.

^a ۲۷:۴۵ یعنی از ساعت ۱۲ چاشت تا ساعت ۳ بعد از چاشت.

۵۱ دَ امْرُو لحظه پرده خانه خدا از باله تا زیر دُو پاره شد؛ زمی لَرزه کد و سنگا شَق شد ۵۲ و قبرها واز شد و عَدَر جِسَم های مُقَدَّسین که مُرده بُوده دُوباره زنده شد. ۵۳ بعد از دُوباره زنده شُدون عیسی، اونا از قبرها بُرو آمد و دَ شارِ مُقَدَّس داخل شد و دَ عَدَر کسا ظاهر شد.

۵۴ وختی قومندان و نفرای شی که از عیسی نگاهوانی مُوکد، زلزله و امُو واقعه های دیگه ره دید، اونا سخت ترس خورد و گُفت: ”راستی که ای آدم باچه خدا بُود.“ ۵۵ عَدَر خائونو ام دَ اُونجی بُود که از دُور توخ مُوکد؛ اونا از جلیلیه از پُشتِ عیسی امدد تا اُو ره خدمت کنه. ۵۶ دَ مینکل ازوا مریمِ مَجْدَلِیه و مریمِ آبه یعقوب و یوسف بُود و امچنان آبه باچه های زیدی.

دَفن کدونِ عیسی

۵۷ دَ وختِ آفتو شِشتو، یگ آدمِ دَوْلتمند که از شارِ رامه بُود و یوسف نام دشت رسید؛ اُو ام پیرو عیسی شُد. ۵۸ اوخته اُو دَ پیشِ پیلاتس رفت و جسدِ عیسی ره ازو طلب کد؛ و پیلاتس امر کد که دَزُو دده شنه. ۵۹ پس یوسف جسد ره باله کده بُرد و اُو ره دَ یگ رختِ کتانِ پاک پیچنده ۶۰ دَ قبرِ نَوی که بلده خود حُو دَ قاده کنده بُود، ایشت و یگ سنگِ کته ره دَ دانِ قبر لول دد و رفت. ۶۱ مریمِ مَجْدَلِیه و امُو مریمِ دیگه ام دَ اُونجی پیشِ رُوی قبر شِشتد.

پیره‌داری از قبر

۶۲ صَباحِ امْرُو روز که یگ روز بعد از روزِ آمادگی عید بُود، پیشوایون عالی مقام و فریسیا دَ پیشِ پیلاتس جم شده ۶۳ گُفت: ”صاحب دَ یاد مو آسته که امُو آدمِ گمراه کِننده وختیکه زنده بُود گُفت: ‘بعد از سه روز دُوباره زنده موشم.’ ۶۴ پس امر کُو که

^a ۲۷:۵۲ دَ جای «مُرده بُود» دَ زیونِ یونانی «خاو رفتد» نوشته یه.

تا سیه روز از قبر نگاهوانی شنه؛ نشنه که یارای شی د غیتِ شاو آمده او ره دُزی کنه و بعد ازو د مردم بگیه که او از مُرده‌ها دُوباره زنده شده و ای گُمراهی آخر از اول کده بدتر بشه. “ ۶۵ پیلاتس دزوا گُفت: ” پیردارا ره بگیری و بورید و هر رقم که میتنید از قبر مُحافظت کُنید. “ ۶۶ پس اونا قد پیردارا رفت و سنگِ دانِ قبر ره مَهر-و-لاک کد و قبر ره مُحافظت کد.

دُوباره زنده شُدونِ عیسیٰ

۲۸^۱ بعد از روز آرام، د وختِ روز واز شُدو د روزِ یگشمبه،^۲ مریمِ مَجَدَلِیه و امو مریمِ دیگه بلده دیدونِ قبر رفت^۳ و د اُونجی بے بلغه یگ زلزله شَدید شُد، چُون یگ ملایکه خُداوند از آسمو نازل شُدو آمد و سنگ ره از دانِ قبر لول دده د بله شی شِشت. ۳ چهره شی رقمِ آتشکِ گرگردراغ بود و کالای شی رقمِ برف وری سفید. ۴ از ترسِ ازو پیردارا د لرزه آمد و رقمِ مُرده جور شُد. ۵ مگم ملایکه د خاتونو گُفت: ” شمو ترس نَخورید، چُون ما میدنم که شمو عیسیٰ ره موبالید، کسی ره که د صلیب میخکوب شُد. ۶ او د اینجی نیسته. او دُوباره زنده شُد، امو رقم که او گُفتد. بیید، جایی ره که او خاو بود، توخ کُنید^۷ و زود رفته د یارای شی بگید که او از مُرده ها دُوباره زنده شُد و از شمو کده پیش د جلیلیه موره و شمو او ره د اُونجی مینگرید. اینه، ما دز شمو گُفتم. “

۸ اوخته خاتونو د عَجَله قد ترس و خوشی کلو از قبر ربی شُد و دَویده رفت تا د یارای شی خیر بدیه. ۹ بے بلغه عیسیٰ قد ازوا رُوی د رُوی شُد و گُفت: ” سلام. “ و خاتونو پیش آمده د پایای ازو اُفتد و او ره سَجده کد. ۱۰ اوخته عیسیٰ دزوا گُفت: ” ترس نَخورید. بورید و د برارون مه بگید که د جلیلیه بوره؛ د اُونجی اونا مَره مینگره. “

^۱ ۲۸:۱ د زبون یونانی «روزِ اولِ هفته» نوشته یه، چُون روزِ شَمبِه بلده یهودیا روزِ آخرِ هفته آسته.

رِشَوْت دَدُو دَ پیره‌دارا

۱۱ دَ حالیکه خاتونو مورفت، بعضی از پیره‌دارا دَ شار رفت و تمام چیزای ره که زُخ دده بود، دَ پیشوایونِ عالی مقام نَقْل کد. ۱۲ بعد ازی که پیشوایونِ عالی مقام قد ریش سفیدا جم شُده دَ بین خُو مشوره کد، اونا یگ مقدار پیسه بلده پیره‌دارا دَد ۱۳ و گُفت: ”شُمُو بُگید که 'یارای شی دَ وختِ شاو آمده او ره دُزی کد دَ غَیتیکه مو خاو بودی.' ۱۴ و اگه ای توره دَ گوشِ والی رسید، مو او ره راضی مونی و شُمُو ره از جنجال دُور نگاه مونی.“ ۱۵ پس اونا پیسه ره گُرفت و امو رقم که بلده ازوا گُفته شُد، امو رقم کد. ای قِصه تا امروز دَ بین یهودیا گُفته موشه.

وِظیفه بزرگ

۱۶ اوخته یازده یار دَ جلیلیه دَ امرو کوه رفت که عیسی بلده ازوا هدایت دده بود. ۱۷ وختیکه اونا عیسی ره دید، او ره پرستش کد. مگم بعضی های شی شک کد. ۱۸ اوخته عیسی پیش آمد و قد ازوا گپ زده گُفت: ”تمام اختیار-و-قدرت دَ آسمو و دَ رُوی زمی دَز مه دده شُده. ۱۹ پس بورید و تمامِ مِلت ها ره پیرو جور کده اونا ره دَ نام آته و باچه و روح اَلْقُدسِ غُسلِ تعمید بدید ۲۰ و دزوا تعلیم بدید تا از تمام چیزای که دَز شُمُو امر کدمِ اطاعت کُنه. و بدنید که ما همیشه قد شُمُو آستم، تا آخر زمان.“